

Naročnina mesečno
25 Din, za inozemstvo
40 Din — nedeljska izdaja
celoletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCOVENECE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cekovni račun:
Ljubljana številka
10.650 in 10.349 za
inserate.

Uprava:
Kopitarjeva ulica
številka 6.

Kaj bo storila Amerika

Poziv francoskega ministrskega predsednika Reynauda predsedniku Zedinjenih držav Severne Amerike, Rooseveltu, nekaj ur preden so čete nemške armade vkorakale v Pariz, je padel tako rekoč na plodna tla. Amerikanci že v samem začetku sedanje vojne, ko seveda nihče niti najmanj ni mogel slutiti, da se bodo morale oborožene sile demokracij umakati pred navalom nemških armad, niti najmanj niso prikrivali, da so njihove simpatije z Anglijo in Francijo, katerima so bili prihiteži na pomoč že v minuli svetovni vojni, v kateri pa tudi v najbolj kritičnih trenutkih položaj zaveznikov nikoli ni bil tako kritičen, kakor je sedaj. Ker Amerika ni niti najmanj pričakovala, da bi mogli evropski demokratični vele-silji priti v tako zadrego, v kakršni so sedaj, na poseg v evropsko vojsko niso mislili, niti se zanj posebej pripravljali, je sam v svojem strogem nevtiralitetnem zakonu odprla vrata, da je mogla zaveznike oskrbovati z vojnim materialom, ne da bi se ji moglo očitati, da ta zakon krši.

Konec vojne na Poljskem je sicer Amerikance nekoliko zaskrbel, ni pa omajal njihovega trdnega zaupanja v nezlomljivo moč demokracije sveta. Razočaranje je bil za Združene države tudi pohod sovjetske armade na Finsko, ker je pokazal možnost, da bi začela igrati Sovjetska tako kot vesela, kakor kot znanilka svetovne revolucije nezaželjeno vlogo v evropski vojski, ki sta jo avtoritarni državi od samega začetka postavili na neko ideološko podlago, ki obeta zrevolucionirati ves svet v duhu, nasprotnem demokraciji. Ko je bila nato od vojne prizadeta Norveška, je nepričakovani konec spopada med vojaškimi silami Nemčije in demokratičnih zaveznic na teh tleh opomnil Severno Ameriko, da bodo morale demokratične velesile zelo povečati svoje napore v borbi z nasprotnikom, ki se je pokazal veliko močnejšega, kakor so mislili od začetka. Vse to pa še ni zadostno oslabilo stališča tako imenovanih izolacionistov v Ameriki, ki so se postavili na stališče, da Združene države načeloma ne smejo posegati v evropske zadeve, ki da se njih ne tičejo. Šele ko je bil zlomljen odpor Belgije in Nizozemske pa zavezniki armade na teh tleh, so se akcije za Roosevelta, ki še dozdaj ni sprejel svoje tretje kandidature za bodočega predsednika, zelo poskočile. Krog tistih, ki so za to, da Amerika iz nevtiralne države postane še nevojskujoča se država, ki mora biti vsak hip pripravljena, da poseže v vojsko, ki se hitro razvija v svetovni spopad, se čedalje bolj širi, dočim izolacionizem čedalje bolj izgublja pristaše, čeprav so v tem taboru še nekateri vplivni politiki, kakor so senator Ney, Johnson in drugi, ki se slejkoprej borijo proti temu, da bi Amerika razveljavila svoj nevtiralitetni zakon.

Tudi Roosevelt, čeprav je stoočstno za obe evropski veliki demokraciji in bi osebno želel tak mir, kakor sta si ga zamislila London in Pariz, si je prizadeval do zadnjih časov, računajoč pri tem seveda v prvi vrsti na vojaško in moralno trdnost ter odpornost obeh prijateljskih narodov, da bi poseg Združenih držav v evropsko vojsko ne postal potreben. Ves čas je bil v zelo dobrih odnosih tako z Vatikanom kakor z vodjem italijanske države v trdni veri, da bo nastopil trenutek, ko bo Amerika lahko uspešno posredovala, da se vpostavi mir, ki bi pomenil zmago demokracije, ne da bi preziral upravičene življenjske zahteve drugih držav in narodov, želel si je miru, ki bi bil začetek novega sveta in reda v prijateljskem sodelovanju vseh narodov, ki bi namesto poti v skrajnosti izbrali v političnem in socialnem življenju neko srednjo smer. Ta akcija, od katere so si mnogi obetal v doglednem času uspehe, pa je bila te dni nenadoma prekinjena in končana po napovedi vojske Franciji in Angliji od strani Italije. Ta dogodek v zvezi z zlomljenim odporom francoske armade od morja do Argonov je pripeljal Združene države blizu do praga, ki iz nevojskujočega stanja pelje do aktivne sodelave v borbi, v kateri polagata evropski demokraciji vse svoje upanje v Ameriko.

V debati o tem, zakaj je Italija sklenila zagrabiti za orožje, ko za to, kakor mislijo v Ameriki, ni bilo potrebno, so sedaj v Washingtonu uganili, da je Mussolini od samega začetka mislil na intervencijo in je le čakal najugodnejšega trenutka, ko je nasprotnik Francije že trkal na vrata Pariza.

Tudi v današnjem evropskem sporu je Roosevelt zagotovil, da se bo pri zaveznikih prizadeval, da ob upoštevanju miru ugodijo upravičenim zahtevam Italije kot velesile na Sredozemskem morju, in tako Anglija kakor Francija sta Italiji ponudili tozadevna pogajanja, Italija pa jih je, kakor piše Havas, gladko odklonila. Iz Rima pa odgovarjajo, da predlogi g. Reynauda niso bili v nobeni točki konkretizirani, ampak da je le izjavil, da ima Francija dobro voljo, da se z Italijo poravnata. Tak predlog pa Italije ni mogel zadovoljiti, ker so zavezniki take izjave od leta 1915 do 1935 opetovano podajali, so pa vsakokrat svojo besedo snedli, kadar se je mednarodni položaj izboljšal njim v korist.

Taka debata, kakor tudi mnoge druge, je danes že čisto neaktualna. Vprašanje je, kaj bodo zdaj storile Združene države, ki morajo gledati, kako je zdaj v resnici v nevarnosti tisti demokrati, ki se je pred francosko revolucijo ustanovila v Ameriki in je od tod zajela ves svet, zmaga avtoritarizma pa bi pomenila začetek konca tudi ameriške demokracije. Ta zavest je danes v

Nemci v Parizu

Nemško vrhovno poveljstvo poroča, da so nemške čete tudi v Havreu in da se je začel napad na Maginotovo črto, francoska poročila pa pravijo, da se vrši umik na nove postojanke popolnoma v redu

Ameriški veleposlanik obvestil Nemčijo, da bo Pariz izročen brez boja

Washington, 14. junija. Reuter. Zunanje ministrstvo sporoča, da je ameriški poslanik Bullitt obvestil na prošnjo francoske vlade Nemce, da je Pariz odprto mesto in da so bile iz Pariza umaknjene vse vojne sile. Tekst Bullittovega sporočila nemški vladi se glasi:

Pariz je proglašen za odprto mesto. Vojaški poveljnik Pariza general Hering umika armado, ki je branila Pariz. Podvzeti so vsi ukrepi zaradi zagotovitve varnosti orožja in imovine v mestu. V mestu ostanejo orožniki, policija in gasilci, da bi preprečili eventualne požare. General Dent ostane v Parizu v svojstvu poveljnika pariške pokrajine, toda brez čet in samo z orožništvom in policijo.

Bullitt ostane v Parizu z vojnim in pomorskim atašejem poslaništva, s svetnikom poslaništva in štirimi tajniki kot predstavnik diplomatskega zbora. Bullitt upa, da bo našel vso potrebno podporo pri svoji nalogi in da se bo predaja uprave mesta izvedla brez človeških žrtev. To sporočilo je bilo objavljeno v celoti na osebno zahtevo poveljnika pariške posadke generala Denta.

Washington, 14. junija. AA. Ueuter. Ameriški veleposlanik v Parizu Bullitt je obvestil davi ameriško vlado, da se nemške čete nahajajo že pred samim Parizom.

Washington, 14. junija. AA. Reuter. Ameriški veleposlanik v Parizu Bullitt je davi telefonično obvestil ameriškega poslanika Bydlea, ki se nahaja v Toursu, da se nemške čete nahajajo pred samim Parizom. Bydle je o tem takoj telefonično obvestil ameriško vlado.

Nemške čete vkorakale v Pariz

Glavni stan vodje rajha, 14. junija. AA. DNB. Vrhovno poveljstvo nemške oborožene sile poroča: Popoln zlom vsega francoskega bojišča med Bekavskim prelomom in Maginotovo črto pri Montmediju je preprečil prvoten namen francoskega poveljstva, da brani Pariz. Potem takem je Pariz proglašen za odprto mesto. Ta trenutek korakajo zmagovite nemške čete v Pariz.

Berlin, 14. junija. AA. DNB. Prebivalstvo nemške prestolnice je bilo po radiu obveščeno o padcu Pariza. Po ulicah in trgih se je zbrala ogromna množica ljudi, ki je nestrno poslušala vesti o zmagi nad Francijo in je pela nove pesmi o Franciji. Čez nekaj minut je prišlo do velikih radostnih manifestacij in je množica začela peti pesem »Die Wacht am Rheine«. Ljudje so izražali veselje, da je francoska prestolnica tako hitro padla v nemške roke.

Berlin, 14. junija. AA. DNB. Ko je bila objavljena vest o vkorakanju nemških čet v Pariz, je vodja rajha Hitler ukazal, naj se vsa nemška mesta in kraji okrase z zastavami za tri dni. Zvonovi bodo zvonili vsake četrt ure.

München, 14. jun. AA. Stefani. »Münchener Neueste Nachrichten« se bavijo s sedanjim strateškim položajem in pravijo, da vkorakanje v Pariz ne pomeni drugega kakor samo del nemškega vojaškega načrta, ki bo počasi dobival čedalje več obsege.

Veselite v Rimu

Rim, 14. junija. AA. DNB. Vest o padcu Pariza se je v Rimu z neznansko naglico razširila in je izzvala neverjetno veselje. Posebne izdaje listov so bile takoj razprodane. Italijani so po ulicah objemali svoje nemške prijatelje.

Rim, 14. junija. AA. DNB. V Italijanskih vojaških krogih posebno poudarjajo tisti del današnjega poročila nemškega vrhovnega poveljstva, ki govori o popolnem zlomu vse francoske fronte od Rokavskega preliva pa do Montmedija. V teh krogih posebno poudarjajo, da je nemška pobuda narekovala sovražniku akcijo. Ta pobuda je pripeljala do uspeha na bojnem in političnem polju.

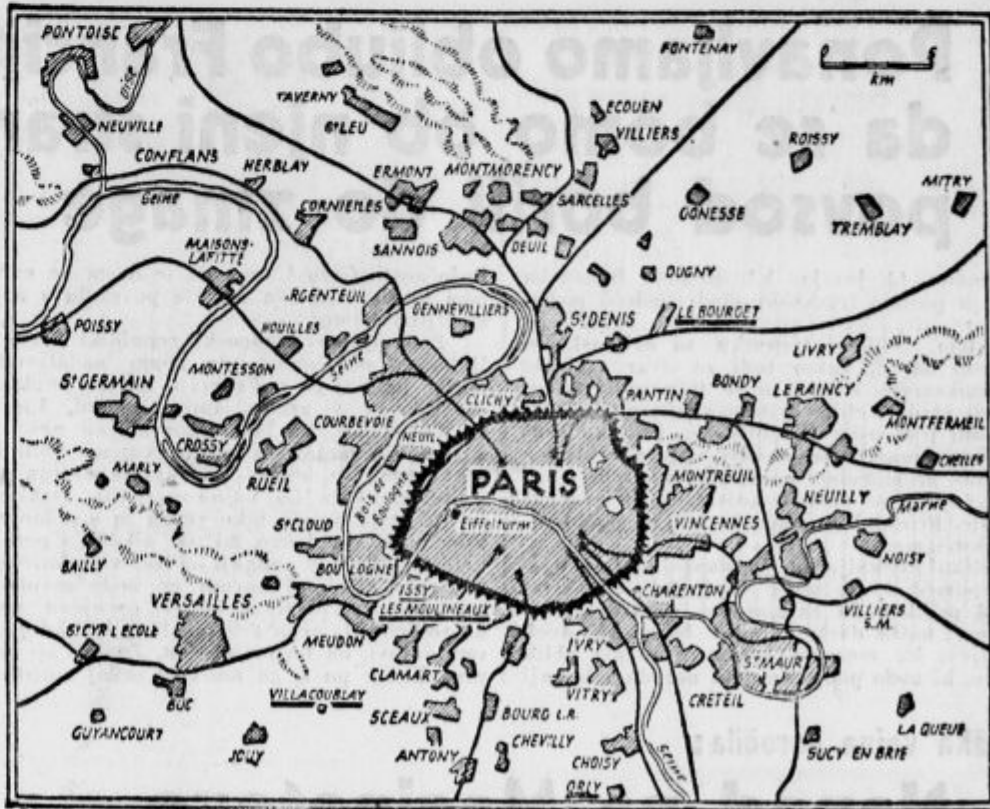
Pariz je bil tih ko grob

Pariz, 14. junija. t. Reuter. Danes zjutraj je bil Pariz tako prazen kot še nismo nikdar v svoji zgodovini. Nemške čete so bile med tem že obkolele francosko prestolnico in so šele nato začele korakati v mesto.

Prebivalci, ki so ostali v mestu, so vsi ostali po svojih hišah ali stanovanjih. Vse trgovine in

Združenih državah splošna in zato izolacionizem ne bo mogel preprečiti, da ne bi washingtonska vlada napela vseh sil, da Francijo in Anglijo oskrbi z vsem vojnim materialom, kar ga ima na razpolago in kar ga bo še proizvajala v največjem naporu svoje industrije.

Kljub temu pa ura, ki bo zazvonila vstop Severne Amerike v svetovno vojsko, še ni tu. Prvič je direkten poseg v vojsko neobhodno vezan na to, kdo bo izvoljen za prihodnjega predsednika USA, drugič je vstop Amerike v vojsko zvezan z vprašanjem, kaj se bo v takem primeru utegnilo zgoditi na Tihem oceanu, kjer se guver-

Pariz z okolico.

vse kavarne so imele spuščene zastorje in so bile zaprte. Mesto je bilo tiho kot grob.

Vsa poslopja, vsi mostovi in vse tramvajske proge so ostale nedotaknjene. Toda v predmestjih so snoči poglani v zrak vse tovarne, ki so delale za narodno obrambo, ali bi pa lahko bile predelane v tovarne za oboroževanje. Vratarji v glavnih poslopih v sredini mesta so zjutraj izjavljali, da so bile eksplozije po mestu vso noč tolikšne, da so se slišale celo v telefonskih aparatih, če so bili povezani v smeri proti predmestjem.

Številni Angleži niso mogli več pravočasno iz mesta. Osebe angleškega konzulata jim je naročilo, da naj se zberejo na kolodvoru, kjer jih bodo nato odpeljali v notranjost Francije s posebnim vlakom. Toda Angleži so čakali na vlak več ur, ki ga pa več ni bilo. Šele nato so jim rekli, da ne bo več nobenega vlaka. Če hočejo, morajo pač peš kreniti iz Pariza. Zato je mnogo Angležev ostalo v mestu.

Pariški nadškof kardinal Suhard je ostal v Parizu. Prav tako je ostal ameriški veleposlanik Bullitt z osebjem poslaništva in s številnimi ameriški časniki.

Odmev v Ameriki

Washington, 14. junija. t. Reuter. Novice o tem, da so nemške čete vkorakale v Pariz, so napravile silno mučen vtis po vsej Ameriki. Ta dogodek bo gotovo vplival tudi na ameriško politiko, kajti vsi Amerikanci so v zadnjih desetletjih želeli samo to, da bi lahko enkrat potovali v Pariz.

Snoči je govoril Reynaud:

„Domovina je ranjena, toda ponovno bo vstala“

Predsednik francoske vlade je še enkrat pozval ameriško vlado, naj hitro pomaga

Pariz, 16. jun. AA. Reuter: Snoči je predsednik francoske vlade Paul Reynaud imel po radiu govor, v katerem je med drugim dejal:

V nesreči, ki je doletela našo domovino, želim svetu govoriti o junaštvu francoske vojske, o junaštvu vojakov in njihovih poveljnikov. Videl sem jih

Pariz je bil tista evropska prestolnica, ki je bil v Ameriki najbolj priljubljen.

Italijanska poročila o dogodkih v Parizu

Rim, 14. jun. Sklep, da se Pariz ne sme spreminiti v glavno točko odpora proti navalu nemških armad, je bil po trditvi italijanskega tiska storjen na odločno pobudo predsednika Lebruna in večine parlamentarnih strank. General Weygand je nato odredil, da naj se obramba Pariza omeji na širok pas okoli Pariza, vendar pa še ni znano, ali se je ta pas branil ali ne, ker so Nemci vdrli v Pariz nepričakovano hitro. Vojaški guverner Pariza, general Hering, je odstopil svoje mesto generalu Dentzu. Hering pa bo prevzel poveljstvo neke francoske armade. Ljudstvo se je predvsem balo, da bodo zmanjkala živila. Oblast je še pred prihodom Nemcev izdala vse potrebne odredbe, da bi prehrane ne zmanjkalo. Italijanski tisk poroča, da je policijski prefekt Langéron izdal stroge odredbe, da se vzdrži disciplina med prebivalstvom in da so zaradi tega prišle v mesto senegalske čete, ki so se nahajale v gozdu Boulogne in pa vzdolž reke Seine. Diplomati nevtiralnih držav, ki so prispele iz Pariza v Zenevo, so po poročilu dopisnika italijanskega časopisa izjavili, da se po cestah vale celi potoki beguncev. S severa prihajajo nemške čete, ceste na jug so polne beguncev. Pravijo, da okoli 2 milijona in pol ljudi iz vzhodnih province beži v smeri na švicarsko mejo, kakih 10 milijonov pa beži iz zapada in iz sredinskih province v smer na Pireneje. Kje se vlada nahaja prav za prav, še sedaj ni znano. Kakor povsod ob takih primerih, je ponekod množica napadla in izpraznila zaloge živil. Sicer pa se zdi, da zmeda ni bila prevelika.

sredi bitke. Videl sem ljudi, ki pet dni niso počivali in ki so izčrpani zaradi stalnih maršev in bombardiranja. Ti ljudje, katerim je sovražnik hotel zlomiti moč, ne dvomijo v končni izid vojne, ne dvomijo v usodo domovine. Junaštvo armade pri Dunkerqueu je prekosilo junaštvo v bitki, ki se vodi od morja do Argonov. Vsi svobodni ljudje morajo sedaj vedeti, da je prišel trenutek, ko je treba preprečiti, da bi Hitler mogel izvesti svoj načrt. Francoska vojska predstavlja izvidnico svobodnih ljudi vsega sveta. Če tudi smo to bitko izgubili, smo prizadeli sovražniku hude izgube in znatno omajali njegovo moralo. Znano je, kako svet občuduje Francijo, toda Francija ima sedaj pravico obrniti se na druge demokracije. Naš narod ne bo dovolil, da bi ga naval sovražnika poteptal. Zemlja, na kateri žive Francozi, je videla v minulosti številne navale ter je vedno odbila napade napadalcev. Treba je to sedaj vse vedeti navzlic trpljenju in ponosu Francije. Povsod na svetu morajo svobodni ljudje vedeti, kaj dolgujejo Franciji.

Sedaj je prišel čas, ko naj plačajo svoj dolg. Francoska vojska predstavlja predhodnico demokracije. Ona se je žrtvovala in z izgubo zadnje bitke

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje s 1. strani)

je prizadela težke izgube skupemu sovražniku. Uničenih je bilo na stotine oklopnih enot. Sovražnik je pretrpel ogromne človeške izgube. Zažgana so skladišča petroleja, kar vse vpliva na popuščanje morale nasprotnika.

Toda navzlic uspehom nasprotnika francoska duša ni premagana. Potrebo je, da z druge strani Oceana prilete roji letal in uničijo silo, ki zatira Evropo. Naša srca še naprej upajo. Ranjena Francija ima pravico, da se ponovo dvigne. Vemo, kako visoko mesto zavzemajo ideali pri ameriškem narodu. Apeliral sem na predsednika Roosevelta, nocoj pa mu pošiljam drugi in zadnji apel.

Francija ima pravico povedati jim: zdaj ste vi na vrsti. Večkrat sem prosil Roosevelta, naj pomaga zaveznikom v okviru predpisov zakonov Zedinjenih držav. Nocoj mu pošiljam zadnji poziv. Ni več časa za polovične ukrepe. Danes gre za življenje same Francije. Bitka postaja z vsakim dnem ostrejša, toda navzlic temu gojimo vedno večje upanje v skupno zmago demokracije. Lahko upamo, da je blizu dan, ko bo nasilje zla premagano. V toku velikih preizkušenj bomo pokazali, da smo vredni svojih tradicij in zgodovine.

Naš narod pomni mnoge težke čase, toda vedno smo vzdržali. Karkoli naj se dogodi prihodnje dni, Francozi bodo znali prenesti tudi to. Naj bodo vredni svoje zgodovine, naj bodo vredni svoje minulosti, naj bodo polni junaštva, naj bodo bratje med seboj.

Poslanica angleške vlade:

Ponavljamo obljubo Franciji, da se bomo ob njeni strani povsod borili do zmage

London, 14. junija. AA. Reuter: Britanska vlada je poslala francoski vladi sledečo poslanico:

V tem velikem trenutku za britanski in francoski narod, kakor tudi za stvar svobode in demokracije, kateri so se ti narodi posvetili, želi vlada Velike Britanije izkazati priznanje vladi francoske republike za junaško hrabrost, za junaštvo francoske vojske v bitki s številno premočnim sovražnikom. Delo francoske vojske je vredno najslavnejših tradicij Francije. Prizadel je hude in trajne škode sovražnikovi moči.

Velika Britanija bo še naprej dajala največjo pomoč, ki jo more sploh dati. Porabljam to priliko, da razglasimo nerazdružljivo skupnost naših dveh narodov in naših dveh imperijev. Ne moremo premeriti raznih oblik bremen, ki bodo padla na naša naroda v bližnji

bodočnosti. Gotovi smo, da se bosta po ogromnem krstu naša dva naroda povezala v nepremagljivo celoto.

Ponavljamo francoski republiki našo obljubo in odločnost, da bomo nadaljevali z borbo, pa naj bo v Franciji, na tem otoku, na oceanih in v zraku, torej povsod, kjer bi moglo nastati, ko bomo uporabili naše vire v skrajnih mejah in bomo skupno nosili breme vojne ter breme popravljanja tega opustošenja, ki ga bo vojna naredila. Dokler se bo Francija držala tako vedra in s polno vero v veličino, ne bomo mi šli nikdar s poti, po kateri hodimo v sedanjih borbi, vse dotlej, dokler podjarmljeni narodi ne bodo osvobodeni in dokler civilizacija ne bo osvojena nacionalnosocialističnega režima. Bolj kot kdaj prej smo gotovi, da bo prišel den. Znaniti bo prišel prej, kakor pa si ga moremo sedaj misliti.

Nemška vojna poročila:

Napad na Maginotovo črto se je začel

Glavni stan vodje rajha, 14. junija. AA. DNB: Vrhovno poveljstvo sporoča:

Drugi del velikega vojaškega pohoda na zahodu je zmagovito končan. Odpor na francoski severni fronti je strl. Ob spodnjem teku smo prestopili Seino na širokem bojišču. Havre je zavzet. Na vsem bojišču od Pariza do Maginotove črte pri Sedanu se sovražnik umika. Naše tankovske in motorizirane čete so na več krajih izvršile prodore skozi sovražnikovo črto in prehitile čete, ki se umikajo. Na teh krajih se je sovražnik rešil z begom in pustil ves vojni material. Nemške pehotne divizije so predrele obrambne postojanke pri Parizu. Sovražnik ni imel več zadosti moči, da bi branil francosko prestolnico. Naše zmagovite čete korakajo od danes predpoldne v Pariz.

Vzhodno od Marne smo zavzeli Vitry le François in smo prispeli na južni konec argonskega gozda. Višino 304 severovzhodno od Verduna smo zavzeli snoci. Vogelni steber Maginotove črte je zavzet. Začel se je tretji del borbe, t. j. preganjanje sovražnika do popolnega uničenja. Zgodaj jutraj so nemške čete začele napad na Maginotovo črto.

Ceprav je bilo včeraj slabo vreme, so naše letalske enote, zlasti pa oddelki Stuka podpirali napredovanje vojske na več krajih bojišča. Udeležujoč se borbe so letala uspešno bombardirala zbirališče čet, kolone čet na pohodih ter prevozne kolone v sovražnikovem zaledju ter jih obsule s strojniškim ognjem. Prav tako je bilo razbitih več letališč, železniških zvez, zlasti vzhodno od Marne.

Na obrežju blizu Havre se nam je posrečilo potopiti dve prevozni ladji in poškodovati tri nadalje, med katerimi je bila tudi ena ladja z 10 tisoč tonami. Nemško protiletalsko topništvo je potopilo severno od Havra šest sovražnih prevoznih ladij, poškodovalo tri prevozne ladje in prisililo en angleški rušilec na umik. Sovražnikove letalske zgube so znašale včeraj 19 letal, od katerih so bila tri zbita v letalskih borbah, tri od protiletalskega topništva, ostala pa so bila uničena na tleh. Dve nemški letali se nista vrnila na svoja oporišča.

Neka nemška podmornica je včeraj potopila britansko pomožno križarko *Scotstown* (17.000 ton) druga nemška podmornica pa je severno od Hebridskih otokov potopila eno potopila neko 12.000 tonsko tovorno ladjo, ki je plula v konvoju.

Nemške čete v Havreu

Berlin, 14. junija. AA. DNB: Iz dobro poučenega vira se izve, da so nemške čete vkorakale v Havre.

Prihodnja bitka bo pri Chartresu

Basel, 14. junija. Posebni dopisnik agencije Stefani poroča, da je desno krilo francoskega bojišča končno popustilo, ker so nemške čete 24 ur po padcu Reimsa zadlele Chalons in prekoracile Marne na več kot 20 krajih. Skozi vse te predore korakajo nemške čete proti gornji Seini, enako kot so že pred 10 dnevi korakale proti spodnji Seini. Smatra se, da bo prihodnja velika bitka pri Chartresu.

Nemške čete so začele že včeraj jutraj napadati tudi v Argonih med Aisno in Meuso. Položaj za francoske čete je resen ter je zato francosko poveljništvo v soglasju s francosko vlado sklenilo proglasiti Pariz za odprto mesto.

Domovina je ranjena, toda ponovno bo vstala, je končal svoj govor Paul Reynaud.

imajo 30 do 40 ton, 50 tankov po 15 ton, 150 tankov po 8 ton in 250 po 6 ton. Zadnji dve vrsti manjših tankov opravlja predvsem izvidniško nalogo. Teh 500 tankov spremlja 24 topov na motoriziranih vlačilcih, ki imajo vsi 10,5 cm premera. Prav tako ima ta divizija bataljon protitankovskega topništva, ki šteje 36 topov. Divizijo pa spremlja obenem močno oborožen polk pehote na motoriziranih vozilih in bataljon pionirjev na motorjih. Vsa ta divizija se pomika na suhem približno tako, kakor hitre enote na morju. Zato so tako presenetile v moderni vojski.

Berlin, 14. junija. AA. DNB: V teku večrajšnega dneva so se začeli močni boji tudi na onih odsekih, ki so bili doslej mirni. Na odseku ob gornjem Renu in ob švicarski meji je francosko topništvo bombardiralo neke vasi. Učinek tega bombardiranja ni bil velik. V odgovor na to so nemške enote podvezle na vseh teh odsekih protinapad.

Francoska vojna poročila

Pariz, 14. junija. AA. Reuter. Sporočilo francoskega vrhovnega poveljstva se glasi:

Nadaljuje se povečano prodiranje sovražnika na obeh straneh Pariza. Zaradi tega prodiranja so se čete, ki branijo Pariz, umaknile z obeh strani mesta po dobjenih ukazih. S tem, da je odnehala od neposredne obrambe prestolnice, ki je sedaj odprto mesto, je vrhovno francosko poveljstvo želelo prihraniti prestolnico opustošenje, katero bi obramba povzročila. Vrhovno poveljstvo smatra, da noben koristen strateški razlog ne upravičuje žrtvovanja Pariza. Na širokem bojišču v Champagni napreduje sovražnik proti jugu. Zdi se, da imajo njegovi prednji oddelki za cilj Romilly in St. Duzier. Naše borbe in premiki potekajo v najlepšem redu.

Pariz, 14. junija. t. Reuter. Snoci je francosko vrhovno poveljstvo objavilo, da ne bo branilo Pariza neposredno. Ta sklep bo olajšal francoskemu poveljstvu izvedbo vseh nadaljnjih načrtov pri umikanju francoske glavnine. Premikanje francoskih čet pa se izvaja v najlepšem redu. Francoske čete se upirajo povsod nemškim četam, dasi so te v silni premoči.

Tours, 14. junija. Havas. Ministrstvo za letalstvo sporoča, da je bilo zaradi slabega vremena udeleževanje letalstva v zadnjih 24 urah slabše. Lovske enote so izvršile gotovo število poletov, lahki bombniki pa so izvršili napade na gotove vojaške naprave, prometne mreže in konvoje.

Tours, 14. junija. V nekem francoskem mestu je bila seja francoske vlade pod predsedništvom predsednika republike Lebruna. Na seji so razpravljali o splošnem vojnem in diplomatskem položaju.

Angleška poročila:

Najnevarnejši je položaj jugovzhodno od Reimsa

London, 14. jun. AA. Reuter. Vojaški strokovnjak agencije Reuter piše: Položaj jugovzhodno od Reimsa je mnogo težji kakor vsak drug položaj v okolici Pariza. Na tem odseku se Nemci trudijo, da bi ločili Maginotovo črto od Weygandovih mobilnih sil, in sicer z novimi oklopnimi divizijami. Teren predstavlja tukaj ogromno ravnino, ki je zelo ugodna za operacije tankov. Francoska armada se bo znašla pred resno nevarnostjo, v kolikor ne bo razpolagala z učinkovitimi sredstvi, ki so potrebna pred oklepnimi enotami.

London, 14. jun. AA. Havasovemu dopisniku je neka pooblaščenca osebnost izjavila, da je o priliki zadnjega bivanja Churchilla v Parizu bilo sklenjeno, da Anglija pošlje čimprej maksimum pomoči v Francijo. Številne angleške čete se bodo v kratkem nahajale poleg francoskih čet na bojišču v Franciji. Anglija bo poslala Franciji tudi veliko število letal na pomoč.

Poročilo angleškega mornariškega ministrstva

Napad na »Scharnhorst« — Angleška pomožna križarka potopljena

London, 14. jun. t. Reuter. Angleško mornariško ministrstvo poroča, da so letala angleške mornarice napadla nemške vojne ladje pri Trondhjemu. Težka bomba je padla na bojno ladjo »Scharnhorst«. Verjetno je na ladjo padla še ena bomba.

Sovražna podmornica pa je potopila pomožno križarko, bivši trgovski parnik »Scotstown« (17.000 ton). Pred vojno je ta parnik vozil pod imenom »Caledonia« in je pripadal družbi »Anchors«.

London, 14. jun. AA. Reuter. Letalsko ministrstvo poroča, da je v toku večerajšnjih ogledniških poletov angleških letal bilo vrženih nad tisoč zažigalnih bomb ter prav toliko eksplozivnih bomb na gozdove ob morju, kjer so se poskušali skriti močni sovražni oddelki. Bombniki so izvršili v teku noči napad na prevoz municije ter tovor uničili. Eksplozija je bila tako močna, da so popokale

čipe na letalu, ki je letelo visoko 400 metrov. Angleška letala so bombardirala sovražne čete tudi v gozdnatih predelih okoli Hirsona. Gozdovi so začeli goreti. Za čas leta nad Chelso so angleški bombniki zbili dva nemška bombnika.

London, 14. junija. AA. Reuter: Angleški listi soglasno izražajo priznanje in občudovanje nezlomljivega junaštva francoskih enot in trdni odločnosti francoske vlade. Vsi listi ponovno naglašajo solidarnost med Anglijo in Francijo ter izražajo pričanje, da bo ta solidarnost dovela nazadnje do zmage. Francoska vlada je sprejela sklep, da se proglasi Pariz za svobodno mesto. To je moder ukrep, ker se ne sme dati sovražniku v roke nobeno opravčilo za še večjo škodo, ki bi jo mogel povzročiti temu mestu luči, ki je učilo svet civilizacije, svobode in intelektualne moči. Reynaudov poziv je bil objavljen pozno, tako da ga listi niso mogli komentirati, vendar ga objavljajo na prvih straneh. Listi izražajo veliko zadovoljstvo zaradi pomoči, poslana Franciji. »Times« pravi, da je vse, kar se je moglo poslati, če na poti, da se ojača obramba za rešitev civilizacije. »Times« pravi nato, da mora Anglija dati Franciji vse, kar lahko dajejo angleške sile. Anglija je pripravljena bolj kot kdaj identificirati se s Francijo. Francoska vojska se bori neustrašeno z največjim junaštvom. Francoski narod reorganizira svoje življenje ter se zaradi svoje sposobnosti znajde navzlic novim nesrečam. Ni dvoma, da viteštvo in junaštvo Francije ni bilo nikoli tako veliko kot v sedanjem času.

Poročilo angleškega letalskega poveljstva

London, 14. junija. t. Reuter: Letalsko ministrstvo poroča: Včeraj so ves dan jate bombnikov podpirale v borbi zavezniške čete. Bombardirani so bili mostovi na Seini, napadene so bile tudi koncentracije sovražnih čet vzhodno od Rouena. Pet naših letal se ni vrnilo.

V noči je veliko število naših bombnikov napadlo vojaške objekte in sovražne transporte med Rouenom in Maginotovo črto. V municijskih skladiščih so nastale eksplozije. Gozdovi, v katerih se je skrival sovražnik, so bili zažgani. Od letal, ki so izvedla to misijo, se samo eno ni vrnilo v oporišče.

Norveška po vojni

Berlin, 14. junija. AA. DNB. Glavni stan vodje Nemčije je izdal o priliki konca bojev na Norveškem daljše poročilo o borbah med nemškimi in zavezniškimi četami na Norveškem.

Nemško poročilo pravi, da sta angleška in francoska mornarica izgubili ob norveški obali eno matično ladjo za letala, eno križarko, 10 rušilev, eno ladjo za lov na podmornice in 19 podmornic s skupno tonažo 65.000 ton, dalje eno prevozno ladjo in eno elsternsko ladjo s skupno 20.100 tonami. Uničenih je bilo dalje 11 norveških vojnih ladij, 2 oklopni obalski ladji, 3 rušilec, 7 ladij za polaganje min, 2 ladji za iskanje min, 14 torpednih čolnov in več podmornic. V borbah na Norveškem je bilo uničenih 87 sovražnih letal, pri čemer niso vračunana letala, ki so se nahajala na potopljeni matični ladji »Glorious«.

Angleške in francoske čete so bile razbite ter je bilo ujetih ali vrženih čez mejo šest norveških divizij. Kar se tiče nemških izgub v tej vojni, znašajo 1317 mrtvih častnikov, podčastnikov in vojakov ter 1604 ranjene. Te izgube so Nemci imeli v toku operacij. V toku prevoza so Nemci izgubili 2375 moč.

Nemška vojna mornarica je izgubila 3 križarke, 10 rušilev, 1 torpedni čoln, 6 podmornic in okoli 15 manjših pomožnih vojnih ladij. Letalstvo je izgubilo 90 letal, 27 aparatov pa je bilo poškodovanih ob priliki prisilnega spuščanja.

Hitlerjevo povelje četam na Norveškem

Glavni stan vodje rajha, 14. junija. AA. DNB. Vodja rajha in vrhovni poveljnik državne oborožene sile je objavil nemškimi kopnim, pomorskim in zračnim vojnim enotam, ki so se udeležile borb na Norveškem, tole dnevno povelje:

Vojaki! Vojna na Norveškem je končana. Vamsemu brezejnemu junaštvu in vaši pripravljenosti za vsako žrtve ter vaši nezlomljivi odpornosti se je treba zahvaliti, da je propadel angleški poizkus, napasti s te strani Nemčijo, zaradi česar sem bil prisiljen zahtevati od vas višek naporov. Izvršili ste celo več kot sem od vas zahteval. Zaradi tega izražam svoje priznanje vam in svojo hvaležnost vašim poveljnikom, in to armadnemu generalu Falkenhorstu za odlične priprave in izvedbo vseh operacij na kopnem, generalnemu admiralu Zählwaechterju, admiralu Karlsu in viceadmiralu Lithensu za temeljito pripravo mornarice za to nalogo in za izvajanje pomorskih operacij. Istotako se zahvaljujem admiralu Böhmju za zavarovanje obalske obrambe ter armadnemu generalu Milhu in divizijskemu generalu Geislerju za odlično udeleževanje zračnih enot in njihovo akcijo. Izražam svojo hvaležnost in svoje priznanje vsemu moštvu vojske, mornarice in letalstva, ki je s svojim požrtvovanjem in s svojo odločnostjo odstranilo od Nemčije veliko nevarnost. Ta moja hvaležnost velja predvsem onim neznanim vojakom, ki so svoje junaštvo plačali s smrtjo. Pošiljam izraze ponesnega občudovanja vsega nemškega naroda junakom Norvika. Vsi oni, ki so se tam na Daljnem severu borili ramo ob ramo, vojaki iz planin Vzhodne Krajine, posadke naših vojnih ladij, padalci, letalci, lovci bombardierji in piloti prevoznih letal so našli mesto v zgodovini kot najodličnejši predstavniki nemških vojaških vrlin in nemškega vojaškega duha. Izražam hvaležnost nemškega naroda divizijskemu generalu Dietlju, ki je knjigo nemške zgodovine obogatil s posebno priznanjem listom. Adolf Hitler.

Povelje admirala Räderja

Berlin, 14. junija. AA. DNB: Veliki admiral Raeder je kot glavni poveljnik nemške vojne mornarice poslal o priliki konca vojnih operacij na Norveškem vojni mornarici povelje, v katerem naglašajo odlično sodelovanje vojne mornarice z ostalimi silami državne oborožene sile. Povelje pravi, da je samo s poletom vse nemške vojne mornarice bilo mogoče zavzeti glavne strateške točke na norveški obali. S tem je bil ustvarjen temelj za nadaljne operacije vojske in letalstva. Vojna mornarica je igrala veliko vlogo tudi s tem, da je zavarovala dovoz o priliki nadaljnega zavezanja. Glavni poveljnik vojne mornarice pravi na kraju, da je ponosen na nemške mornarje, ki so pokazali redek elan in požrtvovanje v borbi z večkrat močnejšim sovražnikom.

Povelje maršala Göringa

Berlin, 14. junija. AA. DNB: Glavni poveljnik vojnega letalstva maršal Göring je poslal o priliki konca vojne na Norveškem vojnemu letalstvu povelje, v katerem pravi: Vojaki letalstva, tovariši! Ni bilo obrambe sovražnika, ni bilo nesreči in ovir, ki bi vam bile mogle preprečiti pot, ki uspehu v tako smelo in genialno zamišljeni vojni. S svojim junaštvom ste omogočili zmago na Daljnem severu. Posebno priznanje izražam posadkam prevoznih zračnih enot, ki so s svojim neumornim požrtvovanjem in nesebično skromnostjo izvedle osnovne pogoje za uspeh tega podviga. Zginil je nimf, ki je obdal vojno mornarico Velike Britanije. Vsaka bomba, ki je padla iz nemških letal na angleške ladje, je prizadela nov udarec premoči na morju plutokratskih povzročiteljev vojne, ki sede ob Temzi. Borba se nadaljuje. Zasedli ste položaje, s katerih boste zadeli sovražnika naravnost v srce. Parola nemškega vojnega letalstva se je glasila in se glasi: zmaga.

Italijansko vojno poročilo:

Boji na suhem, na morju in v zraku

Rim, 14. junija. AA. Stefanij Sporočilo št. 3 vrhovnega poveljstva italijan. oborožene sile: Delovanje manjših oddelkov v nekaterih pasovih na alpski fronti. Poskus sovražnika, da bi zavzel Col Galisi, je bil odbit.

V srednjem delu Sredozemnega morja so sovražne podmornice zamen poskušale ovirati delo naše mornarice. Zadetj sta bili dve sovražni podmornici in ena je bila težko poškodovana. Letalstvo je nadaljevalo z akcijami in učinkovito bombardiralo pasove v Tunisu. Druge enote letalstva so izvedle ofenzivno akcijo v večjem obsegu na oporišče na lerskih otokih in so streljala z majhne višine na letala, ki so bila na tem oporišču. Nato je bil izvršen napad na oporišče v Fajansk v Provenci, kakor tudi na vojaške naprave v Toulonu. Eno naših letal se ni vrnilo.

Učinkovito se nadaljuje ogledniška delavnost nad bazami na sovražniškem ozemlju. V italijanski Severni Afriki so bili odbiti sovražni napadi, podprti z oklopnimi oddelki na naši obmejni straži na egiptski meji. Naše letalstvo je takoj posredovalo ter uničilo več tankov, več jih je pa poškodovalo. V italijanski Vzhodni Afriki so ob zori sovražne čete, podprte od topništva in letalstva izvedle napad. Te čete so prišle iz krajev okrog Mojale. Ta napad je bil odlično odbit z neznatnimi izgubami. Med ujetniki, ki so padli v naše roke, se nahaja tudi en angleški častnik in en podčastnik. Naše letalstvo je bombardiralo tudi pristanišče v Adenu ter pristanišče v Mojali. Dve naši letali se nista vrnila. Sovražnik je izvedel letalske napade na Eritrejo ter povzročil neznatno škodo. Zbilo se je eno sovražno letalo.

Boji letal nad Sredozemljem in Afriko

La Valette, 14. junija. AA. Reuter: V teku včerajšnjega dneva so italijanska letala petkrat bombardirala Malto. Zaplenjene so bile štiri italijanske ladje.

La Valette, 14. junija. AA. Reuter: Oblastva so dovolila eno od zaplenjenih italijanskih ladij, da vkrca italijanske državljane, ki so živeli na Malti. Ladja je zapustila otok.

London, 14. junija. AA. Reuter: Francoski radio sporoča: Italijanska letala so preteklo noč preletela jugovzhodno Francijo, vendar jih je protiletalsko topništvo hitro prisililo na umik.

Berbera, 14. junija. t. Reuter: Italijanska letala so napadla danes popoldne Berbero. Bombe so napravile le malo škode.

Aleksandrija, 14. junija. t. Reuter: Danes popoldne je bil v mestu dan znak, da se bližajo sovražna letala. Znak za nevarnost je trajal 45 minut. Prebivalstvo je ostalo popolnoma mirno. Vsi so odšli v zaklonišča, ko pa je bil dan znak, da je nevarnosti konec, so vsi ljudje krenili za svojim opravlkom.

Kairo, 14. junija. t. Reuter: Uradno poročilo pravi, da so angleški bombniki bombardirali utrdbno Caprizon na meji med Egiptom in Libijo. Prav tako so hudo poškodovali še dve utrdbi. Letala so tudi bombardirala Assab v Abesiniji, kjer so na letališčih poškodovali poslopja in hangarje. 10 letal je bilo pri tem na tleh uničenih, tri ostala italijanska letala pa so zgorela.

Ladjedelnica v Trziču bombardirana

Marseille, 14. junija. b. Zavezniški bombniki so preteklo noč bombardirali ladjedelnico v Trziču, ki je oddaljena 25 km severno od meje. Ladjedelnici je povzročena velika škoda.

London, 14. junija. t. Havas: Angleška letala so v pretekli noči bombardirala ladjedelnice v Trziču pri Trstu (Monfalcone).

Indijske čete na libijski meji

Rim, 14. junija. Italijani poročajo, da je pri Marsa Matruk na severu Egipta v bližini libijske meje opaziti močno gibanje angleških

čet, ki jih sestavljajo Indijci. Razen tega je opaziti tudi angleške motorizirane oddelke in sanitetne kolone.

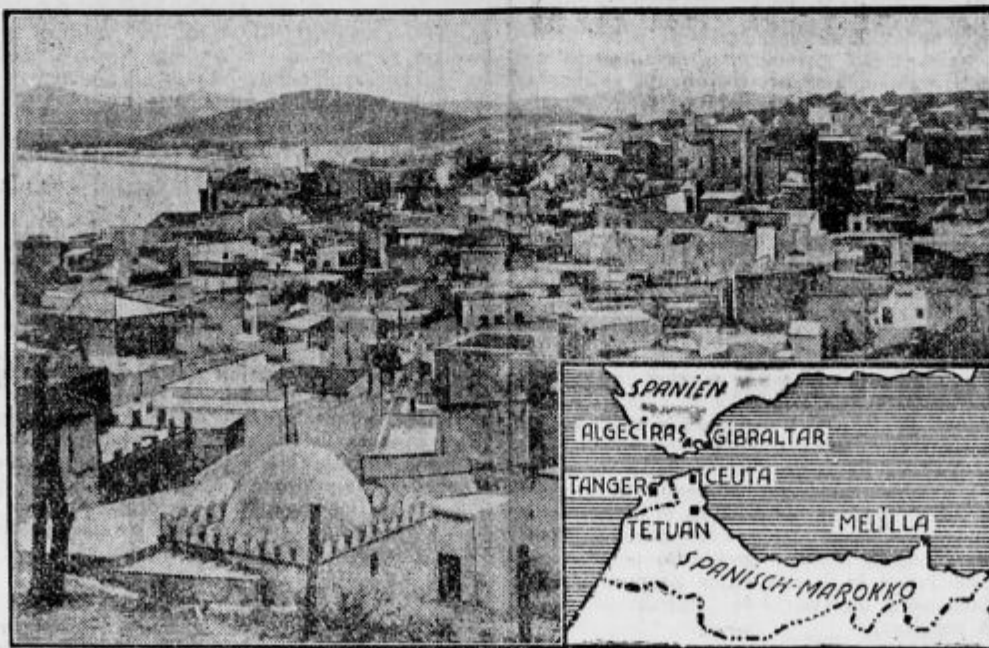
Bolj v ozadju pa je italijansko letalstvo opazilo veliko množino egiptanskih čet, ki so opremljene z mehaničnim orožjem in topništvom.

Kairo, 14. junija. AA. Reuter: Prvo borbo na egiptovsko-libijski meji je izvedla ogledniška četa lahkih angleških tankov. Tanki so porušili zid in bodeče žice, ki označuje mejo, ter so nenadoma zavzeli italijansko predstražo. Včeraj je bilo javljeno, da sta bila pri tej operaciji ujeta dva italijanska častnika in 60 vojakov in da so bile zaplenjene tri strojnice. Vsi ostali Italijani so pobegnili na vse strani.

Zaplenjene italijanske ladje

London, 14. junija. Reuter: Sodijo, da so zavezniki zaplenili do sedaj okrog 250.000 ton

Španija zasedla Tanger

Madrid, 14. jun. Španska vlada je poslala svoje čete, da zasedejo Tanger. Ta svoj korak je storila v soglasju z vsemi prizadetimi vlesilami.

Tanger je samoupravno, pod mednarodnim nadzorstvom postavljeno ozemlje, ki po dogovoru med Španijo, Anglijo, Francijo in Italijo nima nobene vojaške posadke, razen mednarodne policije, ki šteje 250 mož in ki je pod poveljstvom španskega častnika. V Tangerju živi na 375 km² zemlje približno 65.000 ljudi, med njimi je 7.000 Judov in 17.000 Evropejcev.

Tanger leži na afriški obali gibraltarske ožine in je z vojaškega pogleda izredno važno mesto. Od tu vodi tudi železnica v Fez. Tanger je prav za prav razdeljen v tri področja: v južno francosko, v severno špansko in v zapadni del, ki je pod mednarodno upravo. Tanger leži nasproti Gibraltaru in je z njim vred ključ do Sredozemlja. Več kot sto let ga je Anglija sama imela v oblasti. Pozneje pa je Anglija napravila sporazum glede mednarodne uprave tega važnega področja. Podpisani so bili tako imenovani tangerski statut leta 1923 med Anglijo, Francijo in Španijo, leta 1928 pa mu je pristopila še Italija. Po tem statutu izvajajo omenjene štiri vlesile po svojih konzulskih nadzorstvom med Tangerjem. Ta kontrolni odbor imenuje zakonodajno skupščino, ki sestoji iz štirih španskih, štirih francoskih, štirih italijanskih in treh britanskih članov. Razen tega pa imenuje še Mendup, ki je zastopnik maroškega sultana, pod čigar oblast imenoma Tanger spada, v ta zakonodajni odbor še štiri mohamedanske in tri judovske člane. Ta skupščina izbere za šest let upravitelja, ki pokrajino upravlja.

italijanskih ladij. Precejšnje število italijanskih ladij se je zateklo in se še skuša zateči v španske luke.

Položaj diplomatov v Vatikanu

Vatikan, 14. junija. m. Vatikan sporoča, da je prošnja, ki jo je Vatikan predložil italijanski vladi zaradi imunitet diplomatskih predstavnikov, akreditiranih pri sv. Stolicy, italijanska vlada zavrnila.

London, 14. junija. AA. Reuter: Italijanski veleposlanik Bastianini in njegova družina se nahajajo med 700 potniki, ki so se vkrcali danes na angleško ladjo v Glasgowu. Vsi ti potujejo v Italijo. Ladja pluje v Lizbono in bo spetoma ponoči razsvetljena, da bi sovražnik mogel videti, da gre za to ladjo.

Rim, 14. junija. AA. Stefanij: Diplomatični in konzularni predstavniki Poljske, Nizozemske in Norveške pri Kvirinalu so zapustili sredi Rima s posebnim vlakom. Novinarji in nekateri drugi državljani omenjenih držav so prav tako odpotovali. Na postaji so bili prisotni predstavniki protokola zunanjega ministra.

Kairo, 14. junija. AA. Reuter: Italijanski poslanik Macolini je skupaj s poslaniškim osebjem odpotoval čez Palestino, Sirijo, Turčijo in Romunijo v Italijo. Švicarsko poslaništvo bo zastopalo interese Italije v Egiptu, interese Egipta v Italiji pa bo zastopalo poslaništvo Združenih držav.

dajni odbor še štiri mohamedanske in tri judovske člane. Ta skupščina izbere za šest let upravitelja, ki pokrajino upravlja.

Tri države, ki so podpisale tangerski statut, so sedaj v medsebojni vojni. Zaradi tega je večjetno, da je četrti podpisnik, ki se ni zapletena v vojno, z njihovim privolenjem zasedla Tanger. Ako bi pa tudi Španija stopila v vojno, bi pa seveda Tanger v njenih rokah mogel igrati zelo važno vlogo.

Tanger, 14. junija. AA. Stefanij: Zjutraj zgodaj je španski ekspedicijski zbor sestavljen iz motoriziranih čet, konjenice, topništva in protiletalskih baterij prispel iz sosednjega španskega pasu in zasedel brez spopada pas okrog mesta in mesto Tanger samo. Pomorske sile so zavzele mestno

Kaj bo storila Turčija

Ankara, 14. junija. Reuter. Tu prevladuje splošno mnenje, da se bo v kratkem pojasnil položaj Turčije glede vstopa Italije v vojno. Smatra se, da bo predsednik vlade dal danes izjavo. Včeraj so proučevali izvajanje vseh onih ukrepov, ki bi jih turška vlada lahko podzvela.

Vlada je pod predsedstvom predsednika republike Ismeta Inenija imela dve seji, verjetno pa je, da se bo vrnila tudi plenarna seja narodne republikanske stranke. Na tej seji bo dal predsednik vlade deklaracijo. V toku včerajšnjega dneva sta bila angleški in francoski veleposlanik v zvezi s turškimi merodajnimi krogi. Turki se javljajo pod zastavo na osnovi najnovejšega poziva. Skupna aktivnost ne napoveduje, da bi Turčija z gotovostjo napovedala vojno, vendar pa predstavlja znak, da Turčija resno skrbi za svojo obrambo in da svoje obveznosti smatra resno.

Trgovinska pogodba med Turčijo in Nemčijo

Berlin, 14. junija. AA. DNB. Nemški veleposlanik v Ankari P. Popen in generalni tajnik turškega zunanjega ministrstva Menemencoglu sta izmenjala note, ki se nanašata na trgovinsko pogodbo, ki ji je bila nedavno sklenjena. Nova trgovinska pogodba znaša izmenjavo blaga v vrednosti 21 milijonov turških lir.

Ankara, 14. junija. AA. Stefanij. V turških gospodarskih krogih zanikajo vest, katero je razširila angleška propaganda, da bi bili trgovinski odnosi med Italijo in Turčijo prekinjeni. V tem času se je zvedelo, da so nemški in turški delegati dosegli nov trgovinski sporazum. Ta sporazum določa trgovinsko izmenjavo v vrednosti 21 milijonov turških lir.

Balkan ostane miren

Carigrad, 14. junija. m. Celokupno turško časopisje se bavi z živahnimi diplomatsko akcijo, ki se vodi zadnje dni v Ankari, pri kateri daje, vsaj kakor izgleda, osnovni ton Sovjetska Rusija. Okoli Turčije se sedaj vodijo slične diplomatske borbe, kakor svoj čas okoli Italije, dokler je bilo njeno stališče še nejasno. Splošno prevladuje mnenje, da bo Turčija ostala ob strani sedanjega vojnega zapleta, vendar se pa čujejo mnenja, kako dolgo bo Turčija mogla ostati ob strani. Z ozirom na dejstvo, da je diplomatska akcija še vedno v teku, pa Turčija še ne bo odredila točnega svojega stališča. O tem nejasnem položaju se bavi tudi turško časopisje.

Tako med drugim poluradni »Uluse« poroča, da se ne sme dvomiti v to, da bi Turčija ostala zvesta samo svojim obvezam in zveзам, toda da iz tega še ne izhaja, da bi izpolnitev obveznosti brez-pogojno morala izvršiti z vstopom v vojno. Turčija ima razne načine, na katere bo izpolnila svoje obveze.

pristanišče. Zasedbo so španski prebivalci in domaćini sprejeli z velikim navdušenjem. Iz prvih vesti se da sklepati, da je do zasedbe prišlo zaradi tega, ker so Francozi in Angleži baje pripravljali nenaden napad na to mednarodno mesto.

Madrid, 14. junija. AA. Reuter: Uradna nota, ki je izšla v zvezi z zasedbo Tangerja, pravi: Zaradi jamčenja nevtralnosti pasu in mesta Tangerja je španska vlada sklenila začasno prevzeti službo zaščitne policije in varnosti v mednarodnem pasu. Iz tega namena so zjutraj prispeli marokanske čete v Tanger. Vse službe normalno funkcionirajo.

Tanger, 14. junija. AA. Reuter: Danes je 1200 vojakov španskih marokanskih čet v sporazumu s Francijo zasedlo Tanger, položaj je miren. Nad tem pasom bo čuvala po določilih mednarodnega prava Španija. Trdijo, da je bil ta ukrep izdan zaradi ohranitve reda.

Posebno pazite, kaj bolnik pije!
Pitje ni le za zdravega človeka zelo važno, temveč tudi za bolnika mnogokrat važnejše od hrane!

Zato pijte Vi in Vaš bolnik čim česče našo najboljšo mineralno vodo, ki je obenem tudi zdravilna

ono z rdečimi srci!

Prospecte in vsa potrebna navodila pošlje zastonj in z veseljem: Uprava zdravilnega kopališča

SLATINA RADENCI

Maševanje zvečer in ponoči

V »Commonwealt«, ameriški katoliški reviji piše pater Gerald Ellard, naj bi večerne svete maše v življenju katoličanov 20. stoletja postale nekaj vsakdanjega. Pisatelj pravi, da je bil eden najbolj srečnih sadov tridnevne v Lurdu aprila 1935, leta ravno v tem, da je ta misel od tej prilike dobila nove pobude. Ze davno prej je obstojala želja, pravi pisec, ki pa je bila le nejasno izražena, naj se zopet obnovi stara krščanska navada maševati tudi popoldne in zvečer, ker je to pastoralna potreba modernega življenja. Pater Ellard pravi, da po sedanjem rimskem obredniku popoldanske in večerne maše sicer niso reden pojav cerkvenega življenja. Vendar pa pravi pisec dalje, da bi mnogi dušni pastirji pozdravili možnost maševanja popoldan in zvečer in tudi ponoči, ker bi to odgovarjalo potrebam našega časa in bi večkrat tudi pomenjalo idealno rešitev mnogih modernih problemov. Pisec dalje opozarja, da je v Ameriki že gibanje, ki to vprašanje proučuje in ki bo sv. Stolicy o tem izdelalo poročilo. Ako se bo Cerkev zdelo primerno, pravi h koncu pisec, da ustreže potrebam načina našega življenja in privoli v maševanje pozno popoldne ali zvečer ali ponoči, potem bi o tem privolenju lahko rekli, kar je nadškof Clennon povedal o liturgičnem gibanju sploh, da ne gre za neko novost, ampak v glavnem za obnovu prvotne prakse v Cerkv.

Ob sklepu lista:

Večerno francosko poročilo

Tours, 14. jun. t. Havas: Od morja do Argenov se je danes nadaljevala bitka. Na nekaterih točkah je bila manj silovita kot zadnje dni. Umik pariške armade se je izvršil v redu. Naše čete so čez dan prešle večkrat v protinapad. Na zapadu od Sarre je sovražnik napadel, toda bil je odbit.

Naša letala so uspešno bombardirala vojaške naprave v severni Italiji, posebno pa v Beneškem zalivu.

Kako je Amerika sprejela Reynaudov klic

Newyork, 14. junija. Reuter: Newyorkški tisk povesča nenavadno veliko pozornost apelu, ki ga je Reynaud naslovil na Roosevelta. »Newyork Herald Tribune« pravi, da je treba ušlišati Reynaudov apel in da je treba čimprej poslati pomoč. List nato pravi:

Porušenje Francije je močnejše prepričati samo tako, če se pravočasno pošlje pomoč. Storit ji je treba vse, da bo Francija zmožna boriti se naprej. »Newyork Times« priznava junastvo francoskih čet, ki so v zelo težkem položaju in zanjejo občudovanje vsega sveta. Ko piše o izpraznjenju Pariza, pravi list, da so francoski državljani pokazali pri tem isto hrabrost kakor francoski vojak.

Washington, 14. jun. AA. Reuter: V zvezi z včerajšnjim govorom predsednika francoske vlade Reynauda, je neka pooblaščenca osebnost Bele hiše izjavila tole:

Mi storimo vse, kar je sedaj močnejše. Omenjena osebnost ni hotela dati nobene druge izjave.

Washington, 14. jun. AA. Havas: Na Rooseveltovo zahtevo je senat sklenil, da ameriško vojno ministrstvo lahko zamenja topove, ki se nahajajo v vojnihi skladiščih na ta način, da dobi ameriška vojska novo izdelane topove, svoje dosedanje pa lahko pošlje zaveznikom. S tem v zvezi se smatra, da bodo zavezniki dobili na tisoče ameriških topov. Isti ukrepi so bili sprejeti tudi glede ostalih vrst orožja, ki bi jih zavezniki dobili.

Newyork, 14. jun. AA. Havas: Po Rooseveltovi izjavi, da bodo Zedinjene države dale maksimum materialne pomoči zaveznikom, smatrajo v washingtonskih političnih krogih, da bo moral tudi kongres o tem razpravljati. Kongres tega vprašanja ne bo

obravnaval s politične strani, temveč samo glede izvedbe Rooseveltovega sklepa. Izvršil bo gotove spremembe gotovih zakonitih načrtov in je verjetno, da bo vzel za osnovo Pittmanov in Johnsonov načrt.

Washington, 14. jun. AA. Reuter: Senat je soglasno sprejel Rooseveltov predlog, da se podari Rdečemu križu iz državnih sredstev 50.000.000 dolarjev za olajšanje trpljenja žrtev vojne.

London, 14. jun. AA. Havas: Poleg 80 bombnikov, za katere je ameriška vlada že dala dovoljenje, da jih prepeljejo v Evropo, se nahaja še 93 drugih bombnikov na potu v Evropo. Razen tega bo poslanih v kratkem še 140 lovskih in 40 povodnih letal zaveznikom. Predstaviški dom je z 401 proti 1 glasu izglasoval predlog, da se zaveznikom dobavi vojnega materiala v vrednosti eno milijardo 667 milijonov dolarjev, kar pomeni za 320 milijonov dolarjev več kot je Roosevelt zahteval prvotno od senata.

Rim, 14. jun. b. Italijanski listi poročajo, da je angleški kralj poslal z letalom v Ameriko posebnega kurirja z nekimi tajnimi dokumenti, ki jih nosi kurir na golem telesu. Podzvati so vsi koraki, da se dokumenti uničijo v primeru, če bi bilo letalo sestreljeno.

Roosevelt pravi, da še ni prejel druge Reynaudove prošnje

Washington, 14. junija. t. Reuter: Danes se je na konferenci s časniki pogovarjal Roosevelt tudi o položaju v Evropi. Pri tem je izjavil, da še ni prejel druge Reynaudove prošnje. Dodal pa je, da bo storil vse, kar bo mogel, da bi zavezniki prejeli vsi pomoč. Amerika bo ustanovila poseben obrambni svet

Zemunska vremenska napoved: Delno oblačno v vsej državi. Precej oblačno v zahodnih krajih. Dež in nevihte so močnejše. Ohladilo se bo tu

Politični zapiski

»Bodimo gospodarji svojih živcev!«

Pod tem naslovom prinaša zagrebška »Nova srpska riječ« članek, ki se začne z besedami: »Mi smo prav gotovo narod, ki ima najboljšo lastnost junaka: narod. Nočemo reči, da smo vojaški narod, ker danes vojaka imajo za osvajač. Mi pa nikdar nismo osvajali in jemali kaj tujega. Mi imamo svojo junaško narodno ekipo, naš narod se je vedno navduševal nad junaštvom. Ko bi ne bilo tega junaškega duha, nas ne bi bilo več na Balkanu...« Nato pa list nadaljuje: »Sloveči maršal Petain je o nas takole dejal: »Ko bi čut časti in smisel za junaštvo v Evropi oslabe, sem prepričan, da bi mu v Jugoslaviji bil zadnje ognjišče.« Čeprav smo temperamentni ter vsak trenutek pripravljeni planiti zoper krivico ter nasilje, vendar v vojnem položaju kažemo neverjetno prispebnost in hladnokrvnost. To je tista velika vojaška vrлина: imeti živce. Imamo živce, ker verujemo vase. Brez te vere ne bi bili dobili bitke na Čeru, niti na Kajmakčlanu, niti na Kozjaku, niti na Dobrem polju, niti na Vetrniku. Naš kmet ima svoje živce v oblasti. Naš kmet je že toliko močnejši, kakor je bil sam. Bil je že prisiljen umikati se, njegova ne more prav nič presenetiti. On je prepričan, da je Bog Pravice na njegovi strani in da mora zato na koncu vseh koncev dobiti vsako bitko... Meščani, ki mnogo več bero, so bolj razburjivi ter bolj nagnjeni k defetizmu. V resnici pa ti slabše vidijo, kakor pa naš kmet... Zato so kmetje v Jugoslaviji najzanesljivejši stebel države. In zato se nikari ne bojmo za svojo prihodnost... Imamo tedaj ljudi, ki imajo živce, kar je danes naše slavno moralno orožje, ki je močnejše kakor pa tuja materialna oborožitev. Se močnejše pa bo v usodnem času. Po zgledu svojih junakov, naših kmetov, jeklenimo svoje živce in ne izgubljamo vedrine, ko gledamo v temne oblake. V sebi nosimo dušo svoje domovine ter je ne moremo izgubiti!«

Delavec in narod

V zadnji številki »Slovenskega delavca« bere mo uvodnik, ki ga je episal bivši narodni poslanec g. Rudolf Šmerna, kateri se peča z vprašanjem slovenskega delavstva. Slovenski delavec spada v slovensko narodno skupnost. Na koncu pravi članek: »Delavec in narod sta tesno povezana med seboj, drug do drugega imata določene pravice in seveda tudi določene dolžnosti. Delavec naj zato goji slovensko narodno zavest, naj se čuti Slovenca, naj se čuti člana velike slovenske družine ter naj ima vsakega Slovenca za svojega brata. Otrse naj se tistih iz tujine prinesenih naukov, ki so ga doslej oddaljevali od drugih slovenskih etanov ter celo nedeli sovraštvo do teh. Delavstvo spada v našo narodno skupnost. Prav tako pa seveda mora tudi slovenska narodna skupnost zavedati se svojih dolžnosti, ki jih ima do slovenskega delavstva.«

Biti slovenske krvi bodi Slovencu ponos!

»Kres«, glasilo zveze fantovskih odsekov, prinaša v zadnji številki članek, kjer govori o lepoti slovenske zemlje, katero hodijo občudovati tujci, ter se sprašuje: In ni Slovenci naj bi ne bili ponosni na njo?« Nato list nadaljuje: »Naša narodna zgodovina je tako bogata in junaška. Od 7. stoletja so živeli v naših krajih naši predniki v delu in boju proti potujevanju. Naši predniki so se branili, borili, prelivali kri za svobodo. Vsaka ped naše zemlje je v trudu in znoju ohranjena in prepojena z junaško krvjo naših pradedov. Kdo ne bo ponosen in vesel, da je člen tako trpečega, zatiranega, toda junaškega naroda? V naši domovini živi narod, ki je, dasi majhen in v zgodovini vedno zatiran, na zelo visoki stopnji kulture.« List navaja naše duševne velikane, ki jih svet občuduje, zakaj pa bi ne bili ponosni na nje? »Drugi svoj narod obožujejo. To je pretiravanje. Mi pa ne pretiravamo, a na svoje smo vendarle zelo, zelo ponosni!«

Srbski list zoper enotno srbsko fronto

Novi belgrajski tednik »Naša linija« prinaša članek o geslu: »Srbi na okup!« List pravi, da bi bilo napak sklicevati se na to, češ, da so Hrvati složni, Srbi pa razbiti na deset strank. Hrvati so nekaj drugega, njihovo zbiranje je imelo določen namen, kakor so Srbi prenehali s strankarskim bojem za časa vojne. Danes pa klicati Srbe za zbiranje pomeni klicati jih zoper Hrvate in je to tudi nemogoče. Nato pa pravi list: »Da, na srbski strani je potrebna organizacija. Tudi Srbi se morajo prebuditi iz sanj zmagovalca, ki verjame v svojo vsemočnost, pa pri tem miži pred novo stvarnostjo in novo silo. Strankarsko razsulo in moralno dekadenco povojne dobe je treba končati. Pri tem pa ne sme biti glavno načelo boj zoper Hrvate.« List nato pravi, da je 6. januar hotel likvidirati vse stranke, pa jih je ustvaril še več. Danes je med Srbi kar 15 strank. Ali more in sme tako ostati, se sprašuje list. »Srbi-ja mora imeti razvito politično življenje, ker nekoč narodni sloji niso tako neposredno sodelovali pri izdelovanju države. Toda sama Srbija pred vojno ni bila tako razkrojena. Bili sta dve desničarski, birokratsko meščanski stranki, liberalna in napredna, bili sta dve kmečko-meščanski, samostalska in radikalna ter levčarsko-socialistična. To je bilo zdravo. Na to se je treba vnovič vrniti. Naj se ljudje ločijo po nazorih na notranjo, zunanjo politiko ter po svoji filozofiji na življenje.«

Kdo naj zastopa Srbe na Hrvaškem

»Nova srpska riječ« prinaša članek, kjer govori o izidu občinskih volitev na Hrvaškem ter pravi, da je pri teh volitvah SDS med Srbi pogorela. V tem oziru soglašajo s pisanjem belgrajske Samouprave ter na koncu pravijo: »Pri volitvah smo zahtevali ter zahtevamo še zdaj po volitvah, zahtevamo odločno in neomajno, da naj pri upravi banovine Hrvatske poleg pravih zastopnikov Hrvatov, katere predstavlja dr. Maček in HSS, sodelujejo tudi izraziti ter pravi predstavniki srbskega naroda. V tej smrti napravljene poplave raznih napak bi še krepkeje podprle sporazumno delovanje Srbov in Hrvatov na vseh poljih in v vseh smereh javne in zasebne delavnosti. To vse pa bi bilo za čim ožje sodelovanje Srbov in Hrvatov in v blagor skupne naše države.« V tem smislu list zahteva, naj bi Srbe v banovini Hrvatski zastopali pristajali JRY, ki »o za to od srbskih volivcev dobiti legitimacijo.«

Sladkor se ni podražil

Strogi ukrepi zoper prodajalce, ki bi sladkor dražje prodajali

Belgrad, 14. junija. AA. 1. junija 1940 so sladkorne zaloge v državi znašale 3100 vagonov, kar predstavlja zadostno količino za preskrbo potrošnikov v vsej državi. Lani je znašala povprečna mesečna potrošnja manj kot 750 vagonov, medtem ko znaša označena zaloge, če jo razdelimo na mesece, ki se ostanje do nove kampanje, 885 vagonov mesečno.

Toda pojavila se je tendenca pri posameznih potrošnikih in trgovcih, da bi si naredili zaloge sladkorja. Zaradi tega ima prodajna centrala za sladkor nalogo objavljati mesečno stanje zalog. Cena sladkorja je bila zadnjikrat urejena 1. septembra 1939, in sicer v korist potrošnikov s tem, da je bila državna trošarina znižana za pol din na kilogram in s tem v zezi je bila znižana tudi cena. Od tedaj se cena sladkorja ni spremenila, niti se ni povečala, ker so bili prevozniki stroški izenačeni za vso državo z dne 28. novembra 1939. Njihov povprečni znesek 0,45 za kg se pristoje ceni sladkorja za vso državo brez ozira na oddaljenost. S tem je bila izravnana cena sladkorja na veliko v vseh krajih države. To je bilo posebno koristno za potrošnike v krajih, ki so zelo oddaljeni od sladkornih tovarn.

Hrvatska Gospodarska sloga je imela občni zbor

Zagreb, 14. junija. b. Danes dopoldne je bila peta letna skupščina Gospodarske sloge, ki ji je predsedoval predsednik Dumović. Udeležil se je tudi ir. Košutič, podpredsednik HSS in podpredsednik Gospodarske sloge. Gospodarska sloga ima 227.456 članov v 2258 vaseh, tako da danes predstavlja najmočnejšo gospodarsko organizacijo ne samo na Hrvaškem, ampak v vsej državi, pa morda tudi na Balkanu. V posameznih okrajih je organiziranih do 92% domačinov. V letu 1939 je Gospodarska sloga prejela in odpelala 17.300 dopisov, v tekočem letu pa v prvih petih mesecih 19.299 dopisov.

Med zborovanjem so prišli v dvorano vsi predstojniki oddelkov banke uprave, prišel pa je tudi dr. Maček v spremstvu bana dr. Subašića in ministra dr. Smoljana, ki jih je pozdravil in. Ko-

Vojislav Petković umrl

Belgrad, 14. jun. m. V Belgradu je po krajši in težki bolezni umrl znani srbski gospodarstvenik in izvoznik Vojislav Petković. Pokojni Petković, ki je v raznih organizacijah zavzemal vodilno mesto, je bil tudi vršilec dolžnosti predsednika in prvega podpredsednika belgrajske trgovske zbornice, član nadzornega odbora Narodne banke. On je eden izmed prvih Srbov, ki je po končani gimnaziji absolviriral ljubljansko trgovsko šolo. Pogreb pokojnika bo jutri popoldne.

Avtomobilska nezgoda senatorja Kusanovića

Zagreb, 14. junija. b. Davi se je peljal glavni tajnik SDS senator Sava Kusanović z avtomobilom na občni zbor Gospodarske sloge. V Draškovičevi ulici se je zaletel v njegov avtomobil drug avto in je bil senator Kusanović pri tem karambolu ranjen od razbitega stekla na licu. Odpeljan je bil v bolnišnico, kjer so mu nudili prvo pomoč, od koder je bil potem prepeljan v domačo oskrbo.

V Zagrebu okraden trgovec

Zagreb, 14. junija. b. Mariborski trgovec Orešnik L. je prišel v Zagreb in tu prodal svoj avtomobil za 25.000 din. Ker je napravil dobro kupčijo, se je hotel nekoliko zabavati in je odšel v Čulinec v gostilno nekega svojega znanca. Ko se je vrnil v Zagreb, je opazil, da mu manjka 16.000 din. — V gostilni »Vesela mamica«, katere lastnica je Katica Varga, je bila takoj izvedena preiskava. Orožniki so aretirali soferja Drbaveca in izvedli hišno preiskavo pri Katici Vargi, ki je pa takoj pobegnila.

Zamenjava 10 dinarskih kovancev

Belgrad, 14. junija. AA. V zvezi z umikom starega srebrnega denarja po 10 din, ki se je začel 31. maja 1940 in zaradi razširjenih govoric, češ da plačuje Narodna banka za tiste kovance po 10 din, ki so izdelani v Franciji in imajo na robu obeh strani ob besedilu »10 dinara« dve nepravilni črtici kot označbo kovnice, po višji ceni zaradi večje vsebine srebra, se sporoča, da so vse te govore neresnične in neutemeljene. Obenem se sporoča, da bodo stare srebrne kovance po 10 din zamenjale podružnice Narodne banke in drugih finančnih ustanov al pari do poteka določenega roka z novim niklajstnim denarjem, in sicer v enaki meri v Franciji izdelani srebrni denar, kakor tudi tiste kovance, ki so bili izdelani v Angliji, kajti med temi kovanci dejansko ni nobene razlike glede vsebine srebra. (Iz bančnega in valutnega oddelka finančnega ministrstva.)

Nova izvozna carinska tarifa

Belgrad, 14. junija. AA. Ministrski svet je na predlog finančnega ministra in na podlagi predloga zakona o splošni carinski tarifi sklenil, da se v izvozni tarifi predloga zakona o splošni carinski tarifi izvedejo izpremembe in dopolnitve. Po teh izpremembah in dopolnitvah se bo za konopljna vlakna, in sicer široka namočena ali trena, plače-

Zaradi povečanja železniške tarife z dne 15. junija 1940 se povzraša ta povprečni prevozni strošek za 10 par ter znaša 0,55 din za kilogram, kajti večina blaga se prevaža po železnici. Do začetka letošnjega leta je šel sladkor v trgovini skozi tri roke. Skozi grosiste, srednje trgovce in detajliste. Sedaj prihaja sladkor od izdelovalca do potrošnika samo skozi dve roki: trgovce, ki sam neposredno kupuje v tovarni in detajliste. Pogost je pojav, da se detajlisti sami zedinijo in kupijo neposredno vagon sladkorja iz tovarne. Potemtakem znaša skupni trgovski zaslužek vedno več kakor dinar pri kilogramu. Ker je trgovski zaslužek precejšen, zato je prepovedano podraževanje sladkorja v nadrobni prodaji. Nato se opozarja potrošniki in obenem pozivajo, naj primere podraževanja sladkorja naznanijo finančni kontroli ali pa prodajni centrali za sladkor, v Belgradu. Cena sladkorja v nadrobni prodaji je nadzirana od pristojnih državnih organov. V vsakem primeru, če se bo ugotovila podražitev cene, bo prodajna centrala takoj ustavila kršitelju nadaljnjo prodajo sladkorja in poleg tega bo kaznovan še po zakonskih predpisih. (Iz pisarne finančnega ministrstva.)

šutič. Iz poročila se vidi nadalje, da je Gospodarska sloga zelo delavna. Samo v zadnjih 6 mesecih je posredovala pri nabavi življenjskih potrebščin za skoraj 115 milijonov din. Na zborovanju so govorili dr. Maček, ban dr. Subašić in dr. Tot, ravnatelj PRIZADA. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika Andrija Novosel, medtem ko je v upravni odbor bilo izvoljenih mnogo dosedanjih članov, med njimi tudi in. Avgust Košutič. Popoldne se je zborovanje nadaljevalo. Izvajani so bili tudi filmi Gospodarske sloge ter je bilo več predavanj.

Belgrad, 14. jun. m. Po enočinji seji ministrskega sveta je podpredsednik vlade dr. Maček odpoval iz Belgrada v Zagreb, kjer je imel danes daljše razgovore z banom dr. Subašićem. Z njim se je udeležil tudi občnega zbora Gospodarske sloge.

vala carina treh zlatih din za 100 kg. Za odpadke od konopije 0,50 zl. din od sto kilogramov. Na rastlinske sadowe in druge rastlinske dele za industrijo in zdravilstvo, izvzemši buhač in kaduljo, bo treba plačati 7 zlatih din za 100 kg. Za vrbovo, brezovo in topolovo listje se bo plačalo 0,25 zl. dinarjev za 100 kilogramov, na drugo listje pa 0,60 zl. din na 100 kg. Ta odlok stopi v veljavo z dnem ko je objavljen v Službenih novinah.

Osebnosti

Belgrad, 14. junija. AA. V imenu Nj. Vel. kralja z ukazom kr. namestnikov in na predlog prosvetnega ministra je upokojen dr. Fedor Nikić, pomočnik prosvetnega ministra v 2-II.

Zagrebske novice

Zagreb, 14. junija. b. Po končani škofovski konferenci so odpovali po večini vsi škofje. Šenjski škof dr. Burč je odpoval danes popoldne. Splitski škof dr. Bonefačić in krški škof dr. Srebrnič sta ostala še v Zagrebu. Dr. Bonefačić je bil danes sprejet pri banu dr. Subašiću.

Ljubezen do naroda

»Novine Slovenek Krajine« v zadnji številki prinašajo uvodni članek o ljubezni do svojega slovenskega naroda ter med drugim pravijo: »Slovenci že tisoč let nosijo v svojih srcih veliko in neomajno ljubezen do svojega naroda. Ta ljubezen Slovencev je premagala vedno vse napade in sovraštve, je gnala naš dede in pradede vedno znova v boj za svobodo jezika in naroda in nam izvojevala zlato svobodo in lastno državo. Ze 20 let živimo v svobodni državi Jugoslaviji. V tem rešenem času, ko izginjajo čez noč mali narodi pod roko in orožjem močnejšega, je naša sveta dolžnost, da mi, zlasti pa naša mladina, prizremo v svojih srcih še večjo in lepšo lučko ljubezni do svojega naroda in svobodne države Jugoslavije.« Nato list pravi, da se na narodnem telesu zbirajo in nabirajo razni madeži, ki jih je zdaj treba iztrebiti. Ti madeži so zlasti: nedostojnost, kletvine in eurovost. List nato nadaljuje: »Bog hoče in slovenski narod zahteva, da odpravimo te madeže najprej pri samem sebi in potem začnimo očistevati svojo okolico. Vsa naša društva, prosvetna in šolska, morajo čim prej začeti čistiti naš narod stupa. Poleg odločnosti braniti državo pred zunanjimi sovražniki, je naša sveta in prva dolžnost, braniti jo pred lastnim trupom nedostojnosti, kletvine in surovosti. Ljubezen, resnična ljubezen do naroda to zahteva in slovenski narod nam bo hvaležen za to.«

Dr. Topalović o slovanstvu Sovjetske Rusije

Dr. Topalovićevo glasilo »Radničke novine«, ki so obenem glasilo socialistov, pišejo med drugim: »Kakor hladen tuš na razgrete glave je delovala izjava sovjetske brozjavne agencije, ki je izjavila, da se na vodilnih mestih ruske sovjetske državne politike ne ukvarjajo z »reakcionarno« slovanstvo miselnostjo. Lirske zaneženjake poleg zavestno preračunljivih propagatorjev naj bi ta izjava realnega gledanja na razvoj dogodkov na jugovzhodu stregnila ali ozdravila od romejskega navdušenja pod oknom slovanstva Julije.«

Med Sušakom in Reko reden promet

Sušak, 14. junija. b. Noči je prišlo do sporazuma v vprašanju obmejnega prometa med Reko in Sušakom in je od danes naprej zopet redni osebni in vozni promet. V poštev prideta dva okraja, to je sušaški in kastavski. Povsod se promet razvija normalno in nemoteno. V obeh okrajih je deset prehodov, ki bodo odprti ob 5. ure zjutraj pa do 8.30 zvečer. Z uvedbo poletnega časa v Italiji je prišlo do tega, da je sedaj na Reki ura 12, na Sušaku pa šele 11.

Za hrvatski jubilej

Zagreb, 14. junija. b. Hrvatski metropolit nadškof dr. Stepinac je odredil, da se ob začetku hrvatskega jubilejnega leta 23. junija po vseh cerkvah prebere papežev breve.

Zagreb v čast Stambolijskemu

Zagreb, 14. junija. b. Danes dopoldne je bila v pravoslavni cerkvi zadušnica za bolgarskim ministrskim predsednikom Stambolijskim in tovarišim, ki so tragično umrli. Prisostvovalo je na stotine bolgarskih dijakov in mnogo drugega občinstva. Zadušnici so prisostvovali tudi predstavniki Jugoslovanske-bolgarske lige. Po končani zadušnici so bolgarski dijaki šli v spredu, kjer so spredaj nosili sliko Stambolijskega, na Mirogoj, kjer so se poklonili pred grobom Stefana Radiča, ki je bil osebni in idejni prijatelj Stambolijskega.

Sovjetija se zanima za dalmatinski boksit

Split, 14. junija. b. Jadranski »Lloyd« poroča iz Splita, da je sovjetski institut za surovine poslal lastnikom boksitnih rudnikov telegram z zahtevo, naj stavijo svoje ponudbe Sovjetski uniji. Telegram je dobilo podjetje Monte Promina, ki ga je potem oddalo društvu Adria boksit in Kotinental, ki sta zainteresirana pri tej ruski ponudbi.

Belgrajske novice

Belgrad, 14. junija. AA. Gradbeni minister dr. Miha Krek je sprejel danes v svojem kabinetu komisarja SUZOrja v Zagrebu dr. Gasperca.

Belgrad, 14. junija. AA. Danes je bila sklenjena kolektivna pogodba v inspekciji dela po posredovanju in. Jokića med delavci in delodajalci imenovane stroke. Po pogodbi bodo delavci dobili sledeče: 1. mezde so se povzdale za 20 do 25 odstotkov od dosedanjih; 2. delodajalci priznavajo delavsko organizacijo Jugoraz; 3. delodajalci sprejmejo izvolitev delavskih zaupnikov v duhu zakona; 4. delovni čas se regulira na devet ur dnevno, oziroma na 54 ur tedensko; 5. ta pogodba stopi v veljavo 17. junija in traja eno leto.

Belgrad, 14. jun. m. Kongres uslužbencev, zvanicnikov, dnevičarjev pošno-brozjavne stroke iz vse države, ki bi se moral vršiti v nedeljo, je odložen na nedoločen čas.

Za končni prenos kompetenc

Belgrajski tednik »Napred« piše: »V celi vrsti uredb o prenosu kompetenc iz posameznih resorjev na banovino Hrvatsko po členu 15. uredbe o banovini Hrvatski je treba prenesti še notranje zadeve ter zadeve telesne vzgoje naroda. Ne vemo, zakaj se to še ni zgodilo. Če so vzroki temu politični, bi ne mogli opravičiti, da se tukaj dela izjema, na drugi strani pa ustvarja možnost raznih razlag, obravnjav in polemik.« Napred trdi glede telesne vzgoje naroda, da šport v Jugoslaviji ni podpravljen in da minister za telesno vzgojo nima pravice vtiikati se v športske organizacije. Hrvat dr. Zilič pa nasprotno trdi, da je po novi uredbi o banovini prenesena na banovino vsa kompetenca brez ozira na to, kdaj bo o tem izdana primerna uredba.

Zoper komisarijat v vakufu

V Sarajevu se je sešel vakufski sabor za Bosno in Hercegovino, ki ob velikanskem zanimanju obravnava tudi vprašanje komisarijata v vakufskem satoru v Skoplju. Sej se udeležuje sam reis ul ulema. Na predseji so sklenili, da bo javen tisti del seje, kjer bodo obravnavali sklepe o stališču, ki je v zvezi z imenovanim komisarijatom v Skoplju. Tajno pa bo obravnavala o tem, kako je do tega prišlo in kaj je bilo ukrenjeno, da bi se ta naredba preprečila. Kakor poroča Hrvatski Dnevnik iz Sarajeva, bo sabor sprejel ostro resolucijo ter zahteval, naj se komisarijat prekliče.

»Poleg 'pete' je še 'šesta' kolona«

Pod gorenjim naslovom piše varaždinski list »Varaždinske novosti« takole: »Neki švicarski list piše: Tukaj so padali, spuščeni iz kraljevstva domišljije in govorice. Obstanejo pred vsakim človekom, ga predirno pogledajo in mu zastavijo vprašanje, ki je že v navadi: »Ali že veste najnovejšo?« Toda tisto »najnovejšo« more danes biti le še nekaj hudega. Vprašani od strahu prebledi in odgovori, da še ne ve. — Nato ga takle »poučeni« pripadniki »šeste kolone« o vsem »informira« od »najbolj zanesljive strani«... Švicarski list pravi, da je ta »šesta kolona« najbolj nevarna, ker živi navadno med nami samimi. Najbolj uspešen boj zoper njo in njeno razdiralna dela je — hladnokrvnost. To naj bi si zapomnili tudi Varaždinci, končajo »Varaždinske novosti«. — Mi bi dodali, da bi naj si to zapomnili tudi Ljubljanici!

Na levi: Nameščanje velikih bomb na francosko letalo pred poletom. — Na desni: Skupina francoskih letal-strmoglavcev pred svojim poletom.

Gospodarstvo

Preskrba s surovinami

Ljubljana, 14. junija 1940.

Z vstopom Italije v vojno so tudi pomorske poti na Sredozemskem morju, na katere smo navezani, postale negotove in malo je verjetno, da bi naše trgovske ladje plule po Oceanu in Sredozemskem morju razen Jadranskega morja. To pomeni za nas veliko poslabšanje uvoza važnih predmetov, katere smo doslej dobivali iz prekomorskih držav, predvsem Amerike, Afrike in Južne Azije. Zaradi tega je treba tudi v novem položaju misliti na posledice, ki lahko nastanejo za naše gospodarstvo iz tega stanja.

Naša naloga je pri tem štirikratna:

1. Predvsem nam je treba poiskati za izpadle dobavne vire nove vire, ki naj nadomestijo, kolikor je v danih razmerah vedno večje razvnanosti tržišč, izpadle vire v čim večji meri. Ti viri se bodo na eni strani lahko našli vsaj v neki izmeri v sosednjih državah in v Sovjetski Rusiji, odnosno v balkanskih državah.

2. Obstoječe zaloge je treba razdeliti tako, da bodo trajale čim dalje časa, ker ne vemo, kakšen bo razvoj v bodoče. To se da urediti na več na-

činov in racioniranju se ne bomo mogli izogniti; seveda to racioniranje ne bo tako, kot je v drugih državah zaradi posebnih naših razmer. Pri tem moramo ponovno opozoriti na dejstvo, da lahko našo tekstilno proizvodnjo izpolnimo z uvozom umetnih snovi, katere naj bi primešali naravnim surovinam, da bi tako bila na razpolago še večja količina izdelkov, kot bi bila sicer na razpolago, če bi imeli samo sedanje zaloge surovin.

3. Obstoječe zaloge in izdelke je treba razdeliti pravično, tako da ne bodo eni dobili preveč, drugi pa premalo ali nič. Interesi posameznikov in skupin se morajo podrediti interesom splošnosti. To je v današnjih časih težka socialna naloga, ki pa mora biti izvršena v najvišjem državnem interesu. In končno: 4. V kolikor se da povečati domačo proizvodnjo surovin, ki jih moramo uvažati, naj se ta proizvodnja čimprej poveča, da bo krila vsaj pretežni del naših potreb.

To so naše naloge, ki ne trpe nobenega odlaganja, ne zahtevajo pa tudi nobenih posebnih priprav (razen povečanja domače proizvodnje) in na naši gospodarski politiki je, da to takoj izvrši uvažujoč splošne državne in socialne interese.

Promet na Jadranskem in Sredozemskem morju

Z vstopom Italije v vojno je tudi za naš pomorski promet in dovoze, ki prihajajo po morju, nastal nov položaj. S tem je prizadeto vse naše gospodarstvo, v kolikor se poslužuje predmetov, ki prihajajo iz prekomorskih dežel.

O delu naših paroplovnih družb so objavljena naslednja poročila: »Jadranska plovdba« vzdržuje še nadalje svojo tedensko službo s parnikom »Beograd« in »Srbija« na progi Sušak—Pirej. Ta proga bo šla iz Treta tudi skozi albanske pristanišča. — »Zeteka plovdba« vzdržuje s svojim parnikom »Lovčeno« balkansko progo ter bo obratovala dalje. Toda to so politične proge.

»Oceanica« je doslej vzdrževala blagovno trgovno zvezo z zapadnimi sredozemskimi obalami in Anglijo. Na daljše obratovanje te proge ni več misliti in bodo ladje te proge izkrcale svoje tovore v naših pristaniščih in jih dale na razpolago izvoznikom.

»Jugoslovanski Lloyd« je še pred začetkom vojne Italije nehal obratovati svojo mesečno tovorno progo v Buenos Aires. O nadaljevanju te službe zanekrat ni govora.

V domačem turističnem prometu ostanejo še vse dosedanje poletne proge, odpadajo pa vse zveze z Benetkami. Tudi je verjetno, da italijanske ladje ne bodo vozile več ob naši obali.

Se nadalje pa plovejo italijanske ladje iz naših pristanišč s tovori našega blaga za Italijo.

Vse zavarovalne premije so povišane. Zavarovalna premija za ladje in za zavarovanje proti vojnemu riziku znaša že 25%, pa se zahteva vedno več.

Težave so nastale tudi v poštnem prometu z Anglijo in Francijo ter Ameriko, ker so te zveze šle večinoma skozi Italijo. Za večje pošiljave bi prišle v poštev suhozemna pot po Sovjetski Rusiji.

Svet za zunanjo trgovino

Minister trgovine in industrije g. dr. Andres je postavil naslednje gg. za člane sveta za zunanjo trgovino: dr. Sava Obradović, Maksimović Vojin, dr. Rudolf Bičanič, dr. Milivoj Pilja, dr. Anton Filipčič, dr. Ivo Belin, dr. Dragotin Toth, dr. Dimitrije Gijorgje Lukič, Jovan Nedeljković, dr. Dragomir Čosič, ing. Milan Manojlovič, Slavko Kolar, dr. Mirko Lamer. Za predsednika je postavljen g. dr. Sava Obradović, za podpredsednika g. dr. Rudolf Bičanič, za tajnika g. Hrvoj Mezulič.

Članov je torej 14, od teh sta dva predstavnika banovine Hrvatske, nadalje so v svetu še 4 Hrvati, tako da je skupno Hrvatov v svetu 6, Srbov je 8. Slovence ni nobenega!

V notici »Novi odbor« dne 13. t. m. smo napisali: »Prejšnji ljudje bodo delali naprej skupno. Ne potrebujemo novih odborov, ampak novega duha in z njim tudi novih ljudi.«

Zaposlenost v Sloveniji aprila

Po statističnih podatkih Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani je število zavarovancev naraslo od marca na aprila od 97.160 na 105.639. Lani je bilo od marca na april povečano število zaposlenega delavstva od 95.712 na 98.775. Zaradi tega je tudi letos število zavarovancev znatno večje kot je bilo lani. Povečanje znaša 6.864, dočim je znašalo marca v primeri z istim mesecem lani le 1448. Predvsem je opaziti, da je narasla zaposlenost moškega delavstva, dočim se je zmanjšala zaposlenost ženske.

Zdravstveno stanje se je v primeri z lanskim letom znatno izboljšalo. Odstotek bolnikov je padel za 0,37 na 2,41%.

Mezde narasčajo dalje. Marca so bile v primeri z lanskim marcem za 0,95 din višje, znašale so 26,15 dinarjev, aprila so znašale 26,89 din, kar pomeni v primeri z lanskim aprilom zvišanje za 1,22 din. Skupna dnevna zavarovana meza je znašala v aprilu 2.840,280 din, kar pomeni v primeri z lanskim aprilom povečanje za 304.752 din.

Izvoz zgodnjega krompirja v Nemčijo. Privilegirana izvozna družba eporočar izvoznikom, da so za izvoz zgodnjega krompirja v Nemčijo odredene cene 14 mark za 100 kg novosadskega roza in belega frko jugoslovansko-nemška meja. — Za dobavo franko nemško-madžarske meja znaša doplačilo 1,50 marke.

Velikobečkereška tvornica sladkorja, Belgrad, tvornica v Petrogradu. Glavnica, 36,0, bilančna vsota 146,0 (27,07), je narasla radi povečanja dolžnikov in zalog, čisti dobiček brez prenosa 10,1 (11,3), s prenosom vred 10,9 (12,5) milij. din.

Nova delniška družba. V trgovinski register je bila vpisana »Zemunska tekstilna industrija« z glavnico 4 milij. din, ki je razdeljena na 4.000 delnic po 1.000 din imenske vrednosti. Člani upravnega odbora so: Rista Dingarac, Borislav Ristič, Petar Stojanović, Milisav Milošević, Radomir Dingarac in Dragiša Milošević, člani nadzorstva pa so: Nikola Stojanović, Aleksa Stojanović, Zivojin Smič, Ivan Milišić in Aleksander Jevtič.

Batine šole. Ban banovine Hrvatske je odobril tvrditi Bata, jugoslovanska tvornica gume in obutve v Borovom, da more odpreti in vzdrževati na svoj strošek zasebne strokovne šole pod nazivom »Batina šola dela«. To šolo tvorijo šola za obrtnoindustrijsko poslovanje in moška obrtnoindustrijska šola z obutvenogumarskim in ključavničarskim odseki. Šolanije traja v obeh solah po 3 leta. Batna šola dela bo

Zaplenjeno orožje v Gentu razoroženih belgijskih vojakov.

Veliko in malo v mestu in na deželi vse hoče v obilni meri uživati čudovito sonce. Toda Vašo na mraz navajeno kožo treba najprej zavarovati z NIVEO, ker tedaj bo ostala sveža, zdrava. Zato nikar ne pozabite okrepčati svojo kožo z NIVEO, preden greste iz hiše.

služila samo za izobrazbo vodilnega strokovnega osebja Batinih podjetij.

Licencije. Dne 17. junija bo v pisarni referenta inženjerje štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za popravilo hangara na aerodromu v Mariboru; dne 27. junija za dograditev konjušnice v Mariboru; dne 1. julija za generalno popravilo objekta vojne bolnice v Mariboru. — Dne 17. junija bo v intendanturi štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani pismena pogodba za dobavo petroleja.

Dne 8. julija bo pri upravi »Smolnisi« v Kamniku licitacija za dobavo 200.000 kg parafina; dne 1. julija bo direktna pogodba za dobavo 100.000 kilogr. kalijevega solitra; dne 10. julija za dobavo laboratorijskega steklenega in porcelanskega materiala.

Dobave. Strojni oddelek ravn. drž. železnice v Ljubljani sprejema do 17. junija ponudbe za dobavo raznega elektromateriala.

Borze

Dne 14. junija 1940.

Denar

Ameriški dolar 55.—

Nemška marka 14,70—14,90

Devizni promet je znašal na zagrebški borzi 5.034.980 din, na belgrajski 915.000 din. V efektih je bilo prometa na belgrajski borzi 220.000 din.

Ljubljana — uradni tečaji:

London 1 funt 163,45—166,65
Pariz 100 frankov 95,96—98,26
Newyork 100 dolarjev 4425,00—4485,00
Zeneva 100 frankov 993,81—1003,81

Ljubljana — svobodno tržišče:

London 1 funt 202,17—205,37
Pariz 100 frankov 118,75—121,05
Newyork 100 dolarjev 5480,00—5520,00
Zeneva 100 frankov 1228,10—1238,10

Ljubljana — zasebni kliring:

Berlin 1 marka 14,70—14,90

Zagreb — zasebni kliring:

Solun 100 drahem 36,65—37,35

Belgrad — zasebni kliring:

Solun 100 drahem 36,65—37,35
Sofija 100 din 91,20—92,80

Curih, Belgrad 10, Pariz 9,35, London 16,50, Newyork 44,6, Milan 22,50, Madrid 45, Berlin 178,25, Stockholm 106,25, Sofija 4, Varšava 90, Budimpešta 79, Atene 3, Carigrad 3, Bukarešta 2,25, Helsingfors 8,50, Buenos Aires 99.

Vrednostni papirji

Vojna škoda:

v Ljubljani 386—391
v Zagrebu 389—390
v Belgradu 390—391

Ljubljana. Drž. papirji: 7% invest. posojilo 93 do 96, agrarji 49—50, vojna škoda promptna 386 do 391, begluške obveznice 60—62, dal. agrarji 53 do 55, 8% Blerovo posojilo 94—94,50, 7% Blerovo posojilo 84—84,50, 7% posojilo Drž. hip. banke 100 do 101, 7% stab. posojilo 93 blago. — Delnice: Narodna banka 7800—7900, Trboveljska 255 denar, Kranjska industrijska družba zaklj. 146.

Zagreb. Državni papirji: 7% invest. posojilo 91 denar, agrarji 50 blago, vojna škoda promptna 389—390 (390), begluške obveznice 62,50 blago, dalm. agrarji 53,50 blago, 4% severni agrarji 49 blago, 6% sumske obveznice 55 blago, 8% Blerovo posojilo 95 blago, 7% Blerovo posojilo 85 blago, 7% stab. posojilo 91 blago. — Delnice: Priv. agr. banka 173 blago, Trboveljska 250—259 (255), Gutmann 55 denar, Sladk. tov. Osijek 220 denar, Osj. livarna 160 denar, Isis 31 denar, Oceania 600 den., Jad. plovba 400 denar.

Belgrad. Državni papirji: 7% invest. posojilo 91 denar, vojna škoda promptna 390—391 (391), begluške obveznice 61—62 (61,50), dalm. agrarji 53—53,50, 4% severni agrarji 48 denar, 8% Blerovo posojilo 94 denar, 7% Blerovo posojilo 84 denar, 7% posojilo Drž. hip. banke 100,50 den. — Delnice Narodna banka 7800—7925, Priv. agr. banka 168 denar (drobni kosi).

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica: bač. okol. Novi Sad 233 do 255, gornja bač. 256—258, srem. slav. gornja ban. 253—255, bač. ladija Tisa 257—259. Oves: srem. slav. 208—210, Rž: bač. 212,50—215, ban. 210—212,50. Ječmen: bač. srem. 207,50—210, Koruza: bač. bač. pariteta Indijia Vršac 213—215. Moka: bač. ban. Og Ogg 370—380, srem. slav. Og Ogg 365—375. Tedenca čvrsta. Promet srednji. Novosadska borza 17. junija ne bo poslovala.

Sombor. Pšenica: bač. okol. Novi Sad, bač. okol. Sombor, bač. baranjska 250—252, gornja bač. 252—254, srem. slav. 250—252, južna ban. 248—250, gornja ban. 252—254, bač. Tisa šlep la, Ila 254—256. Oves: bač. 202—204, srem. slav. 204—206, Rž: bač. 208—210. Ječmen: bač. okolica Sombor, srem. 205—207,50. Koruza: bač. kosi duplikat 210—212. Tendence neizpremenjena. Promet srednji.

Cene kmetijskim pridelkom

Cene kmetijskim pridelkom na Jesenicah, dne 8. junija t. l. Pšenična moka bela 0 5 din, črna 4,50 din, govedina 12 do 16 din, teletina 14 din, svinjina 16 do 18 din, ovčje meso 8 do 10 din, svinjska mast 22 do 24 din, sveža slanina 18 din, prekajena slanina 22 do 24 din, tižol 7 do 10 din, suh grah 5,50 do 12 din, domača leča 10 do 12 din, krompir 1,75 din, sladko seno 0,90 din, pšenična slama 0,50 din, ječmen 3 din in ješprenj 4 din za 1 kg. Mleko 2,25 din za liter, jajca 1,50 din za kos.

CISTEK

L. S.:

Prvič v Ljubljani

»Stoji, stoji Ljubljana...«

Kolikokrat so fantje na vasi zategovali to narodno popevko! V resnici je na primer za vzhodno-slovenskega otroka ta »vas« tako daleč, da jo pozna večinoma le iz pesmi in ljudskošolske knjige. Prilika in Krajina že od nekdaj težita proti Varazdinu in Zagrebu. Navzgor pa v Gradec; posebno je to bilo pred vojno. Oddaljenost obrobni slovenskih krajev od slovenskega prestolnega, duhovno osrednjega mesta se je poznala v vsej pretekli zgodovini, politični in književni. Sele po prevratu je postala tudi tem oddaljenim krajem matica, bolj poznana in priljubljena mesto. A tudi Ljubljana se ne sme obdajati s kitajskim zidovjem in mora pravično misliti na najoddaljenejšo slovenske kraje, saj, odkrito povedano, te razdalje v mednarodnem pogledu zelo malo ali nič ne štejejo...

Blizu se čas izletov, romanj in kongresov, zato se ob prijetnem kramljanju obujajo spomini. Ljubljano sem spoznal ob kongresu kmalu po vojni. Kar sem sem je mahnil kot elabotren drugošolec na daljnjo pot. Osemdesetletni jeruzalemski romar, moj eorodnik, ki sam ni mogel več nikamor, mi je dal sto kron in naročil, da jo podarim škofu Jegliču, s kate-

rim sta nekoč ekupaj rajžala v Jeruzalem. Morate si misliti, kakšno težavno nalogo mi je naložil: kot pošten dečko sem smatral, da sem mu to pač dolžan storiti.

Na domači postaji v Radencih so nas naložili v živinske vagone, kar pa ekromnih kmečkih ljudi je bilo malo ni motilo. Med sopotniki je bilo le nekaj znancev iz fare, ostali so bili največ šegavi Prekmurci, ki so s svojim zategovanjem v jeziku in z modrovanjem o življenju in svetu zabavali sebe in vse druge. Najrajši so se norčevali iz gospodskih navad... Počivali smo kar po tleh, vsak v svojem kotu. Na postajah smo se obežali na ranto pri velikih vratih in hudomušno opazovali počenje ljudi.

V Ljubljano smo se privlekli jutraj, a se nismo ustavili, kar na Gorenjsko smo zavili, na Brezje k Mariji. Tam že nisem imel nič več znancev, v množici so se vsi porazgubili in ostal sem sam. A mi ni bilo treba nič biti v zadregi kako in kam: kar so delali drugi, sem delal jaz, kamor je šla procesija mravelj, je zaneslo samo po sebi tudi dvajsetletnega fantka. Tako sem peš priromal na Bled med samimi tujci, tako sem sedel z njimi na čoln do otoka in tako sem s njimi sedel k pogrnjeni mizi, ki jo je vsak prinesel s seboj v culi in jo razgrnil na zeleni trati. Pil sem z njimi kanagalejsko vino in zajemal v prgišče čiste gorenjske studentnice... Tako je pač slovenske božja pot!

Na večer smo se vrnili v Ljubljano, kjer sem v obrtni šoli sladko spal na slami in sanjal o srečanju e škofom. Naslednjega dne sem si ogledoval Ljubljano, to »dolgo vas« in belo mesto. Srečaval sem solisce, a hodil sem vedno raje sam. S samotnim potnikom sta Bog in angel varuh in kot tak doživljal lepše in najgloblje stvari, ki ostanejo navadno drugim skrite. Gledal sem poved in videl na balkonu kra-

lja Srbov, Hrvatov in Slovencev, videl sem neskončno množico slovenskih kmečkih ljudi, sklonjenih, zgaranih, pohabljenih, ožganih, le v očeh se jim je nekaj isknilo... Nikoli mi ne bo šel iz spomina ta elovenski romarski korak!

Če človek hodi sam, doživi tudi zabavne zgodbe, ki jih potem rad pripoveduje. Vedel sem, da so v Ljubljani trije kolodvorji. V glavi sem izračunal, da mora to biti nekak trikot in da moram z dolenskekega priti tako počez na gorenjski kolodvor. Sedem let pri magistratu na dolenski progo cestne železnice in ko me neki sošolec radovedno vpraša, kam se peljem, odgovorim kratko: »Ne vem! Bom že videl.« Voz potegne in za seboj vidim gručo smejočih se drugošolcev.

Izstopim na slepo tam neke ob Karlovškem mostu in jo sekam naprej in naprej. Končno se znajdem na brezkončni cesti, menda Opekarski, kjer se mi je le zadrželo sunljivo, da je vedno manj luči in hiš. Torej nazaj! Se danes, skoro po dvajsetih letih se do pičice spominjam, kako sem hotel takrat zvezati Rakovnik e Šiško, a sem vedno dalje gabil v barje...

Kmalu mi je zmanjkalo brašna in taval sem lačen po Ljubljani kot pozneje le še kot akademik brez zajtrka in e kosilom v menzi ob pol dveh... V Kolodvoreki ulici zagledam pri znamenju, ki še zdaj stoji, na polici kos klobase, ki se je mi je ob večni luči tako vabljivo emehljala. Kdo jo je neki položil tja? Ali jo je kdo daroval Bogu? Lačen sem bil, ještil bi moral nekaj, a vzeti si nisem upal. Ljudje so hodili venomer mimo in eram me je bilo. Tat? Nikoli! Po hudem boju sem lačen odšel dalje. Četudi danes vem, da to ne bi bila tatvina, bi mi takrat gotovo ostala kot takšna v duši.

Ostalo mi je še nekaj drobiža, a kako iti prvič sam v gostilno in ne imeti morda dovolj denarja. Hodil sem okoli krčm e senčnimi vrvtovi, od koder je tako dišalo po golažu, in kjer so sedeli gospodje in lepo obložene gospe. Pa sem se prikradel k prvi najbližji mizi in boječ naročil. Ko je bila dišeča jed na mizi pred menoj, sem takoj naprej plačal — za vsak slučaj, če ne bi imel zadosti...

Tako sem se ta večer zamudil in prepozno prišel do prenočišča: bilo je že zaprto, vse temno, najbrž so romarji že vsi odšli, ostal sem sam sredi noči. Kam sedaj? Taval sem po mestu in se znašel pred postajo, kjer so takrat še stali kočati koštanj in pod njimi udobne klopi. Zaspal sem na eni izmed njih, šele govor v bližini me je zbudil. Poleg mene je sedel neznanec in me spraševal, če imam kaj denarja (kako odkrito me je nagovoril!) Seveda sem mu na žalost moral povedati, da imam še samo karto za nazaj domov. Potem mi je še priznal, da se je prav kar pripeljal iz Milana, nato pa je izginil kot je prišel. Videl sem, da ni varno spati, kjer koli in sem stopil na močno razsvetljeno postajo. Stražniku sem se moral zadržati čuden, ker me je takoj vprašal, kam da potujem, in že me je napolnil na vlak, ki da bo vsak čas odpeljal.

Tako sem se »poslovil« od ljube Ljubljane in se vrnil preko Maribora in Spilja domov. V dokaz, kako sam angel varuh bedi nad samotnim popotnikom, še povem, da sem na vlaku na stopnicah onih starih odprtih vagonov zaspal, pa se mi ni nič zgodilo... S škofom Jegličem pa nisva takrat nikjer trčila ekupaj, da bi mu mogel izročiti pozdrave. To sem občutil kot svojo krivdo in sem se svojega starega dobrotnika, ki mi je omogočil čudno romanje, kar nekam izogibal...

Droblne novice

Koledar

Sobota, 15. junija: Vid in tovariši, mučenec; Germana, devica.
Nedelja, 16. junija: 5. pobinkoština nedelja. Frančišek Regis, spoznavalec; Gvido Kort.

Novi grobovi

† Kaplan Mart. Kozar

V celjski bolnišnici je umrl v četrtek popoldne po dolgi hudi bolezni g. Kozar Martin, kaplan v St. Jurju ob juž. žel. Pokojni je bil rojen 5. okt. 1890 v Sv. Antonu v Slov. goricah. Kot toliko sinov naših lepih zelenih Slovenskih gor, je tudi on sledil božjemu klicu in se odločil za delo v Gospodovem vinogradu. Njegovo prvo službeno mesto je bil Sv. Lenart v Slov. goricah. Od tu je odšel v Ameriko in deloval več let. Po svetovni vojni pa se je vrnil med nas in služboval kot kaplan na raznih farah, med njimi tudi v Zalcu v Savinjski dolini, njegovo zadnje mesto pa je bilo Sv. Jurij ob juž. žel., kjer so ga vsi ljubili in poznali kot dobrega Gospodovega služabnika ter iskali pri njem pomoči in sveta. Huda bolezen pa ga je za dolge mesece priklenila na bolniško posteljo. Iskal je zdravja v ljubljanski in celjski bolnišnici, kjer pa je končno podlegel in z zavestjo, da je svojo življenjsko nalogo dobro izvršil, mirno v Gospodu zaspal. Naj mu bo Bog obilen plačnik! Vsi, ki smo ga spoznali, pa ga bomo ohranili v najlepšem, hvalečnem spominu. Pogreb bo danes ob 11 dopoldne v St. Jurju ob juž. žel.

Pevska tekma

Ker se je priglasilo doslej že okrog petdeset tekmovalcev in ni mogoče odgovarjati vsakemu posebej, sporoča uprava Narod. gledališča v Ljubljani:

1. Pevska tekma bo dne 23. t. m. ob 20. v Operi.
2. Udeležiti se je lahko vsak, ki ima lep glas in se želi posvetiti gledališkemu poklicu.
3. K pevski tekmi bo pripuščeni vsak, ki bo prestopal pevsko preizkušnjo. Vršila se bo dne 23. t. m. ob 11. dopoldne in ob 17. popoldne v Operi.
4. Ker žele nekateri tekmovalci, ki so se priglasili, da bi jim poslali gledališke notni material, jim sporočamo, da to ni mogoče ter da si ga morajo priskrbeti sami in ga prinesiti k pevski preizkušnji in tekmi.
5. Na vprašanje glede spremljave pri petju javljamo tekmovalcem, da lahko privedejo, če hočejo, svoje spremljevalce s seboj, sicer pa jih bo spremljal na klavirju gledališki dirigent. Kdor želi kako drugo spremljavo, kitaro, lutnjo itd., mora poskrbeti sam zanj, in to javiti pravočasno.
6. Vse, ki imajo namen se je priglasiti, opozarjamo, da morajo navesti točen naslov, letnico rojstva, lego glasu in dve pevski točki, bodisi operne arije, narodne ali umelne pesmi.
7. Nastopajoči lahko pojejo svoje pevsko točko v katerem koli slovanskem jeziku, če jih nimajo nastudirane v slovenskimi.
8. K pevski tekmi naj se priglasijo le mlajši pevci in pevke.

Prijave sprejema uprava Narodnega gledališča v Ljubljani — Drama.

Praznik obmejne prekmurske mladine

Dne 12. t. m. je obiskal Gornjo Lendavo mladinski pevski zbor ljudske šole iz Sobote pod vodstvom učitelja g. Bračka. Pozdravni govor je imel soboški upravitelj g. Gabrijelečič, ki je v svojih kratkih in jedrnatih besedah povedal našo mladino, da je ona v prvi vrsti poklicana, da ohrani narodno zavest svojih staršev še naprej domovini in kralju. To pa doseže, če bo res močna v duhu, močna v volji. Potem nam je pevski zbor zapel nekaj prekmurskih in drugih narodnih pesmi. Pod milim nebom grajskega dvorišča se je zbralo okrog 1500 solških otrok pod vodstvom učitelstva iz tukajšnjih obmejnih šol. Otroci so z navdušenjem

Kaj pravite?

Pred dnevi je napisala neka revija, ki objavlja članke o mednarodnih vprašanjih, da želi svet danes tako hitro, da na svetu ni več prostora za ljudi, ki se ne mujejo z moralo in njenimi očitki. Tisti, ki je to zapisal, je sicer mislil, da moramo danes upoštevati samo stvari, ki jih vidimo, ki jih lahko otipamo in ki nam prinesejo kar največ dobička. Kdor se peča z drugimi vprašanji, samo trati čas in tako najbrž se celo škoduje človeški družbi, ki mora danes delati predvsem za hitri in nagli materialni napredek človeštva.

To je stališče, ki ga že desetletja zagovarjajo ljudje, ki so trdni kot železo in ki verujejo samo v dober razvoj svojih poslovnih zadev. Njihovi obrati so morali stalno delati in žareti — in danes žari posred resnični ogenj.

Toda z moralnimi zakoni in njihovim izražanjem pa je težava. Ti moralni zakoni se uveljavljajo in terja svojo izpolnitev, pa naj se ti ljudje ozirajo nanje ali ne. Dasi se jim včasih celo množice hoteče izogniti z blagostanjem in dobrim socialnim položajem, se moralni zakoni cenarile podtalno ali pa kar nenadno postavlja v ospredje. Ljudje se med seboj lahko varajo in sleparijo pri poslovnih zadevah. Bog se pa ne da oslepiti in božjih zakonov ni mogoče kršiti tako, kakor se kršijo človeški zakoni.

Ves svet je čisto plaval v žudnem idealizmu. Ljudje so mislili, da morajo cerovati v dobroto ljudi ali pa človeške družbe. Sicer so o tej dobroti samo govorili, niso pa je uveljavljali. Taka stapa vera je bila otroška. Se bolj veraven pa je materializem današnje družbe, ki zavrača moralne zakone. V tem pogledu je sodobni materializem še bolj lahko miseln, kakor pa so bili lahko miseln idealisti, ki so pridigali svoje nazore o dobrotah človeške družbe. Sedanji materializem se skuša s svojim prezirnim moralnim načelom digniti silno visoko, ker pa greši v osnovi proti zakonom človeštva, bo padel nazadnje tem globlje, čim više se sedaj dviga. Idealisti so se razotirani vračali z bojišča s hudim glasom, materialisti pa si bodo pri padcu iz svoje višine potmili vsaj vse ude.

poslušali narodno pesem in burno pozdravljali s ploskanjem svoje prijatelje iz Sobote. Na koncu so podarili otroci tukajšnje šole lep šopek vrtnice gospodu pevovodji. Vsem se je pa zahvalil upravitelj g. Beloglavac. V govoru je pohvalil in navduševal mlade pevce, naj še naprej radi pojejo in s pesmijo krepijo narodno zavest.

Otroci so si nato ogledali tukajšnji lepi grad in okolico in se po kratkem odmoru poslovlili od Gornje Lendave, ki je bila ta dan praznično okrašena z zastavami in cvetjem. Vsi, ki smo poslušali našo mladino, se ji iz srca zahvalimo in ji želimo še mnogo lepih uspehov na tej kulturni in narodni poti.

Kopalne oblike — čista volna — stare nizke cene
ALOJZIJ POTRATJ PREJ
JOS. KUNC & Co.
LJUBLJANA - MIKLOŠIČEVA CESTA

— Razpis izredne profesure na pravni fakulteti v Ljubljani. V Službenih Novinah z dne 16. maja 1940 št. 111 je razpisano mesto izrednega profesorja za državljansko (gradjansko) pravo. Prošnje je vložiti pri rektoratu ljubljanskega vseučilišča do vstetega 26. junija 1940.

— Sklep šolskega leta brez spričeval. Šolskega pouka je konec, trud je končan. Mladina po naših srednjih šolah se je v zadnjih naporih trudi pri višjih in nižjih izpitih in se veseli, da bo kmalu prejela pisane dokaze svojega truda in uspeha. Toda letos se bo varala, zakaj golje za šolska spričevala ni in ni dobiti. Vsa prizadevanja nič ne pomagajo. V Belgradu jih nimajo, v Ljubljani jih tiskati ne smemo, zato utegnemo doživeti, da bodo šli dijaki na počitnice brez spričeval.

Organom finančne kontrole

nudimo najceneje kamgarn za uniforme, letne bluze, kape in pripor. A. KASSIG, Ljubljana, Miklošičeva c. 17.

— Sprejemni izpiti za prvi razred na državni realni gimnaziji v Novem mestu bodo 24. in 25. junija, in sicer bodo 24. junija prišli na vrsto vsi učenci, ki stanujejo izven Novega mesta, in deloma tudi Novomeščani, 25. junija pa ostali Novomeščani. Prošnje za pristupitev k sprejemnemu izpitu bo sprejemalo ravateljstvo 21. in 22. junija od osmih dalje. Prošnje je treba kolkovati z 10 dinarskim državnim kolkom ter jim priložiti rojstni list in izpričevalo 4. razreda ljudske šole. Kdor je pa obiskoval že višjo ljudsko šolo ali meščansko šolo, mora priložiti tudi zadnje izpričevalo te šole poleg izpričevala o dovršenju ljudski šoli. Pri nastopi je treba izpričevala, ne knjižice. Rojstnim listom v tujem jeziku (razen v latinščini) mora biti priložen sodno potrjen prevod. Priloge morajo imeti vsaj štiriinšestdeset državni kolek (tudi v primeru, če je bilo izpričevalo izdano zaradi uboštva brez takse). Zunanji učenci se lahko priglasijo tudi pisмено in naj pridejo k izpitu 24. junija zjutraj ob osmih. K sprejemnemu izpitu bodo pripuščeni učenci, rojeni v letih 1927, 1928, 1929 in 1930.

— Promet z Italijo. Po najnovejših odredbah italijanskih oblasti mora vsak potnik, ki želi odšel potovati v Italijo, v italijanskem konzulatu izpolniti posebne formulare in v petih izvodih in priložiti pet fotografij. Konzulat bo nato od pristojnih činiteljev v Italiji poslal za vsakega potnika posebno dovoljenje, da se mu sme izdati vizum. Šele ko bo od italijanskega zunanjega ministrstva v Rimu prišlo potrebno dovoljenje, bo lahko konzulat dal potniku italijanski vizum. Tudi potniki, ki imajo že od prej vizum za večkratno potovanje v Italijo, naj vnovič prošjo za vizum, ker bi jih sicer na meji zavrnili. To velja za vse potnike iz vseh držav, ki žele potovati v Italijo. Železniki promet med Italijo in Jugoslavijo se razvija še vedno normalno, prav tako letalski promet. Bukarešta — Belgrad — Zagreb — Benetke — Milan, ustavljen pa je ves promet po morju, celo med Albanijo in Italijo. Verjetno pa je, da bodo italijanske paroplovne družbe v par dneh zopet obnovile vsaj deloma redni promet med Italijo in Albanijo in se bodo ti parniki ustavljali tudi v jugoslovanskih pristaniščih.

— Uvedba sobotnega ubrzanega vlaka za Gorenjsko. Od danes naprej vozi vsako soboto in dan pred praznikom ubrzan vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 14.36, se ustavi v Škofji Loki, Kranju, na Otočah, v Lescah in na Jesenicah, kamor pride ob 16.10. Tam ima direktno zvezo v Rateče-Planico, kamor pride ob 17.18 in v Bohinjsko Bistrico s prihodom ob 17.01.

Igradi „šipe miši“
se pravi z slabovidnimi očmi ali skozi življenje.
Zato raje nosite takoj očala od

Zajec
LJUBLJANA
NEBOTIČNIKA

— Uvedba sezonskih brzovlakov med Ljubljano in Belgradom. Danes se uvedeta na progi Ljubljana-Belgrad sezonska brzovlaka, ki sta bila zlasti poslovnemu svetu dobro znana že v prejšnjih letih. Iz Ljubljane odhaja brzovlak ob 22.10 ter prihaja v Belgrad ob 8.10. Iz Belgrada odhaja ob 20.58 ter je v Ljubljani ob 7.40. Vlak iz Ljubljane ima direktni vagon za Subotico, na povratku se mu priključi tudi poseben subotički vagon. V slučaju dobrega obiska obeh vlakov obstoja možnost, da se bosta podaljšala do Jesenice, ter je sedaj le naloga naše javnosti, da s svojo uporabo teh vlakov pokaže, kako potrebna sta ova vlaka.

— Sprejem v nižjo šolo pomorske vojne akademije v Dubrovniku. Uprava nižje šole pomorske akademije v Dubrovniku je razglasila sprejem gojencev v nižjo šolo. Kdor koli se zanima za razpis, ki je bil itak objavljen pri pristojnih oblastvih, pa mu ni znan, naj pošlje navadno dopisnico upravi Pomorske vojne akademije v Dubrovniku in zahteva razpis. Uprava bo na vsako tako prošnjo brez

plačno poslala na zahtevani naslov razpis o sprejemu gojencev.

— Društvo zobozdravnikov dravske banovine vabi svoje člane na redni mesečni sestanek (ne občni zbor), ki bo v soboto, 15. junija v restavraciji Slamič v Ljubljani.

— Na Sušak, Kraljevo in Bakar vas popelje avtobus od 29. do 30. junija. Informacije v Izletni pisarni M. Okorn, Ljubljana, Miklošičeva cesta 5, tel. 22—50.

— Nov list zagrebske radijske postaje. Radijska postaja Zagreb je pred nedavnim prišla v državne roke. Začela je izdajati svoj list in je urejanje tega lista poverila zagrebškemu časnikarju g. Branimirju Grškoviću. Sedaj je izšla že prva številka tega ilustriranega lista (v bakrotisku). Uvodni članek je napisal inž. Košutič o organizaciji radiofonije na Hrvatskem ter o gradbi kratkovalovnih postaj v Zagrebu ter postojanskim postaj v Splitu, Dubrovniku, Osijeku in na Sušaku. Tudi druga vsebina številke je zanimiva. Prvo številko so dobili vsi poslušalci zagrebskega radija brezplačno. List velja na tri mesece 30 din, posamezna številka 3 din. V listu lahko sodeluje vsak poslušalec radija. Uredništvo in uprava: Zagreb VI., poštni predal 19.

Ing. Prezljav MORTOMOLI

prašek in tekočina zanesljivo pokončuje molje v vseh razvojnih oblikah.
Dobi se v drogerijah in specializiranih trgovinah. Navodila in pojasnila daje fitopatolog poobl. agronom inž. Prezljav, Wolfova ulica 3, tel. 34-73, Ljubljana.

— Ciganska nadloga na deželi. Nekateri naši kraji mnogo trpe od ciganske nadloge. Cigani nadlegujejo ljudi, beračijo in ob ugodnih prilikah krajejo kar na debelo. Ciganska družina Levakovičev, ki se navadno klati po ljubljanski okolici in šteje do 20 članov, je sedaj na tatinskih poslih v kamniškem okraju. Dve mladi ciganki, stari okoli 25 let, krepki in srednje postave, sta pred dnevi, kakor poroča orožniška postaja v Kamniku, vstopili pri posestniku in gostilničarju Francetu Stoparju na Mlaki, občina Komenda, in mu iz gostilne odnesli zaboj šabese in pet litrov vina v skupni vrednosti 200 din. Dve drugi ciganki iz iste družine pa sta beračiji v Podgorju pri Kamniku. Posestnici Mariji Anžičevi sta odnesli dve lepi odevi in žensko obleko. Anžičeva je oskodovala za 1000 din. Vse štiri ciganke so sedaj izginile in jih orožniki zasledujejo.

— Proti trdi stolici, zlati žili in črvenemu katarju je naravna »Franz-Josefov« grenka voda, če jo jemlješ večkrat dnevno, dobro sredstvo.

Reg. S. br. 15485/35.

— Čigavo je kolo? Te dni je ljubljanska policija zaplenila mosko kolo, ki sicer ni imelo evidenčne tablice. Ker je možno, da je bilo kolo ukradeno, sporočamo, da je kolo znamke »Mifa« in ima tovarniško številko 681.043. Lastnik kolesa naj se javi na upravi policije.

Po državi

• Ameriški Hrvatje za reveže v stari domovini. Na naslov dr. Vlada Mačka je bila po »Hrvatski štedionici« nakazana vsota 631 dolarjev, kar je v našem denarju blizu 35.000 dinarjev. To vsoto so poslali hrvatski izseljenci iz Chicaga kot pomoč revnim bratom v domovini. Dr. Maček se je s posebnim pismom zahvalil za to pomoč, ki bo kaj prav prišla hrvatskim siromakom.

• Zimska pomoč v Sarajevu. Na zaključni seji odbora za zimsko pomoč v Sarajevu so ugotovili, da je bilo za zimsko pomoč nabranih 495.000 dinarjev. Največji del te vsote so dali zasebniki in sicer 274.000 dinarjev. Ostalo so darovale razne ustanove. Nabrani denar je bil razdeljen približno na 4000 potrebnih ljudi.

• Dve sestri, stari 50 in 55 let, tehtata skupaj 31 kilogramov. Te dni se je ustavil v Petrinji neki cirkus. Navadno nam v cirkusih kažejo razne senzacije iz inozemstva, omenjeni cirkus pa kaže redkost iz naše domovine in sicer dve ženi iz Krusčeva v Srbiji. Ti dve lili-putanski ženski sta obenem tudi sestri in se pišeta Petrija in Katarina Pavlovič. Petrije je visoka 65 cm, 50 let stara in tehtta 14 kg. Katarina je nekoliko večja, 80 cm visoka, šteje 55 let in tehtta 17 kilogramov. Obe sestri sta zelo zgovornji, čeprav je Petrija naglušna. Obe sta zelo pridni in delavni in ves dan pleteta razna oblačila. Katarina je bolj brihtna in je opisala celo življenje obeh in dodala: »Me dve vsa ostali tako majhni, v Srbiji pa imava tretjo sestro, ki je poročena in je popolnoma normalna. Nisva dvojki in temu se zelo čudim. Bog naju je taki ustvaril. Delava pa vse življenje.«

Ljubljana, 15. junija

Gledališče

Drama: Sobota, 15.: Zaprito. — Nedelja, 16.: »Ljubim te, Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Ponedeljek, 17.: »Ljubim te, Red B. Opera: Sobota, 15.: »Werther«. Premierski abonma. Gostovanje hrvatske mezzosopranistke Elze Karlovčeve in Josipa Gostiča. — Nedelja, 16.: »Kleopatra«. Izven. Znižane cene od 30 dn navzdol.

Radio Ljubljana

Sobota, 15. junija: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi in poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 12 Vožnja neznankam (plošče) — 12.30 Poročila in objave — 13 Napovedi — 13.02 Vožnja neznankam (plošče) — 14 Poročila — 17 Otroška ura: Z mladino kramlja gđc. M. Komanova — 17.30 Za našo dečo (plošče) — 17.50 Pregled sporeda — 18 Za delopust igra Radijski orkester — 18.40 Obznanila pred zračno pešadijo — 19 Napovedi in poročila — 19.20 Nacionalna ura — 19.40 Objave — 20 Zunanje politični pregled (Fr. Tersegav) — 20.30 »O kukavici, gosenci in drugih živalih«. Pisan večer. Besedilo: inž. O. Muck. Izvajajo člani Radij. igral. družine, vodi inž. Iv. Pengov — 22 Napovedi in poročila — 22.15 Za vesel konec tedna (Radij. orkester).

Drugi programi

Sobota, 15. junija: Belgrad: 22.30 Plesna glasba — Zagreb: 20 Zabavni konc. — Bratislava: 22.15 Zabavna glasba — Praga: K. Zellerjeva opera: »Ptičar« — Sofija: 19.30 Lahka glasba — Beromünster: 21 Zabavni konc. — Budimpešta: 20.10 Opereta — Bukarešta: 20.20 Plesna glasba — Stockholm-Hörby: 20.35 E. Kelmanova opera: »Cardaska princeza« — Trst-Milan: 21 Komor. opera — Rim-Bari: 22 Simf. konc. — Florencia: 19.30 Opera — Sotens: 21.20 Pisan spored.

Belgrajska kratkovalovna postaja YUA, YUB (49.18 m): 19.45 Poročila v slovenskimi YUF (19.69): 1.53 Oddaja za Južno Ameriko YUG (19.69 m): 3.00 Oddaja za Severno Ameriko.

Prireditve in zabave

Druga »sklepana produkcija Glasbene akademije bo v ponedeljek, dne 17. junija ob 18 in v četrtek v veliki dvorani Filharmonije. Nastopijo gojenci klavirskega, soloppevskega in instrumentalnega oddelka. Programi po 3 din se dobe v knjigarni GM, pred pričetkom produkcije pa pri blagajni Kina Matice.

Cerkveni vestnik

Kongregacija za gospodične in kongregacija za gđc. učiteljice pri sv. Jožetu v Ljubljani. V nedeljo, 16. t. m. je ob pol 7 zjutraj sv. maša in skupno sv. obhajilo, v ponedeljek pa je ob pol 7 zvečer zadnji sestanek v tem šolskem letu. Darovanje v kongregacijske namene.

Mestna zdravniška dežurna služba

Mestno zdravniško dežurno službo bo opravljala od sobote ob 8 zvečer do ponedeljka do 8 zjutraj mestni zdravnik dr. Logar, Ulica 29. oktobra 7, telefon 41-52.

Anekdota

K francoskemu kiparju Gautierju je prišlo na obisk več imenitnih dam, ki so si ogledovale njegova dela. Dame so glasno govorile, ocenjevale kipe in klepetale. Kipar jim je pokazal tudi krasen kip ženske ter jim razložil: »To je Palada Atena! Mlada dama pa je hotela vedeti še kaj več in je vprašala: »Ali je bila ta dama omožena.« — »Nikakor ne,« je ironično odgovoril Gautier. »Palada Atena je bila namreč boginja modrosti.«

Najnujnejši predmeti in oprema

ki naj jo imajo starši in otroci pripravljeno za slučaj izselitve oz. evakuacije

Ker starši neprestano izražajo željo, da objavimo seznam najnujnejših predmetov, ki naj jih pripravijo matere in otroci za primer evakuacije, podajamo v naslednjem seznamu najnujnejših predmetov in opreme, ki naj jo imajo starši in otroci pripravljeno za primer izselitve, odnosno evakuacije:

1. Vsak naj ima pripravljeno najtoplejšo in najmočnejšo obleko in čevlje. Poleg tega pa naj se pripravijo še sledeče stvari:

2. Za matere, ki bodo šle z otroki: nahrbtnik, vreča ali kovčeg, dve rjuhi, odeja, prazna slamnjača, zimski ali letni plašč, predpasnik, dve srajci, dvojne spodnjih hlače, dva para nogavic, spalna srajca, žepni robci, dve brisači, ščetka za zobe, ščetka za obleko, ščetka za čevlje, copate, šivanka, sukanec, gumbi, škarje, globok ploč krožnik, žlica, nož in vilice, emajliran lonček ali skodelica za pol litra, sukanec, šivanka, škarje, gumbi, družinska knjižica, hrana za dva dni (vse naštetu naj bo zloženo v zgoraj navedenem nahrbtniku, vreči ali kovčegu).

3. Za predšolske otroke: nahrbtnik, vreča ali kovčeg, dve rjuhi, odeja, prazna slamnjača, plašč, čepica, 2 srajci, dvojne spodnjih hlače, predpasnik, 2 para nogavic, spalna srajca, žepni robci, 2 brisači, mlo, glavnik, ščetka za zobe, ščetka za obleko, ščetka za čevlje, copate, globok pločevinast krožnik, žlica, emajliran lonček ali skodelica za pol litra, rojstni list, hrana za dva dni (vse naštetu naj bo zloženo v zgoraj navedenem nahrbtniku, vreči ali kovčegu).

4. Za šolske in posolske otroke: a) za dečke: nahrbtnik, vreča ali kovčeg, 2 rjuhi, odeja, prazna slamnjača, zimski ali letni plašč, čepica, 2 srajci, dvojne spodnjih hlače, 2 para nogavic, spalna srajca, žepni robci, 2 brisači, mlo, glavnik, ščetka za zobe, ščetka za obleko, ščetka za čevlje, copate, globok pločevinast krožnik, žlica, nož in vilice, emajliran lonček ali skodelica za pol litra, rojstni list, urepis zadajega šol. izpričevala, hrana za dva

dni (vse naštetu naj bo zloženo v zgoraj omenjenem nahrbtniku, vreči ali kovčegu).

b) za deklice: nahrbtnik, vreča ali kovčeg, 2 rjuhi, odeja, prazna slamnjača, zimski ali letni plašč, volnena jopica, predpasnik, naglavna ruta, 2 srajci, dvojne spod. hlače, spalna srajca, 2 para nogavic, žepni robci, mlo, glavnik, dve brisači, ščetka za zobe, ščetka za obleko, ščetka za čevlje, copate, šivanka, sukanec, gumbi, škarje, globok ploč krožnik, žlica, nož in vilice, emajliran lonček ali skodelica za pol litra, prepis zadnjega šol. izpričevala, hrana za dva dni (vse naštetu naj bo zloženo v zgoraj omenjenem nahrbtniku, vreči ali kovčegu).

5. Za noseče matere: velja isto kot za ostale matere, le zase naj izpolnijo osebno perilo, k i ga potrebujejo, za porod pa naj pripravijo: sterilni trak, lizol in vato.

6. Za dojenčke: vsaj 12 plenec, povoji za popek, 3—6 srajček, 3 jopice, steklenica, cucelj, čepica, nepremočljivo platno, vazelin.

7. Za bolne otroke: velja isto kot za zdrave. Poleg tega pa naj pripravijo še takšne stvari, ki jih najbolj nujno potrebujejo pri zdravljenju in recepte.

Vse, kar je tu navedeno, »ehta povprečno 5—8 kg in se da lepo zložiti v primerno velik nahrbtnik, vrečo ali kovčeg.

Zgoraj navedene stvari so najnujnejše. Lahko pa pripravite še druge reči, ki se vam zde potrebne, toda ne preobremenjujte se!

Prepise šolskih izpričeval dobi brezplačno pri pristojnem šolskem upravitelju. Za vsa pojasnila se obračajte na krajevne odbore Jugoslov. Unije za zaščito otrok ali pa na občno.

Vsak nahrbtnik, vreča ali kovčeg naj bo na zunanji strani opremljen s točnim naslovom lastnika, razen tega pa naj si vsakdo napravi še seznam predmetov in opreme, ki jo ima v nahrbtniku, vreči ali kovčegu.

Jugoslovanska Unija za zaščito otrok.

LJUBLJANA

Prizadevanja protidraginskega odbora

V torek je imel ljubljanski odbor za pobijanje draginje in brezvestne špekulacije sejo predvsem zaradi predloga, ki ga je Združenje mesarjev vložilo pri banski upravi za zvišanje cen mesa. Poleg uradnih zastopnikov mestnega poglavarstva in dveh zastopnikov uprave policije so se seje udeležili zastopnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, zastopnik Združenja trgovcev, zastopnik Delavske zbornice, zastopnik nabavljajnih zadrug in zastopnik stanovanjskih najemnikov. Kakor pri vseh dosedanjih sejah protidraginskega odbora so bili tudi pri tej seji vsi sklepi soglasni, kar je najprepričljivejši dokaz, da zastopniki konsumentov podpirajo pri prizadevanjih proti nepravilni draginji in proti izkoriščanju konsumentov tudi zastopniki producentov. Pri tem pa moramo spet opozoriti, da krajevni protidraginski odbori nima nikakih pravic za preganjanje prestopkov ali izrekanje kazni, ker so samo posvetovalni organi višjih oblasti.

Naloga seje je bila razprava o predlogu Zveze združenj in odsekov mesarjev dravske banovine, ki ga je 5. junija vložila pri banski upravi za zvišanje cen mesa. Ta predlog pa zahteva znatno nižje zvišanje, nego ga zahteva predlog Združenja mesarjev in klobasničarjev v Ljubljani, ki je datiran z istim dnem in znan je tudi iz ljubljanskega dnevnega tiska. Ljubljansko Združenje mesarjev je namreč v svoji vlogi poudarjalo nujnost ugodne rešitve, češ da »bo sicer večina mesarjev primorana ustaviti svoje obrate, da se izogne neizbežni gospodarski propasti«. Zveza združenj je pa tudi prosila za dovoljenje višjih cen samo za področje mesta Ljubljane. Iz tega pa spet vidimo, da se je zahteva zvišanja cen še na kratki poti od združenja do zveze kar isti dan že precej umakla, kar je gotovo dobro znamenje za uvidevnost Zveze mesarskih združenj.

O vprašanju povišanja cen mesa je poročal uradni mestni strokovnjak ter v glavnem izjavil naslednje: Doslej veljavne cene so bile določene na podlagi tako imenovanega celjskega ključa. Mesarjem je bila dovoljena maksimalna izmera priklade, ki sega pri teletini celo do 30%, čeprav je bilo Združenje mesarjev pred meseci zadovoljno s 25%. Že pred mesecem, ko je mesarsko združenje tudi zahtevalo zvišanje cen, je bilo dognano s kalkulacijo za prvovrstnega vola, da mesarji pri cenah za prvovrstno goveje meso res komaj izhajajo. Mestna klavnica je tudi dognala, da se cena volov prve vrste ne dviga, vendar je pa razmerje zakola dobrih volov ostalo nespremenjeno.

Z uvedbo maksimalnih cen 21. maja je bila povišana tudi cena drugovrstnega mesa in je bilo v to vrsto pomaknjeno tudi meso III. vrste, a III. vrsta mesa je bila ukinjena. Zato vidimo na trgu za slabo meso prav iste cene kot za boljše vrsto mesa. Prav zaradi tega pa ne more priti v poštev zvišanje cen drugovrstnega mesa.

Z gospodarskega stališča mesarjev bi bilo za-prošeno povišanje cen opravičljivo, vendar je pa v sedanjih razmerah težko prevzeti odgovornost nasproti konsumentom, ki so po veliki večini javni nameščenci. Velika večina našega prebivalstva namreč mora izhajati pri nespremenjenih dohodkih.

Kino Kodeljevo tel. 41-64

Danes ob 20.30, jutri in v ponedeljek sijajni glasbeni in plesni vefilmi milijonske režije

Havajske noči

Eleanor Powell — Robert Young

Vrtljak

Marika Röck — Georg Alexander

čepav so se cene vseh življenjskih potrebščin znatno povišale. Če se pa mora omejiti uslužbenec, ki živi od stalnih prejemkov, bi bilo potrebno in dosledno, da se omeje in podpre tudi pridobitni sloji. Zato ne bi bilo pravično dovoljevanje koncesij enemu stanu na škodo drugega, ki je poleg tega še mnogo številnejši.

Zveza mesarjev prosi tudi za povišanje cen teletine, ki je bila z maksimalnim 21. maja znižana. Zaradi te okolnosti in tudi zaradi prepovedi klanja ženskih telet se pa ni še nikjer pojavilo pomanjkanje telet za zakol. Cene teletom so se ustale in trgovci prodajajo zaklana teleta po cenah, kakršne jim diktirajo mesarji-kupci. V Ljubljani se konsumira do 90% zaklanih in uvoženih telet, tako da je v naši mestni klavnici zaklanih le še 10% telet. V današnji ceni zaklanih telet, t. j. 13.50 din za kilogram, so všteti vsi izdatki, ki nastajajo pri uvozu in zakolu. Pri današnjih cenah telečjega mesa pa lahko ugotovimo, da se telečje meso in kožo ne prodajajo pod navedeno nakupno ceno ter je zato prošnja za povišanje cen neupravičena.

Pri prošnji za povišanje cene svinjine in slanine je pa treba predvsem omeniti dvočlennost izraza »stegno-hrbet«, ki bi z njim mesarji lahko izigrali določene najvišje cene. Stegno spada k zadnjemu delu in ne k hrbtu. Do neke mere bi bila še upravičena prošnja za povišanje cene za svinjsko hrbtišče (po 20 din za kilogram), kar pa nikakor ne more veljati za stegno.

Cene prašičem so ustale, pri hrvatskih špeharjih pa po celo popustile na 11.50 din za kilogram žive teže, a cene domačih prašičev so ostale nespremenjene na povprečnih 10 din za 1 kilogram. Prav zaradi navedenih okolnosti prošnja po povišanju cen svinjine ni upravičena. Sicer so pa mesarji pri slanini sami predlagali znižanje od 21 na 20 din za 1 kilogram, kar še bolj dokazuje ta izvajanje.

Poročevalec je zaključil s predlogom svojim izvajanjem primernih cen in po daljši razpravi, ki so se je udeležili vsi člani odbora, je bil soglasno sprejet predsednikov predlog, naj kralj. banska uprava od Združenja mesarjev zahteva podrobno

kalkulacijo za vola I. II. in III. vrste, za kravo I. II. in III. vrste, za teleta I. in II. vrste ter za domače in hrvatske prašiče. Ko bo odbor dobil potrebne kalkulacije, bo o stvari ponovno razpravljala in sklepal. Kralj. banska uprava naj po svojih strokovnjakih tudi ugotovi sorazmernost cen pri specialitetah nasproti kalkulacijam, ki jih bodo predložili mesarji. Dokler odbor ne dobi teh podatkov in pojasnil, odklanja sleherni zvišanje cen mesa.

Po teh soglasnih sklepih je odbor na predlog uradnega strokovnjaka še sklenil od mesarjev zahtevati kalkulacije glede prodaje mesa po sklepu tedanje zadruge mesarjev z dne 10. februarja 1932. Po tem sklepu so ljubljanski mesarji prodajali naslednje vrste mesa:

I. Telečje meso: 1) vrat, ki se prodaja, kakršen je; 2) prsa s priklado v 10%; 3) stegno s 25% glave in vsebujočimi kostmi v mesu; 4) stegno brez kosti; 5) pljučna pečenka z 20% nožnih kosti; 6) pleče z 20% različnih in vsebujočih kosti; 7) pljučna pečenka brez priklade; 8) pleče brez kosti.

II. Goveje meso: 1) vrat, sekan s kostmi; 2) prsa brez priklade ali s priklado do 10% jeter, srca ali kosti; 3) trebušnica s priklado do 10% jeter, srca ali kosti; 4) pleče, popolnoma očiščeno z 20% do 25% kosti za juho; 5) stegno, popolnoma očiščeno, z 20% do 25% kosti za juho; 6) rebra s 5% do 10% doklado.

III. Govedina brez priklade: 1) pljučna pečenka, popolnoma očiščena; 2) stegno ali pleče, popolnoma očiščeno, brez priklade; 3) bržola.

Člani odbora so na seji še podrobno razpravljali o tem prečnem vprašanju in tudi o drugih vprašanjih, a pri vseh razpravah so prišli do izraza odločne želje po čim najbolj naglih in strogih ukrepih.

Nova gostilna v Dravljah

Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjamo, da sva v Dravljah na Vodnikovih cestih odprla **„Gustelinu“**

ki se nahaja v popolnoma prenovljeni lastni hiši. Za goste imamo udobne prostore in lep ograjen senčnat vrt. Gostilna leži na prijaznem mestu, je blizu tramvajske postaje, iz Ljubljane pa je do nje tudi krajši in lep izlet za pešce.

Preskrbljeno je za najboljšo domačo hrano. Točimo samo pristna vina in druge pijače. — Za obisk se priporočava

Avgust in Frančiška Osredkar.

I. Maša za turiste in izletnike bo jutri v kapeli Vzajemne zavarovalnice ob 4.50 zjutraj, pred vhom vseh prvih vlakov.

I. Mirovna devetdnevica, združena z junjsko pobožnostjo v čast presv. Sreca Jezusovemu, se opravlja te dni, do prihodnje sobote 22. t. m., v cerkvi sv. Jožefa. Vsak dan je zjutraj ob 6. sv. maša s petjem pred izpostavljenim Najsvetejšim, z blagoslovom in sv. obhajilom. Zvečer pa je vsak dan ob pol 8 molitvena ura pred izpostavljenim Najsvetejšim s kratkim govorom, skupnimi molitvami in petjem, na koncu litanije in blagoslov. Skupne molitve se opravljajo iz knjige: Večna molitev, ki naj jo vsak prinese s seboj! Združimo se v gorečih skupnih molitvah, da nam Bog prikaže dneve preskušnje in čim prej pošlje tako zaželeni mir.

I. Vodstvo v razstavi G. A. Kosovih monumentalnih slik bo imel v nedeljo, dne 16. t. m. ob 11 dopoldne gospod Jože Gregorič, bibliotekar umetnostnega seminarja ljubljanske univerze.

I. Na meščanski šoli na Viču bo v nedeljo dopoldne in popoldne razstava risarskih izdelkov, ženskih in deških ročnih del v II. nadstropju, v prizemlju v gospodinskih prostorih pa kuharska in gospodinska razstava.

I. Občni zbor Slovenskega planinskega društva. Danes bo ob 8 zvečer v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti občni zbor Slov. plan. društva z običajnim dnevnim redom.

I. Prvo društvo hišnih posestnikov si bo danes popoldne ob 17 na posebno povabilo župana dr. Jura Adlešiča ogledalo protiletalsko zaščitno razstavo, ki jo je mestni zaščitni urad priredil na velesejmu. Razni strokovnjaki bodo v razstavo pojasnjevali, tako da bodo hišni posestniki poučeni prav o vsem, kar potrebujejo. Predvajana bo tudi umetna zameglitev in učinek sredstva za impregniranje lesa »Antiozin«, ki ga je izumil g. Parkelj iz Stožic. Med članstvom I. društva hišnih posestnikov vlada za obisk razstave prav veliko zanimanje zlasti tudi zato, ker bodo vse razlage upoštevale potrebe hišnih posestnikov, strokovnjaki bodo pa dajali tudi vsakršne informacije na vprašanja obiskovalcev.

Jutri s Putnikom v Metliko! Prijave danes ves dan.

I. Izlet na Turjak. V nedeljo, 23. junija, bodo Turjačani na Gori pri Sv. Aheu obhajali zgodovinsko žegnanje v spomin na bitko in zmago nad Turki pri Sisku leta 1593. Ljubljanski izletniki se odpravljajo v nedeljo z jutranjim vlakom do Skofljice, od tam pa dve uri in pol peš na goro. Vsak izletnik si lahko ogleda Turjaški grad, kjer se je rodil veliki zmagovalac nad Turki pri Sisku Andrej Turjaški. Ljubljanci, ne zamudite lepe priložnosti ter pohitite na Turjak. Trud vam bo stotero poplačan s krasnim razgledom po naši lepi Dolenski.

I. »Pavlihov oder«, prvo slovensko gledališče z ročnimi lutkami v Ljubljani, naznanja vsem svojim malim in velikim prijateljem, da

Kneginja čardaša

po nesmrtni opereti E. Kalmana. — Nova edicija!

Marta EGGERT, Hans Söhnker, Paul Hörbiger — Paul Kemp

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

KINO MATICA, tel. 21-24

bo zadnja predstava v tej seziji, predvidena za 16. junij, zaradi poznega letnega časa odpadla. Z jesenjo se začne redne predstave znova. — Od 1. maja 1940, ko je gledališče začelo s svojimi predstavami, je odigralo osem predstav, ki jih je obiskalo okoli 1000 otrok in nad 280 odraslih. Oder je gostoval z dvema predstavama v Mariboru in z eno predstavo na Vrhniki. Manj zadovoljni obisk v Ljubljani gre gotovo na rovaš poletnega časa. Upamo, da bo Pavlihovemu oderu, ki je zastavil deo tako nazorani ledini, v jeseni mogoče nadaljevati z njegovim važnim in potrebnim delom!

I. V počaščenje blagopokojne gospe Magorš iz Hrastrnika je darovala družina Alberti za reveže Stolne Elizabetne konference din 100, za kar se ji Stolna Elizabetna konferenca najtopleje zahvaljuje.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srea, proti kramom, skleroz, sečni kislini in podobno. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost

I. Pri zaprtju, motnji v prebavi — vzemite zjutraj še na prazen želodec en kozarec naravnega »Franz-Josef« grenčice.

I. Brezplačno poskusno pranje z novim senzacionalnim pralnim sredstvom »ČISTINITE« bo danes dopoldne od 9 naprej v prodajalni Prvega delavskega konzumnega društva na Tyrševi cesti št. 38. Prinesite s seboj volnene in svilene predmete za pranje in čiščenje.

I. Velik senzacionalen film »JEZDEC FANTOM« v kinu Slogi. Za ljubitelje pustolovnih filmov izredno napete vsebine je poskrbel uprava kina Sloga s tem, da je dala na spored senzacionalen film »JEZDEC FANTOM«. Film je izdelan v dveh delih in nam predločuje življenje na divjem zapadu. Glavno vlogo v obeh delih igra Buck Jones, čigar ime je publiki do-

izredno bogat, posebno ribiči na raznih otokih so nalovili ogromne množine sardel in drugih rib. Vse pa raje prodajajo raznim konzervnim tovarnam, ker jih lahko takoj vnovčijo in ni treba mnogo skrbeti za transport. Dovož morskih rib pa je v teh poletnih dneh z juga tudi težaven, ker je prevoz po železnici prav riskanten. Cene morskim ribam so bile te-le: male sardele 14, velike 16, cipiji 28, palamidi, ki so se po dolgem času zopet pojavile na trgu, sekane po 32, skuše po 18, ki so dostikrat celo po 26 din kg. Na izbiru je bilo precej sladkovodnih rib, ki so bile: dunavska postrv po 28, kečige 30, ščuke 18, lipani 32, belice 10 in 14 din, raki 3 do 6 din kg. Na trgu je bilo nekaj žabjih krakov po 0.75 din komad.

I. Češki film »OSEMNAJSTLETNA« v kinu Unionu. Češi so veliki mojstri v svojih filmih, kar so že opetovano dokazali s svojimi umetninami. Prav nič se ne čudimo, da so zategadelj češki filmi imeli velik uspeh po vsem svetu in tudi pri nas v Ljubljani so si ravno češki filmi pridobili velik sloves. Danes in prihodnje dni ima kino Union na sporedu film »OSEMNAJSTLETNA«, delo slovitega režiserja M. Cikana z Hano Vitovo in Ladislavom Boháčem. Film predstavlja problem nezakon-ske matere. Brezdvomno bo zanimanje občinstva za »OSEMNAJSTLETNO« zelo veliko med vsemi sloji, zlasti onimi, ki ljubijo res dobre filmske umetnine.

I. Velika tatvina denarja in zlatnine. V četrtek dopoldne se je posrečilo neznanemu vlomilcu vdreti v stanovanje za Gradom stev. 11. Tam stanuje kot podnajemnica privatna uradnica Sonja Nedeljk. Gospodinja je dobila za to dopoldne poziv z dopisnico, naj obišče šiviljo. Zato je ostalo stanovanje nezavarovano, čeprav seveda zaklenjeno. Gospodinja je iskala na dopisnici določeni naslov in po daljšem iskanju ugotovila, da hiše, ki bi morala imeti določeno številko, sploh ni in da je na tistem kraju še nezazidana parcela. Ko je videla, da je bila potegnjena, se je z zlo slutnjo hitro vrnila domov. Ko je prišla v hišo, je najprej pogledala po svojem stanovanju, ki pa je bilo vse popolnoma v redu zaklenjeno. Pač pa je ugotovila, da je soba podnajemnice odklenjena. Šla je še vprašati, če ni morda postrežnica pozabila zakleniti sobe. Ko je zvedela, da je postrežnica tudi zaklenila vrata, je videla, da je moral neznanec vlomiti v sobo in je zato šla pogledat, kaj je odnesel. V sobi je vlomilec z vso temeljitostjo opravljal svoje delo. Vlomil je v nekaj omari, na silo odprl nekaj kovčegov, druge pa enostavno prezeval. V roke mu je padel bogat plen. V neki šatuli, ki jo je dobil v omari, je našel 16 tisočakov, ki jih je seveda takoj spravil v žep. Drugod je še našel precej zlatnine. Tako je pobral dragocene zlate uhane z več briljanti, ki so bili vredni 10.000 dinarjev. Vzel je tudi briljantni prstan, vreden 5000 dinarjev, ter še vse polno druge drobne zlatnine, kakor verižice, obeskov in brošk. Tudi 4000 vredne boe, ki je bila iz dragocene srebrne lisice, ni pustil v omari. V nekem drugem predalu je našel še tisočak in nekaj drugega drobiža, kar je prav tako spravil. Celotna škoda znaša nad 40.000 din. O vlomju je bila takoj obveščena policija, ki je začela temeljito preiskavo in tudi zasilila nekatere, ki so hodili na obisk k uradnici. Po vseh znakih so-deč, je mogoče zelo verjetno, da je vlom zagrešil nekdo, ki so mu hišne razmere dobro poznane, kar dokazuje zlasti fingirani poziv z dopisnico.

General Blanchard

Umik zvezne severne armade, tiste armade, ki je bila po vdaji belgijskega kralja obsojena, da se uniči; prevoz 335.000 mož čez ozki obalni pas Dunkerqua, ki je bil še v rokah zaveznikov, v Anglijo, je ena največjih organizatoričnih dejanj vojne zgodovine, je izzvalo soglasno občudovanje sveta. In vendar bi bilo komaj moči uti grozeči nevarnosti, če bi ne bil tem junakom ob strani mož neuklonljive odločnosti.

General Blanchard, čigar ime so nedavno povsod izgovarjali, je na mah stopil v prvo vrsto vojskovodij in slavnih mož t. dobe. Ta mož, ki mu je 63 let, je pravi vzor vojaških zmognosti. Človek bi mu komaj prisodil 50 let. Njegova visoka in vitka elegantna postava razodeva telesno in duševno svežost. Kakor maršal Pétain, ki se še s 84 leti drži ravno ko sveča, ali general Weygand, ki mu je telo pri 73 letih tilo in prožno, je tudi general Blanchard vzoren zgled za to, kakor vprav služba pri orožju, ki je od vseh poklicev najbolj nevarna, ohrani človeka čilega in bistrega. To bi se dalo razložiti s tem, da imajo dandanašnji višji častniki navzlic vsem naporom v mirnih časih zelo zdrav način življenja, ki jim je v prid za zdravje duha in telesa.

Skoraj vsi francoski poveljniki iz prejšnje vojne so živeli kot mirni, pošteni in redoljubni družinski očeti. Tako imenovana »Kronika škandalov« ni imela v teh krogih nobenega obstanda. Celo iz mladih dni teh mož ne vemo drugega ko to, da so bili marljivi in da se je pri njih že zgodaj pokazala darovitost za poveljniške sposobnosti.

Tudi Jean Blanchard, ki se je kot sin topniškega častnika rodil l. 1877 v Orléansu, je spadal k tistim mladim ljudem, ki jim je učenje v veselje, ki so vsi prežeti s težavnimi matematičnimi problemi, kateri so večini njihovih součencev navadno v strah in grozo. Življenjska pot očeta Blancharda, ki je sčasoma prispel do polkovnika, je bila od otroških let dalje namenjena malemu Jeanu. Pri vsem tem pa ni bil potomec kake stare častniške družine, kjer je tako rekoč samo po sebi umevno, da gre častniški stan iz roda v rod. Nasprotno: Blanchardov praded je bil prvi, ki je hotel, da naj postanejo možki člani iz roda v rod umetniki, in sicer slikarji. Ded generala Blancharda, Auguste Blanchard, je postal celo član akademije lepih umetnosti. Toda mladi Jean je hotel na vsak na-

čin postati častnik kot njegov oče, kar mu je bila tem lažje, ker je bil za matematiko izredno darovit. Že na gimnaziji je bil zmeraj prvi v razredu in kot odličnjak je leta 1899 izšel tudi iz politehnične visoke šole, prav tako kot kasneje iz vojaške akademije. V avgustu 1914 se je kot major topništva udeležil svetovne vojne v bitkah na Lotarinskem.

Nato je postal član generalnega štaba pod Joffreom, ki je odkril toliko vojskovodij in tudi Weyganda. Leta 1918 je Blanchard spet poveljeval na fronti, in sicer v Flandriji, ki jo je spet čez 22 let v tako žalostnem stanju videl kot bojišče. Po svetovni vojni je postal brigadni general pri francoski armadi, ki je bivala v Porenju, l. 1937 je postal član vrhovnega sveta, ki je sestojal iz 12 generalov, in je kot ravnatelj stopil v vojaško akademijo, ki jo je prej vodil Weygand. Že je menil Blanchard, da bo stopil zdaj v pokoj in se povsem posvetil svoji družini, svojim šestim otrokom, to je obema sinovima, ki sta oba topniška poročnika, in štirim hčeram, ki so vse poročene s častniki.

Ko je v septembru 1939 izbruhnila sedanja vojna, je prevzel Blanchard poveljstvo armade na belgijski meji. Način kako je pod najneugodnejšimi pogoji, zasledovan po najhujših udarcih usode, vendarle rešil največji del svoje armade sprčo obkoljenja, daje temu izrednemu vojskovodji že zdaj odlično mesto v zgodovini.

Francoska letalska bomba se je zadržila v drevo.

Najpopularnejši kovboj divjega zapada

Buck Jones

KINO SLOGA, tel. 27-30

I remiera I. dela! Največji film senzacji, pustolovčin in napetosti!

Ob 16., 19. in 21. uri

Jezdec - fantom del

Krasen češki film - plod slov. filmske umetnosti!

KINO UNION TELEFON 51.22-21

Ob 16., 19. in 21. uri

OSEMNAJSTLETNA

Delo znamenitega češkega režiserja M. Cikana z Hano Vitovo in L. Boháčem

Ta film predločuje na eni strani nesrečo mladega neizkušenega dekleta in vse tragične posledice ene samoljubne noči, na drugi strani pa vso zlobo in pokvarjenost človeške družbe...

Kot dodatek: Prihod in bivanje sovjetske delegacije v Beogradu ob priliki podpisu trgovinske pogodbe z SSSR

KULTURNI OBZORNIK

Pogovor z G. A. Kosom v Jakopičevem paviljonu

V dnevi poletne vročine, ki je pritisnila na Ljubljano, človek rad zavije v Tivoli na sprehod, da se med kostonji ohladi, naučijo zraka ter odkasla od mestnega prahu. Sicer človeka že pri vstopu v park vabijo napisi v Jakopičev paviljon na razstavo zgodovinskih slik, toda ker sem že bil tam ob otvoritvi, se nekako lahko ognem vabi in zavijem v prirodo. Toda kakor da priroda sama hoče kaznovati nebržnost do umetnosti, je prav tedaj poslala veliko in naglo ploho, ki je v Ljubljani te dni že domača, in spremljalce prisilila iskati zavetja v hrano umetnosti. In tako sem še enkrat stal pred našim slovenskim ustoličenjem v Kosovi kompoziciji in izdelavi in gledal poraz slovenskih kmetov na drugi strani, upiral pa oči tudi v podpisovanje najkise deklaracije in mislil na svobodo narodov, ki jih je ustvarilo l. 1918 in jo uničuje naše leto... Človeku stopi ob teh slikah pred oči vsa zgodovina Slovencev od njihove naselitve, ki jo kaže čudovito komponirana podoba na prvi steni, preko politične oblasti srednjega veka in svetlega spomina nanj v nasilje tujih gospodarjev do osvoboditve. Občudujemo tehniko in silo zamaha, ki je rodilo ta platna, in tedaj mi oko obliči na podobi slikarja, ki je sam sebe postavil v rob ustoličenja, kjer čuva svojega konjička in gleda obiskovalce Jakopičevega paviljona.

Gojmir Anton Kos: Lastna podoba. — Detalj iz Umetnitve koroških knezov.

na. Zdelo se mi je, kot da izza vrat motri sam Kos, ves srečen, da je dovršil veliko delo, in vesel, da ugaia ljudem, ki občudujejo njegovo umetnost. Prav tedaj pa so stopili iz sosedne razstavne dvorane načrtov in poizkusov dijaki neke ljubljanske šole in med njimi vidim slikarja samega, ki jim razlaga postanek in rojstvo svojega monumentalnega dela. In preblisnila me je misel: toliko smo že pisali o tej razstavi in umetninah, Kosa samega pa še nihče ni vprašal, kaj on misli o njih in kako jih je izvršil. Tu razlaga tem dijakom, ki so srečni, da so naleteli nanj, dočim se drugi morajo zadovoljiti z njegovo imaginarno, naslikano prisotnostjo, morda bo tudi meni dal kako pojasnilo, ki bi zanimalo tudi občinstvo. Ugodne prilike mi ni zamujati in tako sem ga čez trenutek že imel v rokah, iz katerih se ni mogel izviti.

Gospod profesor, samo nekaj podatkov že za javnost: Kako ste sprejeli na primer naročilo gospoda bana?

Naročilo gospoda bana mi je dalo priliko, da izpolnim svojo staro težnjo po slikarstvu v velikih

dimenzijah. Že za časa svojega študija na slikarski akademiji sem se živo zanimal za monumentalno slikarstvo, študiral sem njegove predstavnike vseh časov, od novejših prav posebno Hodlerja. Toda pri vsem svojem slikarskem udejstvovanju še nisem imel dotlej prilike, da bi delal v monumentalnem smislu. Nekaj mojega nagnenja za tovrstno slikarstvo ste mogli zaslediti v mojih figuralnih kompozicijah, v učinkoviti delitvi ploskve in v barvni širokopoteznosti. Tako me je naročilo gospoda bana našlo že v nekaki duhovni pripravljenosti. Na drugi strani sem se pa živo zavedal resnosti izvršitve te ogromne naloge, ki je bila za slovensko slikarstvo edinstvena in povsem nova. V svoji nalogi nisem videl toliko zgodovinskih slik, kot predvsem umetnostne probleme, in prepričan sem, da se mi je posrečil dokaz o zmoti tistih, ki mislijo, da mora tako naročilo v umetnostnem pogledu nujno privedi v plitvino in šablono.

V naročilu gospoda bana sem torej videl uredničenje svojih starih želja, zaradi česar sem se delu predal z največjo vnemo.

Ali se vam ne zdi, da ste dovršili to veliko delo v kratkem času?

Vse slike, ki bodo krasile bansko palačo, sem naslikal v 15 mesecih. Prav pri temeljih sem zagrabil to veliko nalogo, zato sem moral strogo gospodariti s svojim skopo odmerjenim časom. Bil sem prepričan, da bodo le temeljit študij ter delo in zopet delo privedli mojo nalogo do najlepšega uspevanja ter ji dali umetnostne rasti do končne umetnostne stavitve. Plodovi kakih stremutkov ustvarjanja ali »navdahnjenj« tukaj ne bi pripeljali daleč. Brez prestanka sem risal skico za skico, sledile so številne detaljne študije po naravi, narisane stvarno brez vnanjih obetov ali modnih atributov, pač le pripomočki v dosegu končnega cilja: le o predmetu, ki si ga spoznal do najtanjših podrobnosti, si se mogel končno razpisati z vso svobodo in v vsej širokopoteznosti. Vsaka druga širina je prazna. — Zato se zavedam, da sem opravil v tem času veliko delo.

Vaše figure kmetov učinkujejo tako domače.

Risal sem jih po naših ljudeh. Ne maram anemičnih lutk modnega porekla. Čas je, da pričenemo gledati s svojimi očmi.

Ali bo imelo to delo vpliv na Vaš nadaljnji umetniški razvoj?

Zelo verjetno, oziroma prav gotovo. Čas, ko sem končal svoje slike, se sicer še ni mnogo odmaknil. Kopico umetniških problemov, ki so se v teh 15 mesecih vrstili tesno eden za drugim, sem pričel šele v duhu podoživljati. Sedaj vidim, da sem predelal v tem času zelo veliko. Vse to je gotovo močno pospešilo moj umetniški razvoj, kam in kako, za sedaj ne morem reči, bo pokazala bodočnost.

Kaj pripravljate za bodočnost?

No, to pa je že malo prenateno vprašanje. Saj sem komaj končal to delo. Od naporov sem kolikor toliko utrujen in se moram najprej odpočiti. Sicer so pa počitnice pred vrati — in profesorji gredo na počitnice...

Prav res, kaj bi gospodu profesorju in slikarju sedaj bolj želeli, kakor poštenega oddiha. Zasluzil ga je. Škoda je pa, da bodo tudi te slike šle na »počitnice« v bansko palačo na mesto njihovega stalnega bivanja in ne bodo več na razgledovanje občinstvu. Mislim, da je jutri, v nedeljo, zadnji dan razstave, dasi želim in upam, da jo bodo gospodje, ki odločujejo, še kakšen teden podaljšali. Saj je to navada tudi pri razstavah, ki niso tako pomembne za široko javnost, kakor ta razstava monumentalnih zgodovinskih podob. Umetniško in narodovzgojno. Kdor pa še ni videl teh podob, naj stopi jutri v Tivoli, pa čeprav samo na sprehod. Prepričan sem namreč, da ga bo dež sam prisilil v zavetje umetnosti, če ga že srce ne bo prignalo v Jakopičev paviljon. In srečen naj bo, če bo tam srečal samega avtorja, kakor sem ga jaz. Z njim bo lahko nadaljeval ta kratak pogovor. Sicer pa dvomim. Ne dvomim pa, da se ob ustavitvi ob avtorju slikarja, in mu ob odhodu čestital: Bene fecisti!

samospevit ta cilj gotovo dosegel. V želji, naj bi se te skladbe čim več izvajale, jih našim solistom in solistinam toplo priporočam! M. T.

Te dni je izšla X. serija knjižne zbirke »Savremeniki«, ki jo izdaja Srpska književna zadruga in v kateri so redno zastopani živi domači pisatelji. Kljub temu, da zbirka ne izhaja v tolikih izvodih kakor knjige rednega kola, se je lepo udomačila. Letos so izšle štiri knjige, in sicer pesniška zbirka Stevana Beševiča »U gradu radosti«, obsenejša knjiga proze Isidore Sekulić »Kronika palanačkog groblja«, zbirka kratkih novel Branka Čopića »Planinci« in pa knjiga kritik in esejev Velimirja Živojnovića »Utišci i rasmatranja«. — Razen teh starih knjig je »Srpska knj. zadruga« pred kratkim izdala tudi »Roman jegulj« dr. Mihajla Petrovića, ki je sicer znan kot profesor matematike na beograjski univerzi in svetovni popotnik. Petrovićeva knjiga, ki je poljudna znanstveno pisana in vseh podrobnosti opisu je življenja in razvoja zagonetne jegulje, bo zlasti zanimala prirodoslovce. Zlasti se, ker je pisec sam dolga leta raziskoval jeguljino življenje in se tudi sam udeležil pred leti znanstvenega potovanja s francosko znanstveno družbo (1932 in 1938 letu). Če omenim še to, da je knjiga bogato ilustrirana (75 slik) in poceni (vezan izvod na 187 straneh 30 din), mislim, da sem povedal dovolj.

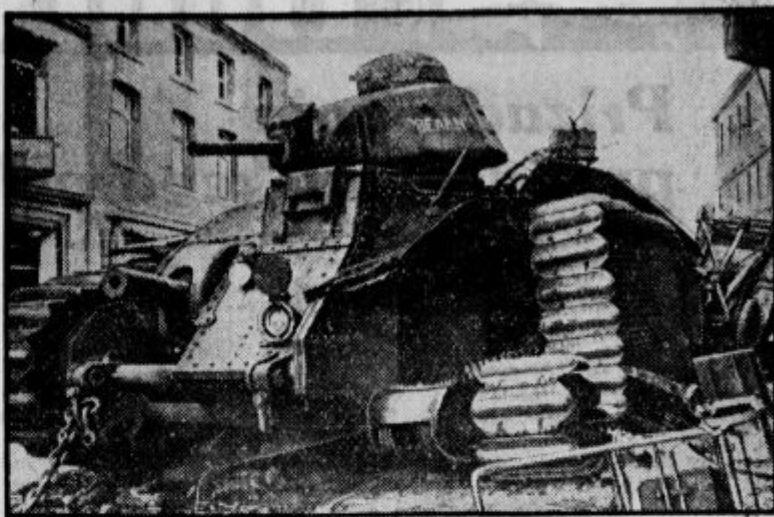
Sedaj je izšla še druga izdaja Njegoševga »Gorskega vijenca« v letošnjem letu v Belgradu. Izdala jo je »Profesorska zadruga« z uvodom in pojasnili urednika »Srpskega književnega glasnika« Božidarja Kovačevića.

Pri Kohnu je izšel v dveh knjigah obsežen roman »Gluho doba«, ki sta ga napisala pred leti znana nadrealista Matić in Vučo. Obsega skoraj 900 strani. V romanu je obdelan politični in družabni razvoj Srbije konec preteklega in v začetku sedanjega stoletja.

Najboljša hrvatska mladinska pisateljica Ivana Brlić-Mazuranić je izdala mladinski roman »Jasna Dalmatina«, ki je zgodovinski roman balkanskih človeka, ki je dosegel uspeh na tujem.

Dr. Dragoljub Jovanović je objavil knjigo »Učitelji energije«, v kateri prikazuje družabno revolucionarje na slovenskem jugu, in sicer Svetozarja Markovića, Vitomirja Koraća, Dimitrija Tucovića, Petra Kočića, Stjepana Radića, Aleksandra Stambolijskega, Mihajla Avramovića in Milana Pribičevića. Cena 20 dinarjev.

Angleški tank nekje na cesti, kamor so prišli Nemci.

Katoliška cerkev na Islandiji

Med 103.000 prebivalci v Islandiji je komaj 200 katoličanov. Ordinarij apostolskega vikariata Islandije je msgr. Martin Meulenbergh, doma iz nadškofije Kölna, naslovni škof iz Holarja. Stolnica v Reykjaviku je posvečena Kristusu Kralju.

Islandska se je pokristijala okrog leta 1000. Vlada je uradno priznala krščansko vero in vsi Islandci so bili krščeni. Čez 65 let nato je bil prvi Islandec, Isleifur Gizurason, na papežev ukaz posvečen v škofa. Po njegovi smrti ga je sledil Gizur, ki pravi o njem islandska zgodovina, da je bil do svoje smrti (1118) na Islandiji kralj in škof hkrati. Poslednji islandski katoliški škof je bil Jon Adrason, posvečen leta 1524. Leta 1534 je na Islandiji ustanovil prvo tiskarno. Med reformacijsko dobo je izbruhnila državljanska vojna na otoku. Škofa Arasona so ujeli in ga leta 1550 obglavili. Odtlej ni bilo na Islandiji nobene katoliške vere več. Leta 1874 so odpravili kazenske zakone za katoličane,

toda šele v 20. stoletju se je začelo delovanje misijonarjev.

Kiti in vojska

Kitovo ali ribje olje je v vojni izredno velikega pomena. Iz njega izdelujejo milo in margarin (ponarejeno presno maslo) in še glicerol in razstreliva.

Anglija je v bivši svetovni vojni samo do leta 1917 predelala 660 milijonov litrov ribjega olja, ki ga je dobivala iz Skandinavije. Medtem ko se lov na kite na leto ni skoraj nič spremenil od leta 1690 do 1920 in je bilo v vseh 300 letih nalovljenih povprečno po 3000 kitov, so samo l. 1937-38 porobili 54.664 kitov, iz katerih so stopili 615.000 ton olja. Tudi to jesen pojdejo kitolovci spet na lov. Toda angleški strokovnjak dr. Murphy je dognal, da se bo moral lov na kite, če bodo porobili toliko kitov, prenehati, ker bodo sicer iztrebljeni vsi kiti in bo svet izgubil vse koristi, ki jih ima od njih.

ŠPORT

Nekaj domačih športnih novic

Jutri bodo odigrane pri nas zadnje tri tekme za letošnje državno prvenstvo v nogometu. Potem pa bomo imeli zanimivo tekmovalno »mali srednjeevropski pokal«. V tem tekmovalstvu bodo sodelovali trije madžarski, trije jugoslovanski in dva rumunska kluba.

Prva tekma bo že v ponedeljek v Belgradu, naslednji dve pa v sredo v Sarajevu oziroma v Zagrebu. Pri letošnjem tekmovalstvu za SE pokal nastopajo namreč trije najboljši jugoslovanski klubi.

Letošnji prvak države bo prvo tekmo igral proti madžarskemu klubu Újpest, drugi jugoslovanski klub bo igral z rumunskim klubom Venus, tretji klub, to je sarajevska Slavija, ki ima že definitivno svoje tretje mesto, pa bo igrala v Sarajevu z madžarskim klubom Ferencváros. Tekma v Sarajevu bo v sredo, 19. junija. Prav tako bo tekma v Zagrebu tudi šele v sredo, 19. junija. V Belgradu pa bo tekma takoj v ponedeljek. Ker torej še ni ugotovljeno, kdo bo naš letošnji državni prvak, zato bosta morala kluba Venus in Újpest počakati v Belgradu toliko časa, da bo končana tekma med Jugoslavijo in Gradjskim. Šele potem bo jasno, s katerim našim klubom bosta igrala Venus oziroma Ferencváros.

Letošnji program naših plavalcev. Letošnji program naših plavalcev je tako obširen, kakor ni bil še nobeno leto. Vprašanje je le, ali bo zaradi mednarodnih razmer mogoče ta program izvesti tako, kakor je zamišljen. Predvidenih je nekaj mednarodnih plavalnih dvobojev, dalje plavalne balkanske igre in končno še prav zanimivo ligaško plavalno prvenstvo ter juniorsko državno prvenstvo. Zanimiva bodo zlasti mednarodna srečanja. V teh srečanjih bodo naši plavalci in plavavice pokazali, na kakšni stopnji je jugoslovanski plavalni šport. Sprito naših uspehov našega plavalnega športa bodo ti dvoboji še prav posebno zanimivi. Letošnji spored je zamišljen takole:

Jugoslavija : Madžarska 1. in 2. septembra v Budimpešti. Ta plavalni dvoboj bi moral biti že lansko leto, pa ga je Madžarska zaradi zaostrenosti mednarodnega položaja odpovedala. V primeru, da ne bi Nemčija pristala na kasnejši termin, potem bi naša plavalna zveza organizirala dvojno srečanje z Madžarsko, tako da bi bil moški plavalni dvoboj

Tekme za pokal »Rio Branca«

Ze od leta 1931 naprej igrata nogometni reprezentanci Brazilije in Urugvaj tekme za pokal »Rio Branca«. Po kolih (vsako leto v eni državi) so bile letos odigrane te tekme v lepem brazilskem glavnem mestu Rio de Janeiro. Končale so se z novim porazom Brazilcev, tako da je zdaj romal pokal »Rio Branca« v Montevideo v Urugvaj, prej pa je šel že tudi pokal »Copa Roca« v Argentino. S tem je igralo zaključeno eno najbolj temnih in rednih poglavij brazilske nogometne zgodovine. Časopisi, klubi in nogometne uprave se zdaj izprašujejo in pričajo, kdo je kriv za to, da je bilo moštvo preslabo pripravljeno, in nemara da bodo zadnji neuspehi, ki jih je brazilsko nogometna reprezentanca doživela v tekmah z urugvajsko in argentinsko povod za to, da bodo Brazilci odslej svojo nacionalno enajstoročo za mednarodna srečanja pripravili temeljitje in pazljivje. Samo številke bi o rezultatih kaj lahko človeka zapeljale h kakšnemu prenatjenemu, napačnemu sklepu. Če prav se ne da oporekati, da imajo Argentinci trenutno nogometno enajstoročo, ki je zavidanja vredna, saj je prav gotovo najmočnejša v vsej Južni Ameriki, je vendar treba opozoriti, da Urugvajci niso več tako močni kakor so bili, ko so dvakrat postali olimpijski nogometni zmagovalci in enkrat svetovni prvaki v nogometu. Da Brazilci niso mogli zmagati niti proti navidez šibkejšim Urugvajcem, je treba iskati krivde v omenjenih razmerah in v dejstvu, da imajo južnoamerikanci slab napad, ki kljub slovitemu črnemu centerforju Leonidi ni znal stoočstnih šans spreminjati v gole. Nič jim ne pomaga premoč, nič neštevilni koti. Golov ne znajo zabijati kakor so jih včasih. V prvi igri so Brazilci še v drugem polčasu vodili s 3 : 1, nazadnje pa tekmo izgubili s 3 : 4! Ker občinstvo ve, da je brazileška enajstoročka šibka, se je nabralo le malo gledalcev. Ti pa so bili priče izenačen, živahne igre. Nekaj minut pred polčasom je Urugvajec Perez zabil gol. Ze v drugi minuti drugega polčasa je Hercules izenačil in le nekaj minut nato je »Črni diamant«, zamorec Leonidas povisil na 2 : 1. Gledalci so zdaj začeli svoje rojake ognjevit vepodbuhati. In ko je leti Leonidas že celo povisil na 3 : 1, nihče na igrišču ni več mislil na to, da bi Brazilija to tekmo konec krajev še nemara utegnila

izgubiti. Povsem presenetljivo pa je nato padel drugi gol za Urugvaj, in ko je končno prišlo celo do izenačenja, 3 : 3, se je sreča nasmehnila Urugvajcem. Naslednjemu, odličnemu brazilskemu vratarju, je po sreči padla iz rok žoga, in leva zveza Urugvajca, Varella, je bliskovito izkoristil priliko, zabil četrti gol ter priskrbel zmago urugvajski reprezentanci.

Ker je bila torej prva tekma gledalce še kolikor zadovoljila, saj je dokazala, da brazilski nogomet vendarle ni tako slab kakor so bili mišljeli, se je k drugi tekmi zbralo že neprimerno več gledalcev kakor k prvi. Tudi pri tej tekmi so videli prav »pobeden, čeden in živahen nogomet«. Vendar pa domačini niso dali toliko, da bi bili zmagovalci nad Urugvajcem ter bi na ta način prišli do tretje, odločilne tekme, ki so si je vsi tako vroče želeli. Po več minut skupaj je brazilski napad oblegel urugvajsko vrata, ki jih je z naravnost čudežnimi bravurami branil sijajni urugvajski vratar Barrios. Njegovim sijajnim vratariskim sposobnostim se je vrhu pridružil še velika porcija sreče in številne bombe so zahreščale na prečki ter se odbijale v polje. Šestnajet kotov dovolj nazorno izpričuje premoč Brazilijancev. Slabim strelskim sposobnostim brazilskega napada pa se je pridružila še velika smola, ki je spremljala Brazilce. Bili so lahko celo srečni, da jim je Leonidas z lepi, nenavadnim strelom princel izenačenje. Prvi gol pa je zabil za Urugvaj z glavo že v prvem polčasu Varella. Ker bi že neodločen rezultat v tej drugi tekmi »Orientalcem«, Urugvajcem, (tako jim pravijo v Braziliji in tudi drugod po Južni Ameriki), zadostoval za oboje »Tača Rio Branca« za leto 1940, so se tedaj z vsemi silami vrgli na to, da bi do kraja tekme obdržali rezultat, vendar pa so pri tem, kadar se je ponudila prilika, ki je disala po šanci, poskusili vselej tudi, da bi ga še povisali.

Tekma je končala neodločeno, z 1 : 1. Publika je Brazilce nagradila z ogromnim aplavzom za ta remis. Pet golov so tedaj zabili Urugvajci v dveh tekmah, Brazilci pa štiri. Porazi 1 : 6 in 1 : 5 kakor proti močnim Argentincem se tedaj niso ponovili, toda tudi tekmi z Urugvajcem sta razgnili napake, ki so bile nekaterim že davno znane, pomanjkanje pravega vodstva in temeljite priprave za važna srečanja, pa tudi vse tiste majhne zopnosti in nevoščljivosti med igralci, ki nastopajo v reprezentančnih tekmah.

MARIBOR

Toča v Slov. goricah: 5,377.000 dinarjev škode V petih občinah in 28 vaseh je uničila 2173 ha kultur

Maribor, 14. junija.

Danes pred 14 dnevi je zadela Slovenske gorice strahovita neureca. Toča je zabilala veliko število krajev ter povzročila ogromno škodo. Sedaj je končana strokovna cenitev te škode, ki je pokazala ogromno število: 5.377.000 din znaša! V glavnem so trpele občine: Velka, Sv. Jurij v Slovenskih goricah, Sv. Ana v Slov. goricah, delno pa Sv. Jakob v Slov. goricah, Sv. Lenart in Jarenina. Škoda so ocenjevale posebne ocenjevalne komisije. Najbolj je bila prizadeta občina Velka, v kateri so popolnoma uničene najvažnejše kulture. Prizadete so predvsem vasi: Ploderšnica, Gradišče, Somart, Sp. Velka. V občini Sv. Jurij so najbolj prizadete vasi: Zg. Gašteraj, Žitence in Sp. Gašteraj; v občini Sv. Ana: Žiže, Ledenik, Kremberg; v občini Sv. Jakob: Ročna, Počenik in Zg. Jakobski dol. V šestih občinah in 28 vaseh je delno uničenih 2133 hektarjev kultur, od tega 831 ha njiv in vrtnih sadežev, 529 ha travnikov, 290 ha vinogradov ter 523 ha sadovnjakov. Od njivskih sadežev so trpele najbolj žitarice. Popolnoma je zbitih 83 ha pšenice, 81 ha ozimne rži, 172 ha ječmena. Navedena površina ozimnega žita je tako uničena, da ni bilo mogoče njiv niti pokositi ter jih morajo kmetje kar take preorati ter zasejati z ajdo in prosom. Škoda pa je tem hujša, ker je bilo v teh krajih že letošnje zimo veliko pomanjkanje žita zaradi slabe lanske letine ter

so ljudje že komaj čakali, da bi novo žito dozorelo. V nekaj tednih bi morala biti že žetev, sedaj pa je spet vse uničeno. Mnogim posestnikom bo primanjkovalo v poletju kruha, na jesen pa bo zelo veliko pomanjkanje semenskega žita. Pri vinogradih je 83 ha popolnoma zbitih, in sicer večinoma na področju občine Velke. V sadovnjakih je popolnoma uničen letošnji pridelek in zbiti drevje na površini 307 ha. Škoda, ki jo je ocenila komisija v vinogradih in sadovnjakih, se nanaša samo na letošnji pridelek, ni pa ocenjena še dosti višja škoda, ki se bo poznala v teh krajih še nekaj let.

Pomoč za po toči prizadete kraje je zelo nujna. Do sedaj so dobili ti kraji brezplačno tri vagon koruze ter dva vagona pšmenih otrobov. Prebivalstvo bo dobilo v doglednem času še po znižani ceni krušno moko ter brezplačno ali po znižani ceni semensko ajdo. Zaprošena je banska uprava še za dobavo nadaljnjih štirih vagonov koruze po zelo znižani ceni ter za brezplačne vozovnice za prevoz hrane. Saj bo sicer pomanjkanje v teh krajih zelo hudo, ker nimajo ljudje nobenih rezerv iz lanskega leta. Banska uprava je do sedaj žrtvovala za vso to pomoč 80.000 din. Tudi so nekatere organizacije že precej prispevale. Potrebna pa je še pomoč. Ti kraji ležijo na naši meji, ki je še prav posebno občutljiva in zato jim je treba posvetiti vso pozornost.

m Župnija sv. Jožefa v Studencih priredi jutri, v nedeljo, če bo lepo vreme, svoje letošnje romanje za mir k Materi božji na Gorco pri St. Petru. Odhod po rani službi boži ob 7. Zbirališče pri Meljskem hribu izven Maribora, od koder se razvije procesija na Gorco, kjer bo sv. opravilo ob 9.30. Povratek poljubno. Vabljeni vsi Studenci!

m Prošnja. Protituberkulozna liga prosi vse zavode, obrate, urade, župnijske urade, gasilske čete, fantovske odseke in šolska vodstva, ki še niso obračunala, da zaključijo zbirko in pošljejo obračun ligi v Maribor.

m Rdeči križ na Tezmem. Drugo leto že deluje na Tezmem Rdeči križ. Letošnje zimo je skupno s šolskim odborom priredil božično šolski dec. Po svojih močeh podpira tudi domače reveže. Sedaj že pripravila tombolo, da si bo lahko nabavil vse potrebno. Zadnje nedeljo je priredil na prostem igro »Rodoljub iz Amerike«. Predstava je tako dobro uspela, da se bo jutri, v nedeljo, zopet ponovila in sicer na Pobrežju v Slomškovem domu ob 8 zvečer. Vabljeni Pobrežani, Tezmenčani, Mariborčani in drugi dobrotniki Rdečega križa.

m Plavalno šolo je ustanovil letos Mariborski plavalni klub ter se bo začela v ponedeljek, 17. t. m. na Mariborskem otoku. Šola bo obsegala dva tečaja: plavalni tečaj za mladino od 8 do 12 let (neplavalci) in tečaj za športno plavanje za mladino od 14. leta. Zbor tečajnikov je vsak dan ob 14 pod skakalnim stolpom. Oba tečaja bodo vodili strokovnjaki. Udeleženci tečajev bodo zdravniško pregledani ter bodo vsi čas pod nadzorom zdravnika. Tema tečajema bo sledil še posebni reševalni tečaj.

— Dolžnost vsake žene je, da pazi na redno stolico, ki jo doseže z naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo, ako jo jemlje vsak dan v manjši množini. Prava »Franz-Josefova« voda deluje milo, prijetno, naglo in zanesljivo.

Ogl. reg. S. br. 3047/33.

m Javna zahvala. Združenje gostilniških podjetij v Mariboru je darovalo PT ligi namesto venca na grob pokojnega kavarnerja g. Mastnaka 300 din. uradništvo MP v spomin blagopokojne gospe Mazi 180 din in rodbina Kunstek namesto venca na grob pokojnega ing. Zlatka Najzerja 100 din. — Vsem prav iskrena hvala!

m Združenje pekarskih mojstrov v Mariboru opozarja člane, da bo v nedeljo ob 8 izredna skupščina v Gambrovi dvorani. Ker je na dnevnem redu važna izprememba pravil, se pričakuje polnoštevilna udeležba članstva.

m Zaostanek plačila za gledališki abonma in bloke sprejema gledališka blagajna dnevno od 9 do pol 13 in od 15 do 17. Zamudniki naj vpoštevajo, da mora tudi gledališče ob zaključku svoje sezone poravnati svoje obveznosti.

m Jugoslovanska unija za zaščito otrok je že večkrat objavila poziv, naj društva in posamezniki zbirajo potrebni material in denarna sredstva za zaščito mater in otrok v primeru vojne. Krajevni odbor v Mariboru opozarja, da se blago sprejema le pri mestnem socialno političnem uradu, Rotovški trg 9. Od blaga so najbolj dobrodošli riže in koci. Naberite in darujte kolikor morete. Časi so resni in pomoč javnosti je nujno potrebna. Če — kakor vsi upamo — nabranega materiala ne bo

treba uporabiti za vojnosaščitne svrhe, ga bo pozneje kraj, odbor Unije razdelil med potrebne ustanove. — Krajevni odbor Jugoslovanske Unije za zaščito dece.

m Narodno gledališče v Mariboru gostuje v Rušah. V nedeljo, dne 16. junija gostuje v Rušah mariborsko gledališče z zabavno veseloligro »Kontra X«, ki jo režira M. Kosič. Predstava se vrši ob pol devetih zvečer v Sokolskem domu.

m Fantovski odsek Maribor II. ima v ponedeljek ob osmih zvečer svoj zadnji sestanek pred počitnicami. Govori ravnatelj br. Rihter. Radi važnosti tega zadnjega sestanka pričakujemo polnoštevilno udeležbo.

m Nesrečna vožnja v smrt. Pri Sv. Trojici sta se ponesrečila zakonca Krajnc. Peljala sta se na vozu, pa se je splašal konj ter se je vozilo prevrnilo v jarek. Dočim je posestnik Krajnc dobil le lažje poškodbe, se je njegova 62 letna žena smrtno ponesrečila. Razbila si je lobanjo ter so jo nezvestno prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer pa ji niso mogli več pomagati.

m Smrten padec skozi okno. Na Tržaški cesti se je smrtno ponesrečil 23 letni Marko Frnjak. Padel je po nesreči z drugega nadstropja na cementni tlak ter si razbil lobanjo. Umril je kmalu po prevozu v bolnišnico.

Celjske novice

cV Jurkloštru je umrl v četrtek zvečer eden izmed naših dobrih starih slovenskih korenin, 78-letni Ogrinc Franc. Zmručen in izčrpan od teže življenja, ki nobenemu človeku, najmanj pa našemu kmetu ne prizanaša, je mirno in vdano zatisnil svoje oči. Pokojnega so vsi poznali kot dobrega, vernega, zavednega moža. Svoje otroke — 3 hčerke in 2 sinova — je vzgojil v strogo krščanskem duhu in jim bil vedno najboljši oče. S svojo, prav toliko staro ženo sta živela v vzgledni složnosti in ljubezni. Čez dve leti bi obhajal svojo zlato poroko, pa ga je Bog predčasno poklical k Sebi. Naj mu sveti večna luč, svojem izrekamo svoje sožalje! Pogreb bo v nedeljo ob 6 zjutraj na farno pokopališče.

c Razstava ženskih ročnih del in risarskih izdelkov na državni dekliški meščanski šoli v Celju bo jutri, v nedeljo, 16. junija od 8 do 12.

c Koncert znanega tenorista Angela Jarca bo pod okriljem celjske Glasbene matice v četrtek, dne 20. junija ob pol 9 zvečer v mali dvorani Celjskega doma. Odličnega pevca poznajo vsi Celjani že iz opere »Prodana nevesta« kjer je Jarc edinstveno rešil tako igralsko kakor pevsko vlogo Vaška. Tudi s koncerta v Mariboru ima Jarc odlične kritike, zato vabimo vse Celjane, da se koncerta v polnem številu udeležijo. Sodeluje g. prof. Vasilij Mirk, pri klavirju ga. Vrabčeva.

c Dežurno zdravniško službo za člane OUZD bo imel jutri, v nedeljo g. dr. Premšak, Cankarjeva 6.

c Izlet SK Mladike iz Ljubljane v Celje, kjer odigra dve nogometni tekmi z SK Jugoslavijo v nedeljo, 16. junija, zanima posebno mlade športnike, saj je znano, da ima Mladika mladino, ki igra odlično. Še zanimivejša pa bo glavna tekma med prvimi moštvili. Začetek je ob 15.15 na igrišču SK Olimpa v Gaberju.

c Tujskoprometno društvo v Šmarju pri Jelšah priredi v nedeljo, 23. junija poučni avtobusni izlet

Za zelo občutljiv teint...

Orizol

SPECIALEN PUDER

kot dopolnjenje delovanja

Orizol-kreme

ki Vas je gotovo vedno zadovoljila!

V VSEH SPECIALNIH TRGOVINAH

v Haloze, Hrv. Zagorje in Šmarni okraj. Prijave sprejema drogerija Sanitas v Celju.

cV Celje so pripeljali morilca nočnega čuvaja Ignaca Urha v Trbovljah Viljama Guno. Oddali so ga v zapore okrogne sodišča.

c Dvignite vreče pri Hmeljarski zadrugi v Zalcu vsi, ki so lansko leto dobavili hmelj v lastnih vrečah. Vreče se izdajajo le ob torkih in petkih do konca meseca junija. S seboj prinesite obračunske listke!

Ptuj

Mestni fizikat v Ptuj razglasa: Z ozirom na izjemne prilike današnjega časa in možnost potrebe evakuacije ter v smislu odloka ministrstva narodnega zdravja, kakor tudi odloka kraljevske banke uprave v Ljubljani, bo izjemno obvezno preventivno cepljenje proti davici na vseh v mestu Ptuj stanujočih otrocih in sicer v starosti od izpolnjenega 2. do vključno izpolnjenega 12. leta starosti. Cepljenje je po zakonu obvezno ter se izostane kaznuje v smislu zakona o zatiranju nalezljivih bolezni. Podrobnosti in datum ter kraj cepljenja, so razvidni iz razglaš na vseh oglasnih deskah občinskega urada.

Ali ste že naročili letošnje Mohorjeve knjige?

Novi grobovi. Zadnje dni so umrli v Ptuj in okolici: 60-letna vdova Hoffman Frida, ki je bila doma v Dunajskem Novem mestu, 48-letni posestnik Gajser Stefan, 3-letni posestniški sin Sirec Franc in 75-letna posestnica Šafranko Elizabeta. Naj počivajo v miru!

Rusi na Kitajskem

Ce pogledamo na vojno karto današnje Kitajske, bomo videli, da se velik del te stare zemlje z njeno celotno obalo nahaja pod japonskim gospodstvom. Od enajst vzhodnih provinc jih je devet pod japonsko kontrolo. Toda tega pa vojne karte ne pokažejo, kar je Kitajska brez strela odstopila Rusiji: pokrajine, ki so petkrat večje od tistih, ki bi jih radi imeli Japonci. Kakor je videti, pa še ni tu meja sovjetskega prodiranja na Kitajsko, ker brzojavke javljajo vest o prihodu 300.000 rdečih vojakov v Sink-jang, najzahodnejšo provinco Kitajske.

Preseneča nas dejstvo, da je Moskva od 1921 pa do danes zavzela del Kitajske, ki je vsaj tako velik kot Združene ameriške države. Leta 1924 je bila Zunanja Mongolija proglašena za samostojno republiko po sovjetskem vzorcu. Upravlja jo v resnici Moskva, s katero je Zunanja Mongolija 1938 sklenila pakt o vzajemni pomoči. Zunanja Mongolija obsega 1 milijon kvadratnih milj, kar ustreza tretjini kontinentalne površine USA. Zapadna Evropa ni protestirala, ko so bili Mongoli »pobasani« in je bil tujcem vstop v državo prepovedan. Ravno tako se niso oglašili, ko je bila po proglasitvi nezavisnosti Sink-janga (Kitajskega Turkestan) tudi tu izvršena sovjetska okupacija, nobeni protestni glasovi iz Evrope. Okupacija se je nadaljevala, zavzeli so Tanu Turo, severozahodni del Zunanje Mongolije, tisti del, ki doslej še ni bil v mejah sovjetske Zunanje Mongolije. Razen tega, so bili zavzeti, kos za kosom, deli Tibeta, polovica province Cinghaj (Koko Nov), cela provinca Kansu, dober del province Sensi, kakor tudi ostali deli Zahodne Kitajske.

Zanimivo je, da je rusko prodiranje, o katerem se ne trobi v svet, in na katerega se ne pazi preveč, usmerjeno proti južni meji Tibeta, ki meji z Indijo in Nepalom, in da se širi proti Afganistanu, v čigar prestolnici Kabul je center komunistične propagande. Propaganda je predvsem namenjena 400 milijonom Indijcev, ljudstvu, ki je po večini že zrelo, da ograža britansko oblast. Indija že od nekdaj predstavlja plodno zemljo za sovjetsko propagando, ker so njeni kmetje prezadolženi, delavci pa slabo plačani, lačni, brez stanovanj.

Nekatera dejstva sovjetske »tajne okupacije« na Kitajskem so bila pojasnjena preteklega septembra v članku Van-Cin-veja, ki ga je objavil v časopisu Cinghua Juh-pao pod naslovom: »Evropska vojna in bodočnost Kitajske«. V tem članku je osvetlil dolgo listo sovjetskih upadov na Kitajsko in obtožil Kominternu za vse nemire in upore, ki so se dogajali zadnjih dvajset let na Kitajskem. Van-Cin-Vej, bivši podpredsednik Kuomintanga, ki se je preteklega leta razšel z generalisimom Čang-Kaj-šekom in ki sedaj aktivno dela na ustanovitvi »Nove Kitajske« pod pokroviteljstvom Japonske, je izjavil:

»Vse interesirane strani v Evropi se morajo boriti proti sovjetskemu vmešavanju na Vzhodu. Če mi je dovoljeno, da povem na podlagi osebnih izkušenj, kaj mi je prineslo največje razočaranje od izbruha kitajsko-japonskih sovražnosti, potem morem reči, da je bilo dejstvo, da je bila Kominternna vmešana v to vojno. Kajti komunisti so izzvali to vojno v korist Kominterne, a ne Kitajske. Jaz sam sem zapustil Cinghajskov tabor ravno zaradi te intervencije Kominterne v tej neobjavljeni vojni. Jasno je, da bo Kitajska mnogo pretrpela, neodvisno od tega, kdo bo zmagal v vojni. Toda, če zmaga Kitajska, bo to predvsem pomenilo zmago Sovjetije. Če carska Rusija se je hotela razširiti na račun Kitajske. Odkar so v Rusiji prišli na oblast komunisti, se ta politika izvaja še energičneje, čeprav je bila vedno maskirana pred svetovnim javnim mnenjem, posebno odkar je Moskva, za časa invazije na Poljsko, često glasno proklamirala, da si ne želi prisvajati tujih teritorijev.«

Nato Van citira starega angleškega publicista A. O. Oredgea, ki je rekel, da je osnovno načelo ruske politike, da se Rusija, kadar jo potisnejo z vzhoda, obrne proti zapadu, in da se, kadar jo potisnejo z zapada, obrne proti vzhodu. To pravilo je veljalo še za carsko Rusijo in velja tudi za sedanjo. Ko je Rusija, pod Ljeningom skušala boljše vizirati zahodno Evropo, po revoluciji 1917,

Kranj
Obiskovalce slikarske razstave akademskega slikarja Toneta Gorjupa v kranjski gimnaziji opozarjamo, da bo v nedeljo ob pol 12. Slikar sam bo vodil po razstavnem prostoru. Kdor si še ni ogledal razstave, naj ne zamudi te prilike!
Kino Šmartinski dom predvaja v soboto ob pol 9 »Herojsko kavalkado«, v nedeljo ob 3, 5, 7 in 9 tudi »Herojsko kavalkado«.

Bohinjska Bistrica

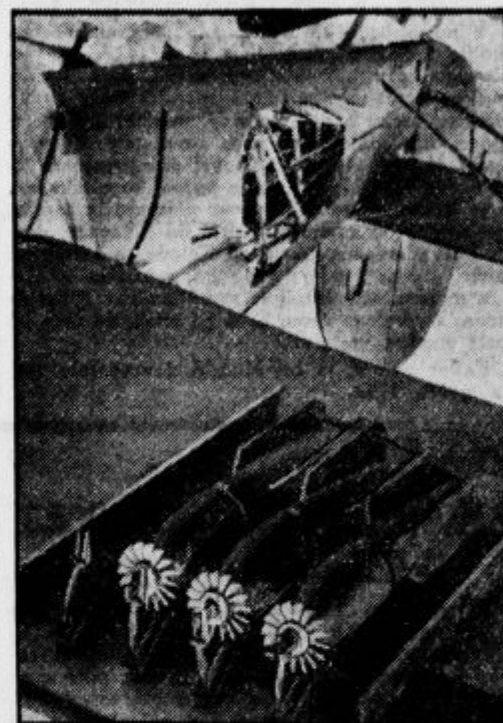
— Umrli je 65-letna M. Markelj, žena železniškega upokojenca — Markeljnovega očeta, kot ga pod tem imenom tako dobro poznamo v Prosv. društvu Pokojnica je bila ena izmed tistih naših tihih žena, za katere javnost prav nič ne ve, ker se radi svoje skromnosti in ponižnosti ne ozirajo nikamor in ne prizadevajo nikomur nič zalega, ampak mirno živijo same zase in za svoje družino ter za svojega Boga, ki ga časte z molitvijo in z dobrimi deli. Blaga pokojnica je bila zvesta družica svojemu možu in skrbna mati svojim številnim otrokom, ki so se udeleževali v tukajšnjem Prosvetnem društvu kot vzorni sodelavci in kot odlične igralske moči. Zadnje tedne je pokojna M. Markelj veliko pretrpela zaradi svoje mučne bolezni, vendar ni bilo slišati pritožb iz njenih ust ter je vsa spokojna in udana mirno zatisnila svoje trudne oči. Markeljnovemu očetu — častnemu članu Prosvetnega društva, dolgoletnemu neumornemu knjižničarju, izrekamo ob izgubi drage mu žene iskreno sožalje. Naj mu bo ob smrti žene v tolažbo zavest, da njeno življenje ni bilo neplodno, ter da je bila vsej svoji okolici svetel zgled dobre matere in žene. Naj rajna počiva v miru!

je bila odločno potisnjena v ozadje na tem terenu. Nato je Rusija, ne da bi seveda popolnoma zapustila zapadni teren, vrgla svoje sile na vzhod in je skušala v Aziji uresničiti to, česar v Evropi ni mogla.

»Videli smo, kako je šlo s Kitajsko«, končuje Van. »Rusija se je zopet obrnila proti zahodu, ker misli, da je kapitalizem v zadnjih vzdihih«.

Ko je bil izvršen napad na sovjetsko poslanstvo v Pekingju, so prišle vladi v roke zanimive listine. Zaplenjeni dokumenti so pokazali, da so propagando proti inozemcem na Kitajskem vodili ne le komunistični agenti, ampak službeni predstavniki sovjetske vlade, ki so tudi organizirali upore. Zaradi teh odkritij je za nekaj časa prenehalo delovanje komunistov.

Med temi dokumenti so se nahajala tudi potrdila o pošiljanju orožja in municije raznim kitajskim generalom. Orožje in municija sta se dobavljala preko Mongolije, večinoma pa preko Vladivostoka. V vsej Kitajski so se Sovjeti udeleževali

Francoske bombe, ki so zgrešile cilj.

pod videzom raznih organizacij, ki so imele skupen program: osnovevanje Vsekitajske sovjetske republike, kot so osnovali Zunanjo Mongolijo. Nacionalna vlada je ostro nastopila proti temu načrtu, kakor so isto napravile druge sile. Prepoved uvoza orožja je bilo edino sredstvo, da preprečijo da vsa Kitajska ne pride pod sovjetsko oblast.

V enem od teh listin so bila natančna navodila, kako je treba Cinghajsko zadržati, da se ne usmeri preveč na desno, pa tudi način, po katerem ga je treba odstraniti. Kot je znano, ti napori niso takoj privedli do uspeha. Cinghajskov dolgi boj s komunisti je končalo njegovo senzacionalno agrabljenje. Kot pogoj za svobodo so komunisti zahtevali, da ustavi boj proti njim.

S tem, da je dala kitajskemu revolucionarnemu gibanju nacionalni značaj in s tem, da pomaga v boju zoper inozemce, je Moskva odnesla Pirovo zmago za sam komunizem, zato pa je tudi istočasno razširila svoj vpliv na ogromno državo. Kaj pa vse to stane Kitajsko? Po oceni generala Ho-jinsina, šefa Cinghajskovega generalštaba, so stali boji z rdečimi armadami 2 milijona 708.000 človeških življenj in milijardo dolarjev narodnega premoženja.

Inozemski vojaški atašeji na flandrijskem bojišču.

Nagradna križanka

Tvrde, ki žele delati reklamo zase po križankah, naj izroče svoja naročila en teden popreje v upravi »Slovenec«.

Rešitev križanke je treba poslati na upravo »Slovenec« pod značko »Križanka do četrtka prihodnjega tedna. — Rešitev križanke bomo objavili prihodnjo soboto.

Med one, ki bodo pravilno razdelili križanko, bomo z žrebanjem razdelili 4 nagrade in sicer za vsakega list »Slovenec« za en mesec zastoj.

BESEDE POMENIJO:

Vodoravno: 1. Trgovina vezena in čipk v Ljubljani. 11. Skupina, začrtoženost. 12. Del pohištva. 13. Zensko ime. 14. Nedol. števec. 15. Vzklík. 16. Kazalci zaimek. 17. Konica. 18. Lat. veznik. 19. Nikalica. 20. Nade, upanja. 21. Vrsta pesnika. 23. Del pohištva. 25. Grška pokrajina. 26. Svetopisemska oseba. 27. Zlatarska utežna.

Navpično: 1. Sladka jed. 2. Cerkveno izobčenje. 3. Velika utežna enota. 4. Grška črka. 5. Kemična označka za prvo (kalij). 6. Prehodno sredstvo. 7. Del naslova. 8. Kot pri 5. vodor. 9. Cankarjeva pesniška zbirka. 10. Igra na 64 poljih. 14. Sleherni, brez izjeme. 17. Drag kamen. 18. Grška pokrajina. 19. Vohalo. 20. Teko in nič ne poreko. 21. Grška črka. 22. Nadstropje (srbhvr.). 24. Vzklík pri bolečini. 25. Star veznik.

Rešitev sobotne križanke.

Vodoravno: 1. Kanc (drogerija in parfumerija v Ljubljani, Zidovska ul.). 5. Limona. 11. Ukrep. 12. Novac. 13. No. 14. Top. 16. Neva. 17. Vitamin. 19. Amen. 21. Bet. 22. Li. 24. Garje. 26. Molek. 28. Ardeni. 29. Rana.

Navpično: 1. Kum. 2. Ako. 3. N. r. 4. Cetnje. 6. In. 7. Monitor. 8. Oven. 9. Nav. 10. Aca. 11. b. Pot. 15. Pab. 17. Verd. 18. Mem. 19. Aga. 20. Mar. 22. Len. 23. Ika. 25. En. 27. La.

Izrebrani nagradenci:

Med rešili, ki so pravilno rešili sobotno križanko, so bili izrebrani:

dr. Lininger Ivan, Vidovdanska 9, Ljubljana, Kamušič Sonja, Bleiweisova 9/II, Ljubljana.

Fajon Cilka, Vižmarje 60, p. št. Vid n/Lj. Cuderman Nace, Tupaličice, p. Predvor.

Dobivali bodo 1 mesec »Slovenec« brezplačno.

Otroci belgijskega kralja

Otroci belgijskega kralja, in sicer princ Baudvin, ki mu je 6 let; princesa Joséphine-Charlotte, ki ima 12 let, in princ Albert, ki je star 11 let, bivajo s spremstvom 47 oseb v gradu Montal v Franciji. Grad izhaja iz 13. stoletja in je eden najlepših in najslavnejših na Francoskem. Kralj Leopold III., njihov oče, je že 25. maja skušal odpraviti svoje otroke iz Francije in jih poslati na Portugalsko, a jih ni več mogel. Za zdaj bodo otroci ostali pač na Francoskem.

Odkod je ime »peta kolona«?

V novembru 1936 so armade generala Franca obkolila špansko prestolnico, in pravkar je bila podpisana protikomunistična zveza med Italijo, Nemčijo in Japonsko. Prva manifestacija za to zvezo naj bi bil padec Madrida, in sicer 7. novembra, na dan obletnice ruske revolucije. Zato je general Mola, ki je poveljeval oblegovalnim četam okrog Madrida, po radiu pozval republikance, naj se vdajo, rekoč: »Sleherno upiranje je zaman. Prva kolona bo napadla Madrid od Sigüenze, druga od Guadarrame, tretja od Toleda in četrta od Jarame. Peta kolona pa bo napadala v Madridu samem, saj sestoji iz somišljenikov generala Franca. Ta kolona samo čaka na znak, da nam bo odprla mestna vrata.«

Kakor znano, je bil Madrid zavzet šele meseca marca 1939.

E. Claes:

11

Pokojni župnik Kampens

Iz flamščine prevedel L. Ogrin

Lepa stara navada pa zahteva, da povabijo na gostijo tudi gospoda župnika in »cehmoštrac« Verleysena. Ta dva prideta torej vsako leto zraven zastoj jest in piti, potem pa Verleysen misli, da jih s svojo pričujočnostjo še počasti. Pojedino imajo pri cerkovniku, in kar ne morejo pospraviti, ostane njemu, ki včasih še dva dni po tem lize mast raz svoje usnice.

Neke nedelje pa, ko so šli s kora, je Sep Landuyt rekel svojim tovarišem: »Ali se vam ne zdi, da bi nam cerkveni odbor vendar lahko vsaj enkrat na leto plačal kako kosilce?« Najprej so se vsi smejali, potem so o vsej stvari že nekoliko resneje govorili, končno pa so poslali Sepsa in Gerta k Verleysenu z naročilom, da so sedaj že kar dosti dolgo peli samo zaradi časti in božje slave in, da bi ne bilo nič preveč, če bi jim cerkveni odbor plačal takole enkrat na leto kako kosilce. Pros Verleysen bi bil kmalu s stola padel, tako ga je ta vest osupnila.

»Se nikdar ni kaj takega ljudem v glavo padlo? Kaj pa mislite?« Mar veste, koliko bi cerkev stalo takole kosilce za deset požeruhov, kakršni ste?«

O, seveda so vedeli, še prav dobro so vedeli, saj so doslej vedno morali iz lastnega žepa prispevati zanj, pa še gospod župnik in Pros sta hodila vsako leto zastoj svoje trube basat na njihovo pojedino, in »požeruh« so vsi cehmoštri večji kot peveci.

No, in pri prvi seji cerkvenih odborikov je Pros omenil predlog pevcev. Najprej so se

Izletna točka za turiste

Kamniška Bistrica

AVTOBUS vozi iz Kamnika ob nedeljah in praznikih ob 6.25, 9.10 in 14.40 povratek iz Kamniške Bistrice ob 7.10, 16.45 in 19.00 uri.

Od 1. VII. do 1. IX. pa tudi vsak dan z odhodom iz Kamnika ob 9.10 in povratkom iz Kamniške Bistrice ob 16.45 uri.

Avtobusi za izlete na razpolago!

Avtobusno podjetje „PEREGRIN“
Kamnik Telefon št. 24.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovnice besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonjska, 3 mm visoka ostina vrstica po 1 din. Za plamene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Pouk

Instruktor-vzgojitelj

za popravne izpite, dober matematik in filolog, išče mesto. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 5579.

Kupimo

Žgano apno

vsako količino, vagonsko kupi »Tara«, trg. gradj. materijala, Beograd - Radnička 70. (k)

Službe iščejo

Gospodična

vešča, nemščina, išče kakršno koli zaposlitev. Ponudbe upravi »Slovenec« pod »Akademikarka« 8607.

Trgovska pomočnica

izučena v trgovini z mešanim blagom, želi premeniti mesto. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 8471.

Soobarica

vešča v likanju in šivanju ter vseh hišnih del želi primerne službe. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 8541. (a)

Službodobe

Pridnega fanta

snazičla pribora, sprejme hotel Strudel. (b)

Dva mizarska pomočnika

za pohištvena dela takoj sprejme Skrbine & Komp. Vižmarje. (b)

Služkinjo

za polje, hlev in druga hišna dela — sprejemem. Nastop takoj. — Lovro Ferjanc, Strahinjš, Naklo

Poizvedbe

Izgubila se je

damska zapeljivka, od Poliklinike do Frančiškanske ulice. Pošten najditelj naj po odda proti nagradi pri urarju Kajfežu, Miklošičeva c.

Bukova drva

vsako količino, kupim. - Bukov gozd, večje komplekse, kupim. Ponudbe na I. Mestrovic, eksport drva, Zagreb, Zrinjevac 15, telefon 23-612. (k)

Prodamo

Najugodnejši nakup

moških oblik nudi Presker, Sv. Petra c. 14, Ljubljana.

Cvetje, jajca

vedno v zalogi. Italijansko in jugoslov. cvetje. Štajerska sveža jajca. - Baloh, Kolodvorska 18.

Damsko in moško kolo

novi, prva znamke, ga vsako ceno naprodam. Vprašati v gostilni na Sv. Petra cesti 85. (l)

Košnja sena in otave

na Perdanovih travnikih v bližini Dolenskega kolodvora se bo prodajala v nedeljo, 16. t. m. Reflektanti naj se zglasijo ob pol 4 popoldne v gostilni pri Marenčetu, Dolenski cesti. (l)

Vnajem

ODDAJO:

Veliko suho skladišče primerno tudi za delavnico, oddamo. Poizve se Kolodvorska ulica 25. (n)

Lokal

primeren za vsako obrt ali skladišče, takoj ugodno oddam. Poizve se pri Mavriču, Bežigrad 1. (n)

Otroški kotichek

ZAČARANI GOZD

(187) Med tem, ko sta Ančka in Samotarček tekla s ptičkom nazaj k potoku, je nad njima krožila ptičkova mamica, ki se je silno bala za svojega malčka.

(188) Samotarček je zmočil v potoku Ančkin robček in previdno umil z njim ptičkovo ranjeno nožico. Joj, kakšen strah je bil v očeh male živalce. Kaj naj zdaj počne z njo?

Posrestva

10 stavbnih parcel

proda po nizki ceni ob Celovski cesti Miškec — Jernejeva cesta 22. (p)

Stanovanjsko hišo

ali z lokalom kupim v Ljubljani ali okolici. Ponudbe upravi »Slovenec« pod »250.000« št. 8829. p

Parcele

v St. Vidu in Vižmarjih zelo ugodno naprodam. - Vižmarje st. 78, nasproti Mizarске zadruge. (p)

Stavbno parcelo

(že zabetonirana klet), 670 m² naprodam. Vprašati: Zg. Zadobrova 70, D. M. v Polju. (p)

Prodajam hišo

za letovišarja ali upokojenca, v mirnem, svežem zraku, 5 sob, kuhinja; z nekaj zemljišča, gospodarskim poslopjem ali brez. Via Rajhenburg. Naslov: Poštni predal 1885, Podstreda. (p)

SOBE

ODDAJO:

Udobno sobo

separirano s stopnišča, strogi center, moderno pohištvo, kopalnica, telefon, takoj oddam. Poizve se: telefon 46-27. (s)

Naročajte in širite

»Slovenec«!

Zahvala

Ob odhodu mojih otrok iz Marijinega doma v Kočevju se najlepše zahvaljujem vodstvu zavoda za desetletno skrb in vzgojo, ki je mojim otrokom polno nadomestilo prezgodaj umrlo mater. Vek. Medvešček, Split, Mažuraničeva šetališče 8.

Gospode duhovnike

vlijudno obveščamo, da dobe za župne urade potrebne tiskovine v podružnici Jugoslovanske knjigarne v Kranju, Majdičeva hiša, sodnija.

ZUPNIJSKI URAD V SV. JURIJU OB JUŽNI ZELEZNICI
SPOROČA. DA JE PREMINUL TUKAJŠNJI DOLGO-
LETNI KAPLAN, ČASTITI GOSPOD

MARTIN KOZAR

POGREB BO V SOBOTO 15. JUNIJA OB 11 DOPOLDNE
NA TUKAJŠNJE POKOPALIŠČE.

R. I. P.

SV. JURIJ OB JUŽNI ZELEZNICI, 15. JUNIJA 1940.

VIII. Izgubljena ovčica.

Poletno jutro. Župnik Kampens sedi v svojem naslonjaču, s hrbtom proti oknu, bere časnik in kadi pipo. Zunaj dežuje. Ura tiktaka.

Naslanjač, časnik, pipa.

Naslanjač je star, oguljen, krevljast, udrt. Vendar spada med tri nenadomestljive stvari, katerim bi se župnik Kampens ne upal odreči. Dobil ga je v dar od svojih ranjkih staršev, ko je pel novo mašo. Drugega mu nista dala in nista mogla dati, ker sta bila silno revna. Nekoč ga je Rozala skušala spraviti v podstrešje, ker mu je po nesreči zlomila nogo. Toda župnik se je odločno zavzel zanj, dal nogo popraviti pri Žef Leirsu in se še naprej veselil njegovega zvestega tovarišča.

Časnik in pipa sta nerazdružno vezana drug na drugega. Oba morata enako dolgo trajati, če ne, nekaj ni prav. Če pipa prej pokadiš, kot si mogel prebrati časnik, potem je »vse preveč besedičenja in praznega pisarjenja« v njem. Če pa časnik prebereš, pipa pa še ni dogorela, potem tako neumno gledaš, kot bi ne vedel z dnevom kaj početi. Torej dobra pipa in dober časnik, ti je kakor zakonca, ki se v vsem razumeta.

Gospod župnik zgane časopis in iztrka pipo. Na mizi je še neka tiskovina: Cenik trdnice Boon in Hecking, trgovina z vinom — Leuven. Ustanovljena 1814. Župnik Kampens z veliko zbranstvo pregleduje častiljiva južna imena, ki govore človeku o soncu in milini, ter bere z isto resnostjo kakor navodila svojega škofa.

Prav ko hoče vstati, zdrkne neko pismo na tla poleg naslanjača. Pismo je iz Bruslja. Na zadnji strani ovojnice vidi: G. Vandam. Torej mu je vendarle pisal: njegov stari, zvesti prijatelj iz semenišča, njegov »Brovček« (brat), ki je sedaj župnik nekje v Bruslju.